

מעשה י' מבערגיר ועני

מעשה. פעם אחת היה בערגיר (סוחר) והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיוצא. והיו הוועקסלין והברייב (השטרות והמכתבים) שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני נהרי אפרסמון

מעשה י' מבערגיר ועני

בספור זה מספר רבנו ז"ל על הלדת משיח, וכל ההשתלשלות שתעבר עליו, עד שיתגלה בעולם. וכמוכן שאין אתנו יודע מה, אלא מה שיכולים להוציא רמזים בעבורנו, איך להתחזק ולהמשיך על עצמנו ערבות, נעימות, זיו, חיות אלקותו יתברך המתגלה מתוך הספור הזה, והכל רמזים ולמודים עמקים איך להתחזק מעמד בעולם העובר, ולא להשבר.]

מעשה. פעם אחת היה בערגיר (סוחר גדול), (אנשי שלומנו אמרו, שכבר במלה הראשונה: "בערגיר", מרמזים השמות של הצדיקים, שעל ידם השתלשלות הלדת דוד המלך, שממנו יצא משיח צדקנו: ב'עז ע'ובד ר'ם ג'ואל י'שי ר'ות). והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיוצא, והיו הוועקסלען (שטרות) והברייב (מכתבים) שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב; עקר העשירות בזה העולם היא עשירות רוחנית, הינו למודי תורה, שאדם לומד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, ורזי סודות התורה, וקיום מצוות מעשיות בשמחה, ותפלה ובקשה, הן התפללות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות בכל יום, והן השיחה בינו לבין קונו, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער פלל, ורק זה מה שנושאר מן האדם, וכמאמר התנא הקדוש (אבות, פרק ו'): לפי שבשעת פטירתו של אדם, אין

מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלָבָד. וְלִכֵּן זֶה עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת שֶׁל הָאָדָם, וְזֶה מֵה שִׁישָׂאֵר לוֹ לְנִצּוּחַ נְצֻחִים. וּבְנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים אֶת הַכַּחַשׁ שִׁישׁ בִּיָּדָם, וְלִכֵּן הֵם מְזוֹלְזָלִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. כִּי בְּאֵמֶת, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד), שְׁבַכָּל יוֹם וַיּוֹם מְאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז לְרֵאוֹת בּוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אֲלֵא בְּאִים נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, שֶׁהֵם מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, וּמְבַלְבְּלִים אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, וּמְאַבֵּד אֶת יוֹמוֹ. וְכָל עֲנִיָּנוּ שֶׁל מְשִׁיחַ יִהְיֶה לְגַלוֹת מַעֲלַת כָּל יוֹם וַיּוֹם, כְּדִי שְׂיוּכַל כָּל אָדָם לְנַצֵּל אֶת כָּל יוֹם וַיּוֹם, אֲשֶׁר כָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא אוֹצֵר הַמְּנַצֵּר, מֵה שְׂיֻכּוֹלִים לְקִנּוֹת בּוֹ, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (סְנֵהֲדָרִין צח.): רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי אֶשְׁכַּח לְאַלְיָהוּ, וְדַהּוּי קִימִי אֶפִּיתְחָא דְמַעְרְתָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְכוּ', אָמַר לִיה: אֵימַת אֲתִי מְשִׁיחַ? אָמַר לִיה: זִיל שְׂיִילִיה לְדִידִיה. וְהִיכָא יְתִיב? אֶפִּיתְחָא דְרוּמִי וְכוּ', אֲזִיל לְגַבְיָה, אָמַר לִיה: שְׁלוּם עֲלֶיךָ רַבִּי וּמוֹרִי. אָמַר לִיה: שְׁלוּם עֲלֶיךָ בֵּר לִינְאִי. אָמַר לִיה: לְאֵימַת אֲתִי מָר? אָמַר לִיה: הַיּוֹם. אֲתָא לְגַבִּי אֲלִיהוּ. אָמַר לִיה: מַאי אָמַר לָךְ? וְכוּ', אָמַר לִיה: שְׁקוּרִי קָא שְׁקַר בִּי, דְאָמַר לִי הַיּוֹם אֲתִינָא, וְלֹא אֲתָא. אָמַר לִיה: הֲכִי אָמַר לָךְ (תְּהֵלִים צה. ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", וְכַתֵּב עַל זֶה מְאוּר עֲנִינּוּ חַיּוֹת נַפְשָׁנּוּ מוֹהַר"נ ת"ז ז"ל (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִתְּנָה, הַלְכָה ה', אוֹת מז): אִם יִרְגִּיל אָדָם אֶת עֲצָמוֹ לִילָךְ עִם הַגְּלוּי הַנִּפְלָא שְׁגָלָה רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ערב) עַל פְּסוּק (תְּהֵלִים צה. ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ"; אִם אֲתָה רוּצָה לְשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, תִּדַע שְׂאִין לָךְ רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְאֵל תִּדְחָה מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה כְּבָר לֹא יִהְיֶה לָךְ אֶף פַּעַם. "הַיּוֹם" דִּיקָא, כִּי צְרִיכִים לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנֻצְחִי, וְלֹא לְדַחֵף מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, עֵינֵן שָׁם.

וְאִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, אֲזִי יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֲרֵת דַּעְתּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וְכֵן יִזְכֶּה שְׁמַמְנוֹ לֹא יִהְיֶה עֲכוּב בִּיאָתּוֹ, וּכְשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, אֲזִי מְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה. וְלִכֵּן הַבְּעֶרְגִּיר שְׁמַמְנוֹ יוֹצֵא מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, הִנֵּה עֲשִׂיר גְּדוֹל, כִּי רַק זֶה עֵקֶר עֲשִׁירוֹת — לַחֲטֹף טוֹב אֲמַתִּי וְנֻצְחִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

אֶחָד שֶׁהָיָה עֵנִי גָדוֹל מְאֹד, וְהָיָה לוֹ כָּל הַהֶפֶךְ מִן
הַבִּעְרָגִיר הָעֵשִׂיר. וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲשׂוּבֵי בָּנִים; לָזֶה לֹא הָיָה
בָּנִים וְכֵן לָזֶה.

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

וּלְמַטָּה מִמֶּנּוּ הָיָה דָר עֵנִי אֶחָד, שֶׁהָיָה עֵנִי גָדוֹל מְאֹד, וְהָיָה לוֹ כָּל הַהֶפֶךְ
מִן הַבִּעְרָגִיר הָעֵשִׂיר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לִרְאוֹת נִפְלְאוֹת רַבּוֹת עַד מְאֹד,
כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוֹ ו'ל (לְקוּטִי מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"א), שְׂיִכּוּלִים לְשִׁבְתַּת שְׁנֵי
אֲנָשִׁים זֶה עַל יַד זֶה, זֶה זוֹכֶה לְהַתְעַנֵּג בְּשִׂי עוֹלָמוֹת, וְזֶה חָסֵר מִכָּל זֶה,
וְאֵת זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם יוֹשְׁבִים אֶחָד עַל יַד הַשְּׁנִי, זֶה זוֹכֶה
לְקִנּוֹת הַרְבֵּה בְּרוּחַנִיּוֹת: תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְאֵינוֹ מְטַעֵה
אֶת עַצְמוֹ, שֶׁזֶוּ הָעֵשִׂירוֹת הֵכִי גְדוּלָה, וְלִהְפֹּךְ — לִידּוֹ יְכוּל לְשִׁבְתַּת אֶחָד
שֶׁהוּא חָכֵם בְּעֵינָיו, וְהוּא חָסֵר מִכָּל זֶה — לֹא לוֹמֵד, לֹא מְתַפְּלֵל, וְלֹא מְקַיֵּם
אֶת הַמִּצְוֹת, וְהוּא בְּאֵמֶת עֵנִי גָדוֹל מְאֹד. וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲשׂוּבֵי-בָּנִים; לָזֶה לֹא
הָיָה בָּנִים וְכֵן לָזֶה. אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּנִיחֻמָּא נח): תּוֹלְדוֹתָיו שֶׁל אָדָם
— אֵלוֹ מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים; יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאֵחַד לוֹמֵד תּוֹרָה, וְאוֹחֵז בְּשִׁלְמוֹת
בְּעֵנֵן בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, אֲבָל בֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ, שְׂאֵלוֹ הֵם הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים
— אֵין לוֹ, נִמְצָא, שְׂאֵין לוֹ תּוֹלְדוֹת. וְכַמּוֹכֵן אֶחָד שְׂאֵינוֹ לוֹמֵד תּוֹרָה, וְאֵינוֹ
אוֹחֵז בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵנֵן אָדָם לְמָקוֹם, וְגַם בֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ אֵין לוֹ, נִמְצָא
שְׁשֵׁנִיהֶם — הֵן הָעֵשִׂיר, שֶׁהֵיָה מְלֵא תּוֹרָה, וְהֵן הָעֵנִי, שֶׁהֵיָה חָסֵר מִכָּלֹּם,
לֹא הָיוּ לָהֶם מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵנֵי אָדָם לְחֵבֵרוֹ, שֶׁזֶה יְסוֹד גְּדוֹל בַּגְּדֻלַּת בַּר
יִשְׂרָאֵל, כִּי מַעֲשִׂים טוֹבִים זֶה בֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ, שְׂאֵדָם צְרִיף מְאֹד מְאֹד
לְהִזְהַר בְּכָל דְּבַר הַשִּׁיקָה בֵּינוֹ לְבֵין חֵבֵרוֹ, וְצְרִיף לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר זֶה.
וְהָעוֹלָם מְפָרִידִים בֵּין הַמִּצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְמָקוֹם לְבֵין הַמִּצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם
לְחֵבֵרוֹ, וּבְאֵמֶת זֶו טְעוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי הֵן תְּלוּיּוֹת אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, וְלִכֵּן עֵקֶר
תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁזֶה שִׁיקָה בְּעֵנֵי אָדָם לְחֵבֵרוֹ,
שֶׁלֹּא מִסְפִּיק שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה, אֶלֶּא צְרִיף גַּם לְלַמֵּד אֶת הַזִּוְלָת. וְלִכֵּן לְשֵׁנֵיהֶם
— הֵן לְהָעֵשִׂיר וְהֵן לְהָעֵנִי לֹא הָיוּ בָּנִים, הֵינוּ שֶׁהָיוּ לְקוּיִים בְּעֵנֵי אָדָם
לְחֵבֵרוֹ, שֶׁזֶה עֵקֶר תּוֹלְדוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם — לְעִזּוֹר לְהַזִּוּלָת.

פַּעַם אַחַת חָלַם לְהַבְעֵרְגִיר, שָׁבְאוּ אַנְשִׁים וְעָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, דִּהְיִנוּ "פֶּאקִין" "פֶּאקִין", וְשָׂאֵל אוֹתָם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים? וְהִשִּׁיבוּ: לְשֵׂאת הַכֹּל אֶל הָעֵנִי הַנִּ"ל. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁהֵם רוֹצִים לְשֵׂאת כָּל הוֹנוֹ מִבֵּיתוֹ אֶל הָעֵנִי; וְלִכְעֵס עֲלֵיהֶם אִי אֶפְשָׁר, שֶׁהֵם אַנְשִׁים רַבִּים. וְהֵם

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

פַּעַם אַחַת חָלַם לְהַבְעֵרְגִיר, שָׁבְאוּ אַנְשִׁים וְעָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, דִּהְיִנוּ פֶּאקִין, וְשָׂאֵל אוֹתָם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים? וְהִשִּׁיבוּ: לְשֵׂאת הַכֹּל אֶל הָעֵנִי הַנִּ"ל. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁהֵם רוֹצִים לְשֵׂאת כָּל הוֹנוֹ מִבֵּיתוֹ אֶל הָעֵנִי; חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת נה.): כִּשֶׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבַר בְּלֹא תְבֹן, אִי אֶפְשָׁר לְחִלוּם בְּלֹא דְבָרִים בְּטָלִים, וְלִכֵּן אָסוּר לְהַתְּפַעֵל כָּל-כָּף מִחֲלוּמוֹת. וְרוֹאִים שְׁבַנֵי-אָדָם פְּשוּט יוֹצְאִים מִדַּעְתָּם מֵרַב פֶּחַד, כְּשִׁחֲלוּמִים אֵיזָה חֲלוּם רַע. וּבְאֵמַת אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (שם): אֵין מֵרְאִין לוֹ לְאָדָם אֵלָא מֵהַרְהוּרֵי לְבוֹ, כִּי הַחֲלוּם בָּא מֵהַדְמִיוֹן, שְׂאָדָם חוֹלֵם וּמִדְמָה בְּהַקִּיץ, וְאַחֲרֵי-כֵן חוֹלֵם אֵת זֶה בְּלִילָה, וְלִכֵּן אָסוּר לְהַתְּפַעֵל מִחֲלוּם, עַד כְּדֵי כֵּף שִׁיחָרָה לוֹ, וְיִהְיֶה נֶעֱשֶׂה חוֹלָה מְזֵה, וּמִכָּל שֶׁכֵּעֵס עַל הַזּוּלָת. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (שם) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים צא, י'): "לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה", וְאָמַר רַב חֲסֵדָא אָמַר רַב יְרֵמְיָה בְּרַ אֲבָא, שְׂלֵא יִבְהִילוּךָ לֹא חֲלוּמוֹת רָעִים וְלֹא הַרְהוּרִים רָעִים, כִּי צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים, שְׂלֵא יָבֹא לִידֵי חֲלוּמוֹת רָעִים, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים מְאֹד לְחַשֵּׁשׁ כְּשֵׁרוֹאִים אֵיזָה חֲלוּם, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (שם) עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר יב, ו'): "בְּחֲלוּם אֲדַבֵּר בּוֹ", רַבָּא רַמִּי, כְּתִיב "בְּחֲלוּם אֲדַבֵּר בּוֹ", וְכְתִיב (זְכַרְיָה י, ב): "וַיַּחֲלֹמוֹת הַשָּׁוֵא יִדְבְּרוּ" — לֹא קִשְׂיָא, כָּאֵן עַל-יְדֵי מְלֶאךָ, וְכָאֵן עַל-יְדֵי שָׂד. וּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֲלָק ב, סִימָן ה'), שִׁישׁ לְהַמְאָכְלִים חֲלָק בְּהַחֲלוּמוֹת, אִם אָדָם אֵינוֹ נִזְהָר בְּמָה שֶׁהוּא אוֹכֵל, אֲזַי הַחֲלוּמוֹת שְׁלוֹ הֵם חֲלוּם עַל-פִּי שָׂד, וְאִם זוֹכֵה לְזַכּוֹף וּבְרוּר הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי-זֶה הַחֲלוּם שְׁלוֹ הוּא עַל-יְדֵי מְלֶאךָ, שְׁמֵרָאִים לוֹ עֲתִידוֹת. וְהֵנָּה הַבְּעֵרְגִיר כְּשֵׁרָאָה שְׁמוּלִיכִין אֵת כָּל עֲשִׁירוֹתוֹ אֶל הָעֵנִי, חָרָה לוֹ מְאֹד, אֵיךְ לִוְקָחִים מִמֶּנּוּ אֵת כָּל הָעֲשִׁירוֹת, וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לְהָעֵנִי. וְלִכְעֵס עֲלֵיהֶם אִי אֶפְשָׁר, שֶׁהֵם אַנְשִׁים רַבִּים; כִּי אָדָם צְרִיךְ לְדַעַת מִכְחוֹתָיו, אַחַד אֵינוֹ יְכוֹל

עֲשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ, מִכָּל סְחוּרוֹתָיו
וְהוֹנוּ וּרְכוּשׁוֹ, וְנִשְׂאוּ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל אֶל בֵּית הָעֵנִי
הַנִּזְכָּר, וְלֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם בְּבֵיתוֹ, כִּי־אִם דְּפָנוֹת הַבַּיִת
רִיקָם. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהִקְיִץ וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲלוּם. וְאָף

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לְעַמֵּד נֶגֶד רַבִּים, וְלָכֵן אֵי אֶפְשֶׁר לְכַעַס עַל רַבִּים שֶׁהֵם עוֹמְדִים נֶגְדּוֹ, כִּי זֶה
לֹא שִׁיף. וְזֶה מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל לְאָדָם, כְּשֶׁקָּמִים עָלָיו רַבִּים, אֵין טַעַם לְצֵאת וּלְרִיב
עִמָּהֶם, כִּי אֵין עֵצָה אַחֲרָת, רַק לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְכִמּוֹ שֶׁגִּלָּה לְנוּ
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק ב', סִימָן יג): כְּשֶׁחֹלְקִים עַל הָאָדָם, וְהוּא בּוֹרַח
בְּכָל פַּעַם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַרְבִּים אוֹתוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה
מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כ"א, סִימָן ה') עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת
יד, י'): "וּפְרָעָה הַקְּרִיב", מֵהוּ "וּפְרָעָה הַקְּרִיב"? אֵלֹא שֶׁהִקְרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל
לְתִשׁוּבָה שְׁעָשׂוּ אָז. נִמְצָא, כְּשֶׁרוֹדְפִים אֶת הָאָדָם, הוּא בּוֹרַח אָז יוֹתֵר אֶל
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן לֹא שִׁיף לְכַעַס כְּשֶׁרַבִּים קָמִים עָלָיו. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר
דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ג, ב): "הֲוִי"ָה מֶה רַבּוֹ צָרִי רַבִּים קָמִים עָלַי, רַבִּים אֲמָרִים
לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בְּאֵלְקִים סְלָה, וְאַתָּה הֲוִי"ָה מְגֹן בְּעַדִּי וְגו'. וּבִשְׁעַת
חֲלוּמוֹ רָאָה גַם אֵיף שֶׁהַכֹּל נִתְהַפֵּף, אֲשֶׁר וְהֵם עֲשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת מִכָּל
אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ, מִכָּל סְחוּרוֹתָיו וְהוֹנוּ וּרְכוּשׁוֹ, וְנִשְׂאוּ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל אֶל בֵּית
הָעֵנִי הַנִּזְכָּר, וְלֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם בְּבֵיתוֹ, כִּי אִם דְּפָנוֹת הַבַּיִת רִיקָם. וְחָרָה לוֹ
מְאֹד מְאֹד; כִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה שְׁלוֹקָחִים לוֹ אֶת כָּל מֵה שֶׁיִּגְעַע וְטָרַח וּבָנָה
בְּמִשְׁף חַיּוֹ, כּוֹאֵב לוֹ מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(ירושלמי סְנֵהֲדָרִין, פָּרָק י', הַלְכָה א'): אִם רָאִיתָ חֲלוּמוֹת קָשִׁים אוֹ חֲזִיוֹנוֹת קָשִׁים,
קַפֵּץ לְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים, וְאֵת נִצַּל; וְאֵלּוֹ הֵן: לְתַפְלָה, וְלַצְדָּקָה, וְלְתִשׁוּבָה. כִּי
רַק זֶה עֵקֶר הָעֵצָה כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזָה מִשְׁבֵּר, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵה לַעֲשׂוֹת,
כִּי לּוֹקָחִים אֶת הַכֹּל, וְכָל מֵה שֶׁיִּגְעַע וְטָרַח, הוֹלֵךְ וּבָא לְיַדִּים זְרוֹת, שִׁיבְרַח
רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שִׁיבְרָה בְּתַפְלָה וּצְדָקָה, וְיָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְאֵז הַכֹּל יִתְהַפֵּף לוֹ לְטוֹבָה. וְהִקְיִץ וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲלוּם, וְאָף שֶׁרָאָה שֶׁהוּא

שְׂרָאָה שֶׁהוּא חֵלּוּם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל אֶצְלוֹ, אֶף-עַל-פִּי-
 בֶן הָיָה לְבוֹ נֹקֵפוֹ מְאֹד, וְחָרָה לוֹ הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד עַל
 דְּבַר הַחֵלּוּם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר הַחֵלּוּם
 הַנַּ"ל.

וְהָעֵנִי הַנַּ"ל עִם זִוְגָתוֹ, הָיָה רָגִיל גַּם מִקֶּדֶם לְהַשְׁגִּיחַ
 עֲלֵיהֶם וְלָתֵת לָהֶם מִסֵּת יָדוֹ. וְעַכְשָׁו אַחַר הַחֵלּוּם,

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

חֵלּוּם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַכֹּל אֶצְלוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה לְבוֹ נֹקֵפוֹ מְאֹד, וְחָרָה
 לוֹ הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר הַחֵלּוּם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר
 הַחֵלּוּם הַנַּ"ל; כִּי זֶה כָּל הָעֵנִי, שֵׁשׁ לְבָנֵי-אָדָם דְּמִיּוֹנוֹת, שְׂאֵחַד מְדַמָּה עַל
 חֲבָרוֹ כְּאִלוֹ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לוֹ רָעוֹת, וְהַכֹּל בָּא מִכַּח הַמְדַמָּה שֶׁנִּדְבָּק
 בָּאָדָם, עַד שֶׁזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְצֵאת מִכָּל הַדְּמִיּוֹנוֹת וְהַחֲזִיּוֹנוֹת, וְאֶפְלוֹ שֶׁהֵם דְּמִיּוֹן
 וְחֲזִיּוֹן רָע, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יֵשִׁים לֵב לָזֶה, כְּמֵאֶמְרָם ו"ל (בְּרִכּוֹת י'): אֶפְלוֹ
 בְּעַל הַחֵלּוּמוֹת אוֹמֵר לוֹ לְאָדָם לְמַחַר הוּא מֵת, אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים,
 שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ה, ו): "כִּי בָרַב חֵלְמוֹת וְהַבְּלִים וְדַבָּרִים הַרְבֵּה כִּי אֵת הָאֱלֹהִים
 יִרְא"; כִּי אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, וְאֶפְלוֹ שֶׁנִּדְמָה לוֹ מֵה שֶׁנִּדְמָה, עִם כָּל
 זֹאת יִבְרַח רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִבְטַח רַק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינוֹ צְרִיךְ
 לְהִתְבַּלְבֵּל מִחֵלּוּמוֹת וְדְמִיּוֹנוֹת שְׁעוֹלִים תָּמִיד עַל לְבוֹ וְדַעְתּוֹ.

וְהָעֵנִי הַנַּ"ל עִם זִוְגָתוֹ הָיָה רָגִיל גַּם מִקֶּדֶם לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, וְלָתֵת לָהֶם
 מִסֵּת יָדוֹ; הֵינּוּ הַעֲשִׂיר הַבְּעֵרָגִיר דָּאג תָּמִיד לַעְזוֹר לְעֵנִי וְאֲשֵׁתוֹ, כִּי בְּאֵמֶת זֶה
 דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, אֶף פַּעַם לֹא לְזַלְזֵל בְּעֵנִים, אֶלָּא לְקַבֵּל אוֹתָם בְּסִבָּר פְּנִים
 יְפוֹת, וְכְמֵאֶמְרָם ו"ל (בְּבֵא בְתָרָא ט): כָּל הַנוֹתֵן פְּרוּטָה לְעֵנִי מִתְבַּרֵּךְ בְּשֵׁשׁ
 בְּרִכּוֹת, וְהַמְפִּיֵסוֹ בְּדַבָּרִים מִתְבַּרֵּךְ בְּאַחַת-עֶשְׂרֵה בְּרִכּוֹת; כִּי הָעֵקֶר הוּא
 הַפִּיּוּס, לְפִיּוּס אֶת הָעֵנִי, וְלִכֵּן הַעֲשִׂיר הַבְּעֵרָגִיר הַשְׁגִּיחַ עַל הָעֵנִי וְאֲשֵׁתוֹ, וְנִתֵּן
 לָהֶם מִסֵּת יָדוֹ בְּהַרְחָבָה, וְעַכְשָׁו אַחַר הַחֵלּוּם, שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ לֹקָחִים מִמֶּנּוּ

נתן עליהם השגחה יותר מקדם, אך בכל עת שהיו באים לביתו, העני או אשתו, היו משתנים פניו, ונבהל מפניהם מחמת החלום שזכר. והם, העני עם אשתו, היו רגילים לפרקים אצלו, והיו אצלו נכנסים ויוצאים.

פעם אחת באתה אצלו אשת העני הנ"ל, ונתן לה מה שנתן. ונשתנה צורתו ונבהל ונשתומם מאד. שאלה אותו העניה הנ"ל: אבקש מחילה מכבודכם. תגידו לי, מה זאת, שבכל עת אשר אנו באים אצלכם משתנים פניכם מאד. ספר לה כל אותו הענין, שחלם לו

נהרי אפרסמון

את הכל, נתן עליהם השגחה יותר מקדם, כי חכמינו הקדושים אמרו (תמורה טו): בשעה שעני הולך אצל בעל-הבית ואומר: פרנסני, אם מפרנסו — מוטב, ואם לאו — "עשיר ורש נפגשו עושה כלם ה'", מי שעשאו עשיר לזה עושה אותו עני, עני לזה עושה אותו עשיר. ולכן מאחר שהפערגיר העשיר ראה בחלום, שלוקחים ממנו את העשירות, אזי השתדל ביותר לפרנס את העניים. אך בכל עת שהיו באים לביתו, העני או אשתו, היו משתנים פניו, ונבהל מפניהם מחמת החלום שזכר, שלוקחים לו את כל העשירות מהבית, ואף שזה היה חלום, עם כל זאת פחד מאד מאד. והם העני עם אשתו, היו רגילים לפרקים אצלו, והיו אצלו נכנסים ויוצאים, כי הפערגיר העשיר קים בשלמות מה שאמר הנביא (ישעיה נח, ז): "הלוא פרס לרעב לחמך, ועניים מרודים תביא בית, כי תראה ערם וכסיתו".

פעם אחת באתה אצלו אשת העני הנ"ל, ונתן לה מה שנתן, ונשתנה צורתו, ונבהל ונשתומם מאד. שאלה אותו העניה הנ"ל: אבקש מחילה מכבודכם, תגידו לי מה זאת, שבכל עת אשר אנו באים אצלכם, משתנים פניכם מאד; כי באמת עקר הצדקה צריך להיות בסדר פנים יפות ובכפיוס,

בַּנְּ"ל, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוֹ נֹקְפוֹ מְאֹד וְכוּ' בַּנְּ"ל. הַשִּׁיבָה לֹ: הָאֵם הִיָּה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה פְּלוֹנִית שְׁאִמְרָה לֹ. הַשִּׁיב לָהּ: הֵן. וּמָה בְּזָה? הַשִּׁיבָה לֹ: בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה חֲלַם לִי גַם-כֵּן, שְׁאֵנִי עֲשִׂירָה גְדוּלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי, וְעָשׂוּ פֶּאקִין פֶּאקִין, וּשְׁאֵלְתִים: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֵנִי, הִינֵנוּ לְהַבְּעֵרָגִיר הַנְּ"ל, שְׁקִרְאָהוּ עֲכָשׁוּ עֵנִי. עַל-כֵּן, מָה אַתָּה מַשְׁגִּיחַ עַל חֲלוּם. הֲלֹא אַף אֲנִי בַּחֲלוּמִי. וְהוּא נִבְחַל וְנִשְׁתּוּמֵם עֲכָשׁוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (בְּבֹא בְתָרָא ט:): כָּל הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעֵנִי מִתְּבָרֵךְ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְּפִיסוֹ בְּדִבְרֵים מִתְּבָרֵךְ בִּי"א בְּרָכוֹת; וְלִכֵּן בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁאֲשֵׁת הָעֵנִי בָּאָה לְקַבֵּל אֶת הַתְּמִיכָה מִהַבְּעֵרָגִיר הָעֲשִׂיר, כְּשֶׁנִּשְׁתַּנּוּ פְּנֵיו הִיתָה פְּלִיאָה בְּעֵינֶיהָ, וְלִכֵּן שְׁאֵלָה אוֹתוֹ: לְמָה נִשְׁתַּנּוּ פְּנֵיכֶם מְאֹד; סִפֵּר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעֵנִין, שְׁחֲלָם לֹ בַּנְּ"ל, שְׁלוֹקָחִים אֶת הָעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ, וּמוֹסְרִים אֶת זֶה לָהּ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוֹ נֹקְפוֹ מְאֹד וְכוּ' בַּנְּ"ל; וְדָבַר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁאֶפְלוּ הָעֲשִׂירִים הַכִּי גְדוּלִים, הֵם תְּמִיד חַיִּים עִם פְּחָדִים וְדַמְיוֹנוֹת, פֶּן וְאוּלַי יִקְחוּ מֵהֶם אֶת הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם, אֲשֶׁר הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוּל, כִּי אֶפְלוּ כְּשִׁרְוֹאִים בַּחֲלוּם, לֹא צְרִיכִים לְפַחַד, כִּי אָדָם צְרִיךְ לְמוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד רַק אֵלָיו יִתְּבָרֵךְ, וּמָה שְׁקוֹרָה עִמּוֹ, הַכֹּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְּבָרֵךְ, וּכְשֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ רַק אֵלָיו יִתְּבָרֵךְ, אֲזִי אֵינְנוּ מִפְּחָד מִשּׁוּם דְּבָר, כִּי יוֹדֵעַ וְעֵד, אֲשֶׁר הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל. הַשִּׁיבָה לֹ: הָאֵם הִיָּה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה פְּלוֹנִית שְׁאִמְרָה לֹ? הַשִּׁיב לָהּ: הֵן, וּמָה בְּזָה? הַשִּׁיבָה לֹ אֲשֶׁת הָעֵנִי: הֲרִי בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה שְׁאִתָּה חֲלַמְתָּ אֶת חֲלוּמָךְ, שְׁאֵת הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָךְ מִבֵּיִתִּי, אֲזִי חֲלַם לִי גַם-כֵּן, שְׁאֵנִי עֲשִׂירָה גְדוּלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי, וְעָשׂוּ פֶּאקִין פֶּאקִין חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, וּשְׁאֵלְתִים: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֵנִי, הִינֵנוּ לְהַבְּעֵרָגִיר הַנְּ"ל, שְׁקִרְאָהוּ עֲכָשׁוּ עֵנִי. עַל-כֵּן מָה אַתָּה מַשְׁגִּיחַ עַל חֲלוּם, הֲלֹא אַף אֲנִי בַּחֲלוּמִי. וְהוּא נִבְחַל וְנִשְׁתּוּמֵם עֲכָשׁוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל

על ששמע עוד את חלומה, שהדבר נראה, שישאו
עשירותו ורכושו אצל העני, ודלות של העני ישאו
אצלו, ונבהל מאד מאד:

ויהי היום, ונסעה אשת הבערגיר עם עגלות צב לטייל,
ולקחה עמה רעותיה, ולקחה גם אשת העני
עמה, ונסעו על הטייל. והנה עבר איש-חיל, אדון (שקורין
"יעדניראל"), עם החיל שלו, ופנו אל הצד מן הדרך בשבילו.
ועבר החיל, וירא שנוסעים נשים. וצוה שיוציאו אחת מן
הנשים שנסעו לטייל. והלכו והוציאו את אשת העני,

גחרי אפרסמון

ששמע עוד את חלומה, שהדבר נראה, שישאו עשירותו ורכושו אצל העני,
ודלות של העני ישאו אצלו, ונבהל מאד מאד; כי כן דרכם של העשירים,
שתמיד חיים בפחד ובמורא, פן יקחו מהם את הפל, וזה רק דמיון גדול,
כי בפרוש אמרו לנו חכמינו הקדושים (יומא לח.): בשמך יקראוך ובמקומך
יושיבוך, ומשלך יתנו לך, אין אדם נוגע במוכך לחברו, ואין מלכות נוגעת
בחברתה, אפלו כמלא נימא. ולכן מה שיקף לפחד שפלוני או אלמוני חולם
עליו, אם רק מוסרים את עצמם לגמרי אליו יתברך, אזי כבר לא חסר לו
שום דבר.

ויהי היום, ונסעה אשת הבערגיר עם עגלות צב לטייל, ולקחה עמה
רעותיה, ולקחה גם אשת העני עמה, כי זה חסד גדול מאד בין בגברים ובין
בנשים, כשהולכים לקנות משהו, או נוסעים לטייל באיזה מקום, כדאי תמיד
לחשב גם מעניים ולעזור להם, ולשתף אותם עמו, וזה חסד גדול מאד מאד.
ונסעו על הטייל והנה עבר איש חיל, אדון (שקורין יעדניראל) [קצין צבא
גבה], עם החיל שלו, ופנו אל הצד מן הדרך בשבילו, ועבר החיל, וירא
שנוסעים נשים, וצוה שיוציאו אחת מן הנשים שנסעו לטייל, והלכו והוציאו

וְחָטְפוּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הַעֲגֵל־צֶבַע שֶׁל הַיַּעֲדֵנִירָאֵל, וְנָסְעוּ עִמָּהּ. וּבּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֶן. בְּפִרְטַי אִישׁ חֵיל, יַעֲדֵנִירָאֵל עִם חֵילוֹתָיו. וּלְקַחְהּ וְנָסַע עִמָּהּ לְמַדִּינָה שְׁלוֹ, וְהִיא הֵיטָה יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לְשִׁמְעַ לּוֹ כָּלֵל, וְהֵיטָה בּוֹכָה מְאֹד. וְהָיוּ מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּימֵי אוֹתָהּ, וְהִיא הֵיטָה יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּיוֹתֵר. וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אֵת אֶשֶׁת הָעֵנִי, וְחָטְפוּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הַעֲגֵל־צֶבַע שֶׁל הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְנָסְעוּ עִמָּהּ. וּבּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֶן, בְּפִרְטַי אִישׁ חֵיל, יַעֲדֵנִירָאֵל עִם חֵילוֹתָיו; וּבְאֶמֶת זֶה אֶסוּר חֲמוּר לַעֲשׂוֹת דְּבַר כְּזֶה, כְּמֵאֶמֶר ׀ל (תְּרוּמוֹת פָּרָק ח'): נְשִׁים שְׂאֵמְרוּ לָהֶם נְכָרִים: תָּנוּ לָנוּ אַחַת מִכֶּם וְנִטְמָאָהּ, וְאִם לֹא. הָרִי אָנוּ מִטְמָאִים אֵת כָּלְכֵן, יִטְמָאוּ אֵת כָּלְכֵן, וְאֵל יִמְסְרוּ לָהֶם גֶּפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל. וְכֵן אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צֵד, סִימָן ט'): תִּגֵּי, סִיעָה שֶׁל בְּנֵי־אָדָם, שְׂאֵמְרוּ לָהֶם גּוֹיִים: תָּנוּ לָנוּ אֶחָד מִכֶּם וְנִהְרַגְנוּ, וְאִם לֹא אָנוּ הוֹרְגִים אֶתְכֶם — יִהְרַגוּ כָלֶם, וְאֵל יִמְסְרוּ גֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָכֵן עָשׂוּ פֶה עוֹל גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֶסוּר לְמַסֵּר אִשָּׁה אַחַת. וּלְקַחְהּ וְנָסַע עִמָּהּ לְמַדִּינָה שְׁלוֹ, וְהִיא הֵיטָה יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לְשִׁמְעַ לּוֹ כָּלֵל; כִּי זֹו שְׁלֵמוֹת הֵיטָה יִרְאֵת שָׁמַיִם, שְׂאֵדָם מְרַגֵּישׁ, שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְכִשְׁמִסִּיתִים אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ — אִינוּ עוֹשֶׂה, מִפְּנֵי שְׁמַרְגִישׁ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא אִתּוֹ, עִמוֹ וְאֶצְלוֹ. וְהֵיטָה בּוֹכָה מְאֹד, כִּי לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ לָזֶה שְׁיִרְגִישׁ תְּמִיד אֵת אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל זֶה צְרִיכִים הִרְבֵּה בְכִיּוֹת, לְשַׁפֵּךְ דְּמָעוֹת כְּפַיִם, כִּי (בְּרֵכוֹת לב'): שְׁעָרֵי דְמָעָה לֹא נִנְעָלוּ; כִּי כְּשֵׁאֶדָם בּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא שׁוֹבֵר אֵת כָּל הַשְּׁעָרִים. וְהָיוּ מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּימֵי אוֹתָהּ, כִּי הִסְטָרָא אֶחְרָא לֹא עוֹזְבִים אֵת הָאֶדָם, וּמִבְּקָשִׁים אוֹתוֹ בְּטוֹב, וּמִפְתִּימֵי אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי פְתוּיִים וְעַרְמְמִיּוֹת, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר, וְהִיא הֵיטָה יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּיוֹתֵר; כִּי כָּל שְׂאֵדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ יוֹתֵר יִרְאֶה שְׁמַחְיָרָא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אוֹתוֹ לֹא יְכוּלִים לְפַתּוֹת בְּשׁוּם פְתוּיִים, כִּי הוּא מְרַגֵּישׁ תְּמִיד אֵת אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ עַל פְּנָיו, וְהוּא מְתַבֵּישׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

הטייל, והנה נלקחה העניה הנ"ל. והיה העני מתאבל
ובוכה ומתמרמר מאד מאד על אשתו תמיד.

פעם אחת עבר הבערגיר אצל בית העני. שמע שהוא
בוכה ומתמרמר מאד מאד. נכנס ושאלו: מה

נחרי אפרסמון

הקדושים (קהלת רבה, פרשה ג', סימן יח): גדולה היא היראה, ששמים וארץ לא
נבראו אלא בוכות היראה. והם הינו הנשים שנסעו עמה, שבו לביתם מן
הטייל, ודבר זה הוא מוסר השכל מה שקורה בעולם, שאדם צריך לדעת
שאין לו חברים, וכל אחד לטובת עצמו הוא מדבר. כי הנה לדגמא נסעו
יחד לטייל, ולקחו עמם את אשת העני, וכשבא השר נגדם ובקש שיוציאו
לו את אחת מהנשים, הוציאו לו את אשת העני, שלא הייתה חשוכה כל-כך
בעיניהם, כי בעני תמיד מזלזלים, ואחר-כך כשכבר שבו, לא היה אכפת
להן מה שקרה עמה, ובכלל לא דאגו בשבילה. ודבר זה רואים בחוש אצל
כל אחד ואחד, אשר כל אחד ואחד דואג רק בשביל עצמו ולא מענין אותו
מהזולת כלל, כי הם ביזן מסרו את אשת העני לידי השר, ולכל הפתות היו
צריכות להצטער בצערה, והנה כלם שבו לביתם מהטייל, ולא היה אכפת
להם כלל מאשת העני שנלקחה לשבי. וכך מתנהג אצל כל האדם, שלא
מענין אותו מהזולת כלל. והנה נלקחה העניה הנ"ל לבית השר, והיה העני
מתאבל ובוכה ומתמרמר מאד מאד על אשתו תמיד, כי כך אמרו חכמינו
הקדושים (סנהדרין כב): ואין אשה מתה אלא לבעלה, שנאמר (בראשית מח, ז):
"ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל"; וצריכים לזכור את זה היטב, כי רואים
איך שאדם מזלזל באשתו, ואינו מכבדה כלל, בשעה שתחמינו הקדושים
הקפידו על זה מאד, ואמרו (ויבמות סב): כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא
שמחה, בלא ברכה, בלא טובה; ואמרו (שם): האוהב את אשתו כגופו,
והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניה ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך
לפרקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלה".

פעם אחת עבר הבערגיר אצל בית העני, שמע שהוא בוכה ומתמרמר
מאד מאד, נכנס ושאלו: מה אתה מתמרמר ובוכה כל-כך; כי טבע הוא

אתה מתמרמר ובוכה כל־כך. השיבו: וכי לא אבכה.
ומה נשאר לי. יש שנשאר להם העשירות או בנים. אני
אין לי כלום, וגם אשתי נלקחה ממני, ומה נשאר לי.

ונכמר לבו של הבערגיר על העני הנ"ל, ונתעוררו
רחמיו עליו מאד מאד מגדל המרירות שראה

נחרי אפרסמון

אצל האדם שיש לו, שאינו מבין את מי שאין לו, ודבר זה סובב בכל פרט
ופרט, עשיר אשר יש לו מה לאכל, הוא אינו יכול להבין מה זה עני שאין
לו מה לאכל, נשוי אשה אינו מבין את מי שהוא רוק. וזה כלל גדול בחיים,
שכל אחד שאין חסר לו כלום, הוא אינו יכול להבין את מי שכן חסר לו.
ולכן הבערגיר, שהיתה לו הן עשירות והן אשה, לא הבין על מה ולמה
העני בוכה. השיבו העני: וכי לא אבכה? ומה נשאר לי?! יש שנשאר להם
העשירות או בנים, אני אין לי כלום, וגם אשתי נלקחה ממני, ומה נשאר
לי?! וזו נקדת האמת, כשאדם בא בלב אמת ובלב נשבר, ויודע ועד, אשר
לא נשאר לו שום דבר בזה העולם, אלא נשאר עם כלום ממש, והוא בטל
ומבטל לגמרי בעיני עצמו, בו ברגע הוא זוכה להיות נכלל באין סוף ברוך
הוא. ולכן גדולי ומבחרי הצדיקים היו תמיד שבורים בעיניהם, והרגישו
בעצמם שאין להם כלום בזה העולם. וכעין שספר לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן,
סימן קצ), שפמה פעמים ציר לעצמו עיני מיתה פאלו הוא מת ממש, עד
שהרגיש טעם מיתה ממש. וכן היו צדיקים שצירו לעצמם שהם כבר
נסתלקו לגמרי מזה העולם ונקברו, והם מנחים טמונים תחת אדמה. וזו
שלמות הבטול, שבטלים ומבטלים לגמרי בעיני עצמם, ודיקא על־ידי־זה
זכו להמשיך על עצמם הארת זיו שכנית עזו יתברך. ונכמר לבו של
הבערגיר על העני הנ"ל, ונתעוררו רחמיו עליו מאד מאד מגדל המרירות
שראה בו, כי כשאדם רואה בצער הזולת, ובפרט כשהוא בוכה, אם יש לו
רק לב יהודי, לב רגשי, הוא ירחם עליו, ומאחר שהבערגיר העשיר ראה
איך שהעני בוכה, על שלא נשאר לו כלום, וגם את אשתו לקחו, זה נגע

בו. והלך ועשה דבר מבהל, ובאמת היה שגעון, והלך ושאל באיזה מדינה גר היעדניראל הנ"ל, והלך ונסע לשם, ועשה דבר מבהל מאד והלך לבית היעדניראל. ושם עומדים "וואכין" (שומרים) והוא, מגדל הבהלה שלו מאד מאד, נשתומם והלך בבהלה גדולה, ולא השגיח כלל על הוואכין. וגם הוואכין נבהלו ונשתוממו מאד מחמת שראו פתאום בן-אדם אצלם מבהל מאד. ונבהלו מאד: איפה בא זה לכאן. ומחמת הבהלה הניחוהו כל הוואכין, ועבר על כל הוואכין, עד שנכנס לבית היעדניראל, למקום שהיתה שוכבת שם. ובא והקיצה

נהרי אפרסמון

ללבו, והלך ועשה דבר מבהל, ובאמת היה שגעון, כי באמת אדם בזה העולם צריך לעשות כל דבר בישוב הדעת ולא בפזיזות, וכפתגם אנשי שלומנו, שמקבל ממוהרנ"ת ז"ל: אם עושים דבר של מסירות נפש, צריכים לשמר מאד שלא יתחרט אחר-כך. והלך ושאל באיזה מדינה גר היעדניראל הנ"ל, והלך ונסע לשם. ועשה דבר מבהל מאד, והלך לבית היעדניראל, ושם עומדים "וואכין" (שומרים), והוא, מגדל הבהלה שלו, מאד מאד נשתומם, והלך בבהלה גדולה, ולא השגיח כלל על הוואכין. וגם הוואכין נבהלו ונשתוממו מאד, מחמת שראו פתאום בן-אדם אצלם מבהל מאד, ונבהלו מאד איפה בא זה לכאן; ומחמת הבהלה הניחוהו כל הוואכין, ועבר על כל הוואכין; כי באמת אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמט): עקר הגבורה בהלב, כי מי שלבו חזק, ואינו מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות, ולכבש המלחמות, על-ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא, ורץ לתוף תקף המלחמה, כי כשהוא אמיץ לב, הוא יכול לעשות דברים אמיצים, ואדרבה בני-אדם יפחדו ממנו, כי מרב אמיץ לבו, נופל פחד גדול ממעשיו עליהם. עד שנכנס לבית היעדניראל, למקום

וְאָמַר לָהּ: בּוֹאִי! וְרֵאתָה אוֹתוֹ וְנִבְהַלְתָּה. וְאָמַר לָהּ: תִּכְרַף
 בּוֹאִי עִמּוֹ! וְהִלְכָה עִמּוֹ, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַוּוּאכִין,
 עַד שִׁיבְצָאוּ.

וְאִזִּי תִכְרַף נִבְהַל וְנִזְכַּר מִה שֶׁעָשָׂה דְבַר כְּזֶה, וְהִבִּין
 גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁהִיְתָה שׁוֹכֶכֶת שָׁם אֶשֶׁת הָעֲנִי, וּבָא וְהִקִּיצָה וְאָמַר לָהּ: בּוֹאִי, וְרֵאתָה אוֹתוֹ
 וְנִבְהַלְתָּ; כִּי הִיא הִיְתָה כְּכֹר אַחֵר יְאוּשׁ, וְאָף לֹא הִיְתָה בָּהּ שׁוּם תִּקְוָה, שִׁיכּוֹל
 לִהְיוֹת דְּבַר כְּזֶה, שִׁפְתָּאִם תָּבוֹא לָהּ יִשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם. וְזֶה סוֹכֵב עַל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד, שְׁנֹלְכַד בִּיְדֵי הַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַד שְׁנִדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא אָף פְּעַם כְּכֹר
 לֹא יֵצֵא מִשָּׁם, כִּי כְּשֶׁאֶחָד נִמְצָא בְּצָרָה, הוּא אֵינּוּ יָכוֹל לְתַאֵר, שֶׁהֵנָּה פְתָאִם
 תָּבוֹא לוֹ הַיִּשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם, בְּאִפְסָן כְּזֶה שֶׁלֹּא תֵאָר, כְּמוֹ אֶשֶׁת הָעֲנִי, שֶׁלֹּא
 חָלְמָה שִׁפְתָּאִם יָבוֹא הַבְּעֵרְגִיר הָעֲשִׂיר וְיִוְצִיא אוֹתָהּ. וְאָמַר לָהּ תִכְרַף: בּוֹאִי
 עִמּוֹ, וְהִלְכָה עִמּוֹ; וְזֶהוּ לַמּוֹד עֲמַק עֲמַק, כִּי כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּמִקּוֹר הַטְּמֵאָה,
 וְנִדְמָה לוֹ כִּי אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּמִנַּח בִּיְאוּשׁ גְּדוֹל, צָרִיף עַל-כָּל-פְּנִיָּם
 לְדַעַת, אֲשֶׁר תִּכְרַף-וּמִיד כְּשִׁיבּוֹא הַצְּדִיק, וְיִרְצָה לְהוֹצִיאֹ מִשָּׁם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 אֵת כְּתִפּוֹ, כִּי הַצְּדִיק יָכוֹל לְהַכְנִס בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְלְהוֹצִיא
 מִשָּׁם אֵת הַנְּפִשׁוֹת שֶׁבְּלִיעָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), בְּסוּד (אִיּוֹב כ,
 טו): "חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ"; כִּי הַצְּדִיק יוֹרֵד אֶל הַצְּנוּר שְׁבוּ נִפְל הָאָדָם עַל-יְדֵי
 הַקְּלָפוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'), וְשׁוֹבֵר לוֹ לְגַמְרֵי אֵת הַצְּנוּר
 וּמוֹצִיאֹ. אֲבָל הָאָדָם צָרִיף לְשִׁתֵּף פְּעֻלָּה עִם הַצְּדִיק, כִּי אִם הַצְּדִיק רוֹצֵה
 לְהוֹצִיא אוֹתָךְ — לֵךְ עִמּוֹ. וְלִכֵּן זֶה הִיְתָה הַגְּדִלוֹת שֶׁל אֶשֶׁת הָעֲנִי,
 שֶׁתִּכְרַף-וּמִיד הַסְכִּימָה לְלַכֵּת עִמּוֹ, אֲפִלּוּ שְׁהִיְתָה בְּמִקּוֹם שְׁהִיְתָה, עִם כָּל
 הַשְּׁמִירָה סְבִיבָה, וְהַפְּחָדִים הַכְּרוּכִים בְּזֶה, אֲף-עַל-פִּי-כֵן הִיא לֹא הִסְתַּכְּלָה
 עַל זֶה, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַוּוּאכִין עַד שִׁיבְצָאוּ, כִּי אִם אָדָם הוֹלֵךְ עִם
 אִמְץ לֵב, וְאֵינּוּ מִפְּחָד מִשׁוּם דְּבַר, אִזִּי הוּא נִכְנָס בְּשָׁלוּם וְיִוְצֵא בְּשָׁלוּם, וְאָף
 אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לְעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבַר.

וְאִזִּי תִכְרַף נִבְהַל הַבְּעֵרְגִיר הָעֲשִׂיר, וְנִזְכַּר מִה שֶׁעָשָׂה דְבַר כְּזֶה; כִּי בְּשָׁעָה

שְׁבוּדַי תִּכְּף יְהִי נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל. וְכֵן הָיָה, שְׁנַעֲשֶׂה
שָׁם תִּכְּף רַעַשׁ גְּדוֹל אֶצֶל הַיַּעֲדֻנִירָאֵל. וְהִלֵּךְ וְהִטְמִין
עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד, שְׁהִיָּה עִם מֵי גְשָׁמִים עַד שִׁיעֵבֵר

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁאָדָם עוֹשֶׂה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, הוּא אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, אֲבָל אַחֲר־כֵּן
חוֹזֵר אֶל עֲצָמוֹ, וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), שְׁבַעֲת
הַתַּפְּלָה אָדָם יְכוֹל לְהַגִּיעַ לְבִטּוֹל כְּזֶה, שְׁמַבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, עַד
שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּבִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, עַד שְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ
הֵיכֵן הוּא נִמְצָא, אֲבָל כְּשֶׁחוֹזֵר מֵהַבְּטוֹל, אִזּוֹ הוּא בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׁלֹא
יִתְאַחֲזוּ בוֹ הַחִיצוֹנִים. וְהֵבִין הַבַּעֲרָגִיר הַעֲשִׂיר, שְׁבוּדַי תִּכְּף יְהִי נַעֲשֶׂה רַעַשׁ
גְּדוֹל, כִּי יִתְפַּסּוּ מֵהוּ הוּא עֲשֶׂה, אֵיךְ הוּא נִכְנָס, וְאֵיךְ הוֹצִיא אוֹתָהּ, וְכֵן הָיָה,
שְׁנַעֲשֶׂה שָׁם תִּכְּף רַעַשׁ גְּדוֹל אֶצֶל הַיַּעֲדֻנִירָאֵל, וְזֶה שִׁיךְ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה הֵיכֵן הוּא נִמְצָא, וּמִתְעוֹרֵר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), נִתְעוֹרֵר כְּנִגְדּוֹ קוֹל
הַהֲבָרָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא, כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקִדְשָׁה, אִזּוֹ נִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ
קוֹל דְּסְטָרָא אַחְרָא, כִּי עַל-יְדֵי עֲבֵרוֹת, נִבְרָאִים מִחֲבָלִים, וְהֵם צוֹעֲקִין: הֵב
לָן מְזוּנֵי, הֵב לָן חַיִּי, וְכִשְׁאֵין מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקִדְשָׁה הֵם נָחִים, אִף
תִּכְּף כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקִדְשָׁה, הֵם מִתְעוֹרְרִים תִּכְּף, וּמִתְחִילִים לְצַעֵק וּלְקַטְרֵג
נִגְדּוֹ, וְזֶהוּ קוֹל הַהֲבָרָה שִׁיּוּצָא מִקוֹל הַקִּדְשָׁה, שְׁזָה (יְרֵמְיָהוּ יד, ז): "אִם עֲוִינֵנוּ
עָנוּ כְּנוֹ"; הֵינּוּ שֶׁהַעֲוֹנוֹת שְׁלָנוּ צוֹעֲקִים בְּנוֹ, מִתּוֹכֵנוּ מִמֶּשׁ. וְלִכֵּן גַּם כָּאֵן
כְּשֶׁבְּרַחַה אֶשֶׁת הָעֲנִי מִבֵּית הַטְּמֵאָה שֶׁל הַיַּעֲדֻנִירָאֵל, נִתְעוֹרְרוּ כָּלֶם וְהִתְחִילוּ
לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵיהֶם. וְהִלֵּךְ וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד, שְׁהִיָּה עִם מֵי גְשָׁמִים
עַד שִׁיעֵבֵר הַרַעַשׁ; כִּי כְּשֶׁרוֹאִים שְׁנִתְעוֹרְרוּ הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא נִגְדּוֹ,
אֵין עֲצָה אַחֲרָת, אֲלֵא לְקִים (יִשְׁעִיָּה כו, כ): "לֵךְ עִמִּי בֵּא בַחֲדָרֶיךָ וְסַגֵּר דְּלַתְךָ
בְּעֵדֶךָ, חֲכִי כְּמַעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם"; וְעַקֵּר הַמְּקוֹם לְהִתְחַבֵּא — זֶה בְּמֵי
גְשָׁמִים, בְּמִקְוֵה; כִּי כְּשֶׁעוֹבְרֵת עַל אָדָם אִיזוֹ צָרָה, עָלָיו לְטַבֵּל בְּמִקְוֵה,
כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (סְפָר־הַמְּדוּת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּין, סִימָן כב): עַל-יְדֵי טְבִילַת
מִקְוֵה, נִתְבַטַּל הַצָּרוֹת וְיִשׁוּעָה בָּא; וְכִמוֹ שְׁכָתוּב (יְרֵמְיָהוּ יד, ח): "מִקְוֵה

הַרְעִישׁ, וְשָׁחָה שָׁם עִמָּה שְׁנֵי יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר. וְרָאֲתָה
הָאִשָּׁה הַנַּ"ל גְּדֹל הַמְסִירַת-נַפְשׁ, שֶׁהָיָה לוֹ בְּשִׁבְלָה,
וְהִצְרוֹת שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבַּעָה בָּהּ, שְׁכָל הַמְזֹל
שִׁישׁ לָהּ, אִפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אֵיזָה מְזֹל, שִׁיְהִיָּה לָהּ אֵיזָה גְּדֹלָה
וְהִצְלָחָה, שִׁיְהִיָּה כָּל הַצְּלָחָה שְׁלָהּ לֹא נִמְנַע מֵאֲתוֹ. וְאִם
יִרְצָה לְקַח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְּלָחָה וְגְדֹלָה שְׁלָהּ, וְהִיא תִשְׁאָר
כְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כָּלֵל. וְאִיךְ מוֹצְאִים שָׁם עֵדוּת.
וְלִקַּח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוּת. אַחַר שְׁנֵי יָמִים יֵצֵא עִמָּה מִשָּׁם,

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה"; וְשָׁחָה שָׁם עִמָּה שְׁנֵי יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר, וְרָאֲתָה
הָאִשָּׁה הַנַּ"ל גְּדֹל הַמְסִירַת נַפְשׁ שֶׁהָיָה לוֹ בְּשִׁבְלָה, וְהִצְרוֹת שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָה,
כִּי עָשָׂה דְבַר פְּזִיז כְּזֶה, שֶׁפְּשׁוּט מְסַר אֶת נַפְשׁוֹ, כִּי אִם הָיוּ תוֹפְסִים אוֹתוֹ,
הָיוּ יְכוּלִים לְהַעֲנִישׁוֹ בְּעֵנֶשׁ מוֹת, אִיךְ הוּא נִכְנָס לְבֵית שַׁר כָּל-כֶּף גְּדוֹל, בְּלִי
שׁוּם פֶּחַד וְרִשׁוּת. וְנִשְׁבַּעָה אֶשֶׁת הָעֲנִי בָּהּ, שְׁכָל הַמְזֹל שִׁישׁ לָהּ, אִפְשָׁר יֵשׁ
לָהּ אֵיזָה מְזֹל, שִׁיְהִיָּה לָהּ אֵיזָה גְּדֹלָה וְהִצְלָחָה, שִׁיְהִיָּה כָּל הַצְּלָחָה שְׁלָהּ לֹא
נִמְנַע מֵאֲתוֹ, הֵינּוּ מִהַבְּעֵרְגִיר הָעֲשִׂיר, וְאִם יִרְצָה לְקַח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְּלָחָה
וְגְדֹלָה שְׁלָהּ, וְהִיא תִשְׁאָר כְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כָּלֵל, וְאִיךְ מוֹצְאִים שָׁם
עֵדוּת? וְלִקַּח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוּת [עַיֵן תַּעֲנִית ח.]: וְאָמַר רַבִּי אֲמִי, בֵּא וּרְאֵה
כַּמָּה גְּדוּלִים בְּעֲלֵי אֲמֵנָה, מִנֵּיִן? מִחֻלְדָּה וּבּוֹר. וּמָה הַמֵּאֲמִין בְּחֻלְדָּה וּבּוֹר
כֶּף, הַמֵּאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וּפְרַשׁ רַש"י:
מִחֻלְדָּה וּבּוֹר, שֶׁהִמִּיתוּ שְׁנֵי בְנֵי-אָדָם, מִצוּי הוּא בְּאַגְדָּה: מַעֲשֵׂה בְּבַחֲוֹר
אֶחָד, שֶׁנִּתְּן אֲמוֹנָתוֹ לְרִיבָה אַחַת שִׁישְׁאָנָה, אָמְרָה: מִי מַעֲיֵד? וְהָיָה שָׁם בּוֹר
אֶחָד וְחֻלְדָּה. אָמַר הַבַּחֲוֹר: בּוֹר וְחֻלְדָּה עֲדִים בְּדָבָר. לְיָמִים עֶבֶר עַל אֲמוֹנָתוֹ
וְנִשָּׂא אַחֲרָת, וְהוֹלִיד שְׁנֵי בָּנִים, אֶחָד נָפַל לַבּוֹר וְמָת, וְאֶחָד נִשְׁכַּתוֹ חֻלְדָּה
וְמָת, אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ: מָה מַעֲשֵׂה הוּא זֶה שֶׁבָּנִינוּ מֵתִים בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה?
וְאָמַר לָהּ: כֶּף וְכֶף הָיָה הַמַּעֲשֵׂה, עֵינֵי שָׁם. רֹאִים, שִׁיְכוּלִים לְקַחַת עֵדוּת אֶת
הַבּוֹר [כו']. אַחַר שְׁנֵי יָמִים יֵצֵא עִמָּה מִשָּׁם, וְהִלֵּךְ לְהֵלֵן, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבֵא

וְהִלֵּךְ לְהֵלֵךְ, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהָבִין שָׁגַם
שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מִחֻפְּשִׁים אַחֲרָיו. וְהִלֵּךְ עוֹד, וְהִחְבִּיא
עֲצָמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מִקְנָה, וְנִזְכְּרָה שׁוֹב בְּגִדְל הַמְּסִירוֹת־
נֶפֶשׁ וְהִצְרָה שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבְּעָה עוֹד הַפֶּעַם כַּנִּל, וְלָקְחָה
אֶת הַמִּקְנָה לְעֵדוּת. וְהָיָה שָׁם גַּם־כֵּן בְּעֶרְךָ שְׁנֵי
יָמִים, וַיֵּצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ. וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהִחְבִּיא
עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ
בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מַיִם. וְהֵם: בּוֹר וּמִקְנָה כַּנִּל,
וְאַגְמִים וּמַעְיָן וְנַחְלִים וְנִהְרֹת וַיָּמִים. וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם
שֶׁהָיוּ נִחְבְּאִים שָׁם, נִזְכְּרָה בְּמְסִירוֹת נֶפֶשׁוֹ וְצָרְתוֹ
בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבְּעָה לוֹ כַּנִּל, וְלָקְחָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְעֵדוּת
כַּנִּל, וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִחְבִּיאִים עֲצָמָם בְּכָל פֶּעַם
בְּמִחְבּוֹאוֹת הַנִּל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם. כִּשְׁבָּאוּ עַל הַיָּם,

 גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

עִמָּה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהָבִין שָׁגַם שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מִחֻפְּשִׁים אַחֲרָיו, וְהִלֵּךְ עוֹד,
וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מִקְנָה, שֶׁהוּא מְקוֹם מַיִם, וְנִזְכְּרָה שׁוֹב בְּגִדְל
הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ וְהִצְרָה שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבְּעָה עוֹד הַפֶּעַם כַּנִּל, שְׁכָל
הַמְּזֵל שְׁלָה אִם יֵשׁ לָהּ, שֶׁיַּעֲבֹר אֵלָיו, וְלָקְחָה אֶת הַמִּקְנָה לְעֵדוּת. וְהָיָה שָׁם
גַּם־כֵּן בְּעֶרְךָ שְׁנֵי יָמִים, וַיֵּצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ, וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהִחְבִּיא
עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מַיִם,
וְהֵם: בּוֹר וּמִקְנָה כַּנִּל, וְאַגְמִים וּמַעְיָן וְנַחְלִים וְנִהְרֹת וַיָּמִים, וּבְכָל מְקוֹם
וּמְקוֹם שֶׁהָיוּ נִחְבְּאִים שָׁם, נִזְכְּרָה בְּמְסִירוֹת נֶפֶשׁוֹ וְצָרְתוֹ בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבְּעָה
לוֹ כַּנִּל, וְלָקְחָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְעֵדוּת כַּנִּל. וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִחְבִּיאִים
עֲצָמָם בְּכָל פֶּעַם בְּמִחְבּוֹאוֹת הַנִּל. כִּי הִנֵּה הַשְּׁבָעָה מִימֹת שֶׁהִתְחַבְּאוּ שָׁם,
הֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁבָעָה קוֹלוֹת שְׁאֵמֵר דּוֹד עַל הַמַּיִם, שֶׁזֶה מְרַמֵּז עַל מִימֵי הַחֻכְמָה

וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל, וְהָיָה מִפִּיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, וְחַתָּף

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַעֲלִינָה, כִּי כְמוֹ שֵׁשׁ מִים גְּשָׁמִיִּים, וְהֵם יוֹרְדִים עַד הַתְּהוֹם, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ מִים רוֹחֲנִיִּים, שְׁעוֹלִים עַד אֵין סוֹף, שֶׁהוּא הַדְּעַת הָאֲמַת (דְּבָרִים ד, לה): "אֲתָה הָרַאתָ לְדַעַת, כִּי הַיָּם הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ"; כִּי הַרְבֵּה צָרִיף לְעֹבֵר עַל הָאָדָם, שִׁיזְכֶּה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, שְׁנֹדְמָה לְמִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיה יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת הַיָּם", כְּמִים לַיָּם מְכַסִּים". וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר כָּל קוֹל כְּלוֹל מִעֲשָׂרָה, וּבִיחַד הֵם שְׁבַעִים קוֹלוֹת שְׂרוּאֲמַת הַיּוֹלְדָת לְפָנֵי שְׁהִיא מוֹלִידָה, וְזֶה הָעוֹ קָלִין, שְׁצָרִיכִים לְצַעֵק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא קָדָם שְׂמוֹלִידִים אֶת הַמַּחֲזִין, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא); וְכֵן כְּדֵי לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל מִינֵי תַּאֲוֹת וּמַדּוֹת רַעוֹת שֶׁל שְׁבַעִים אֲמוֹת, צָרִיכִים לְצַעֵק עוֹ קָלִין, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו); וְזֶה סוֹד הַזֶּה מִימֹת שְׁהַתְּחַבְּאוּ שָׁם, וְעַמְדוֹ בְּנִסְיוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זָכוּ אַחֲרֵי-כֵן שִׁיִּצֵּא מִשְׁנֵיהֶם הַזְּיוּג הַנּוֹרָא, שְׁמַהֵם תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה. עַד שְׁבָאוּ עַל הַיָּם, הֵינּוּ הַבְּעֶרְגִּיר וְאֶשֶׁת הָעֵנִי, כְּשֶׁבָאוּ עַל הַיָּם, זֶה מְרַמֵּז עַל יָם הַחֲכָמָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז), שְׂרוּחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹת נִקְרָאת יָם, וְהַצְדִּיק וְהַחֲכָם הָאֲמַת מְרַמֵּז בִּידֵי הַחֲכָמָה רְמָזִים אֵיף לְהַתְּנַהֵג. וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל, הֵינּוּ הַבְּעֶרְגִּיר שְׁמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֹבֵר אֶשֶׁת הָעֵנִי, הָיָה חֲזוֹק מְאֹד בְּאֲמוּנָה, כִּי עַל 'סְבִיב' הַתְּרַגּוּם אוֹמֵר: 'סָחֵר', וְכַתִּיב (תהלים פט, ט): "וְאֲמוּנָתָךְ סְבִיבוֹתֶיךָ", שְׁזֶה בְּחִינַת סוֹחֵר, שֶׁהוּא לְשׁוֹן סָחֵר, שְׁמַסְתוֹבֵב מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, כְּמוֹ סוֹחֵר שְׂמוֹלִיף אֶת סָחֳרָתוֹ. וְהָיָה מִפִּיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, כִּי בָּיָם הַחֲכָמָה יֵשׁ כָּל מִינֵי דְרָכִים וְנִתִּיבוֹת, שְׁזֶה סוֹד (ישעיה מג, טז): "הַנּוֹתֵן בָּיָם דְּרָף וּבְמִים עֲזִים נִתִּיבָה"; כִּי כְּדֵי שִׁיּוֹכַל לְעֹבֵר אֶת יָם הַחֲכָמָה, צָרִיף שְׁיִהְיֶה לוֹ דְרָף, שְׁאָמַר רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), אֲשֶׁר דְרָף עוֹלָה פְּעָמִים בְּקוֹי, כִּי צָרִיכִים בְּקִיאוֹת גְּדוֹלָה אֵיף לְעֹבֵר אֶת יָם הַחֲכָמָה, וְלֹא לְטַבֵּעַ בְּתוֹף מְצֻלוֹת הַיָּם, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קְטָנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדְּעַת, וְצָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, לְדַעַת אֵיף לְהַתְּנַהֵג. וְיַעַן שֶׁהַבְּעֶרְגִּיר עָשָׂה מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ לְהַצִּיל נַשְׂמָה קְדוּשָׁה, שְׁהִיא אֶשֶׁת הָעֵנִי, אֲזִי עוֹר לוֹ

(והתינוע) עֲצָמוּ לָבוֹא לְמַדִּינָתוֹ, עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם
אִשְׁתְּ הָעֵנִי הַנַּ"ל. וְהִשִּׁיבָה לְהָעֵנִי. וְהִיְתָה שְׂמֵחָה גְדוּלָּה
שָׁם.

וְהַבְּעֵרָגִיר הַנַּ"ל, בְּשֹׁכֵר שֶׁעָשָׂה דָּבָר כְּזֶה, וְגַם עָמַד
בְּנַסְיוֹן עֲמָה, נִפְקַד וְנוֹלָד לוֹ בְּאוֹתוֹ שָׁנָה
בֵּן זָכָר. וְהִיא גַם הִיא, אִשְׁתְּ הָעֵנִי הַנַּ"ל, בְּשֹׁכֵר שֶׁעָמְדָה
בְּנַסְיוֹן כְּזֶה עִם הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְגַם עִמוֹ, זָכָתָה גַּם־כֵּן וַיִּלְדָּה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁיַּדַּע אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת הַיָּם, וְחַתֵּךְ עֲצָמוֹ וְהַתִּינְנֵעַ לָבוֹא
לְמַדִּינָתוֹ, כִּי חַתֵּ"ךְ הוּא הַשֵּׁם שֶׁפּוֹתַח אֶת שְׁתֵּי הַיָּדִים, בְּסוּד (תְּהִלִּים קמ"ה,
טז): "פּוֹתַח אֶת יְדֶיךָ" כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
טו), שֶׁהַיָּדִים נִפְתָּחוֹת וְנִכְרִינן בֵּין יָמִין לְשְׂמָאל, שְׁזֶה בְּעֲצָמוֹ שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת:
בְּק"י בְּרִצּוֹא — שְׁזֶה יָמִין, בְּק"י בְּשׁוּב — שְׁזֶה שְׂמָאל; וְכַשֵּׁשׁ לְאַדָּם אֶת
הַשְּׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת הָאֵלּוּ, הוּא אוֹחֵז בַּשֵּׁם חַתֵּ"ךְ, שֶׁהוּא שֵׁם הַפְּרִנְסָה, שֶׁהוּא
סוֹפֵי תִבּוֹת (תְּהִלִּים קמ"ה, טז): "פּוֹתַח אֶת יְדֶיךָ", וְכֵן הוּא שֵׁם הַשְּׂמֵחָה, בְּסוּד
(דְּבָרִים טז, טז): "וְהִיְתָה אַף שְׂמֵחָה", וְעַל־יְדֵי שֶׁהַבְּעֵרָגִיר הִיְתָה לוֹ אֶת
הַבְּקִיאִיּוֹת הַזֹּז, עָבַר אֶת הַיָּם הַסּוּעֵר, עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אִשְׁתְּ הָעֵנִי
הַנַּ"ל, וְהִשִּׁיבָה לְהָעֵנִי, וְהִיְתָה שְׂמֵחָה גְדוּלָּה שָׁם; כִּי אֵין עוֹד שְׂמֵחָה כְּמוֹ
כַּשְׂזוֹכִים לְהִשִּׁיב נִשְׁמָה אֶל צוּר מַחְצַבְתָּהּ.

וְהַבְּעֵרָגִיר הַנַּ"ל, בְּשֹׁכֵר שֶׁעָשָׂה דָּבָר כְּזֶה, וְגַם עָמַד בְּנַסְיוֹן עֲמָה, נִפְקַד
וְנוֹלָד לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֵּן זָכָר, וְהִיא גַם הִיא, אִשְׁתְּ הָעֵנִי הַנַּ"ל, בְּשֹׁכֵר
שֶׁעָמְדָה בְּנַסְיוֹן כְּזֶה עִם הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְגַם עִמוֹ, זָכָתָה גַּם־כֵּן וַיִּלְדָּה נִקְבָּה; כִּי
אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ג'): אֵין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
נוֹתֵן גְּדֻלָּה לְאַדָּם, עַד שֶׁבּוֹדְקָהוּ בְּדָבָר קָטָן, וְאַחֲר־כֵּן מַעְלָהוּ לְגְדֻלָּה, מִכָּל
שֶׁכֵּן כָּאֵן, שֶׁהַנְּסִיּוֹן הֵיךְ נְסִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
יְשׁוּעָה, סִימָן ד'): עַל־יְדֵי נְסִיּוֹן עוֹשִׂים לוֹ גֵּס; וְכֵן (שָׁם, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן טז):

נִקְבָּה. וְהִיְתָה יִפְת־תֶּאֱר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא הָיָה יָפִי שֶׁל מִין אָדָם כָּלֵל, כִּי בֵּין בְּנֵי־אָדָם לֹא נִמְצָא יָפִי כְּזֶה. וְהָיוּ הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלֹּאִי שֶׁתִּתְגַּדֵּל (כִּי חֲדוּשׁ נִפְלֵא כְּזֶה קָשָׁה שִׁיתְגַּדֵּל), כִּי הָיָה יָפִיָּה וְתִפְאֶרְתָּהּ מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא נִרְאָה כְּזֹאת בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנָסִים לְרֹאוֹתָהּ וְהָיוּ מִשְׁתוֹמְמִים מְאֹד עַל גְּדֹל יָפִיָּהּ, הַמִּפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנֹת מִתְּנֹת מִחֲמַת חֶבֶה.

נְחָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

כְּשֶׁאָדָם בָּא לִידֵי נִסְיוֹן, יֵדַע כְּשִׁיעֵמַד בְּזֶה הַנִּסְיוֹן, שֶׁהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ גַּם; וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁשְׁנִיָּהֶם עָמְדוּ בַּנִּסְיוֹן, הוֹלִיד הַבְּעֶרְגִיר בֶּן, וְאַשֶׁת הָעֲנִי בַת. וְהִיְתָה יִפְת־תֶּאֱר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא הָיָה יָפִי שֶׁל מִין אָדָם כָּלֵל, כִּי בֵּין בְּנֵי־אָדָם לֹא נִמְצָא יָפִי כְּזֶה, כִּי לְאַשֶׁת הָעֲנִי הָיוּ יוֹתֵר נִסְיוֹנוֹת, כִּי כְּבָר תִּפְסֵ אוֹתָהּ הַיְעַדְנִירָאֵל שֶׁהוּא שֵׁר, עָרַל גּוֹי טָמֵא, וּבּוֹדָאִי קָשָׁה מְאֹד לְהַתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ, וְעֵצַן שֶׁעָמְדָה בַּנִּסְיוֹן גְּדוֹל עֲמוֹ, וְכֵן הִיְתָה בְּיַחַד עִם הַבְּעֶרְגִיר וְעָמְדָה בַּנִּסְיוֹן, לִכֵּן זָכְתָה לְבַת כְּזוֹ, שֶׁהִיְתָה חֲדוּשׁ בְּיָפִיָּהּ, שְׁאִין יָפִי כְּזֶה בְּעוֹלָם, וְהָיוּ הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלֹּאִי שֶׁתִּתְגַּדֵּל (כִּי חֲדוּשׁ נִפְלֵא כְּזֶה קָשָׁה שִׁיתְגַּדֵּל), כִּי הָיָה יָפִיָּה וְתִפְאֶרְתָּהּ מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא נִרְאָה כְּזֹאת בְּעוֹלָם כָּלֵל. [זֶה סוֹכֵב עַל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהָיוּ חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, הֵם לֹא הִחְזִיקוּ מֵעָמַד הַרְבֵּה בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק שְׁנַיִם מוֹעֲטוֹת, כְּמוֹ הָאֲרִיז"ל וְרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁחָיוּ רַק שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים. וְכֵן מוֹכָא בְּזֶהר סְפוּרִים, שֶׁהָיוּ כְּמֵה נִקְרָאִים בְּשֵׁם יְנוּקָא, וְנִסְתַּלְקוּ צְעִירִים מְאֹד, כִּי גָלוּ סוּדוֹת נִפְלְאִים וְכוּ']. וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנָסִים לְרֹאוֹתָהּ, וְהָיוּ מִשְׁתוֹמְמִים מְאֹד עַל גְּדֹל יָפִיָּהּ הַמִּפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה סוֹכֵב עַל נִשְׁמַת הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, שְׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ע'), שִׁישׁ לוֹ כַּח הַמוֹשֵׁף לְמִשְׁף אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ אֵלָיו. וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנֹת מִתְּנֹת מִחֲמַת חֶבֶה, וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנֹת, עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֲנִי; וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁעָקַר עֲשִׂירוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂתָה דִיקָא עַל־יְדֵי אִשְׁתּוֹ, שֶׁהוֹלִידָהּ לוֹ בַת כְּזוֹ. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר

וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנֹתַי, עַד שְׁנַת־עֶשֶׂר הָעֵנִי. וְהַבְּעֵרָגִיר
 הַנַּ"ל נִפְל בְּרַעְתּוֹ שִׁישְׁתַּדָּף עִם הָעֵנִי הַנַּ"ל מִגִּדְל יִפְיָה,
 שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ בְּזָה, וַיֹּאמֶר בְּלָבוֹ: אֲפֹשֶׁר עַל זֶה מִרְאָה
 הַחֲלוּם, שְׁנוֹשְׂאִין שְׁלוֹ לְהָעֵנִי, וּמֵהָעֵנִי נוֹשְׂאִין אֶצְלוֹ,
 דְּהֵינּוּ שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל־יְדֵי הַשְּׂדוּף.

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

(לקוטי־מִוֵּהָרֵן, חֶלֶק א', סִימָן סט), שְׁכָל הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה עַל־יְדֵי אֲשֶׁתוֹ
 דִּיקָא, וְכַעֲזֵן שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): אֲוֹקִירוּ לְנִשְׁיִיכוּ כִּי
 הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ; כִּי הָעֲשִׂירוֹת בָּאָה תָּמִיד רַק מִצַּד הָאִשָּׁה, וְהַבְּעֵרָגִיר הַנַּ"ל
 נִפְל בְּרַעְתּוֹ, שִׁישְׁתַּדָּף עִם הָעֵנִי הַנַּ"ל, מִגִּדְל יִפְיָה, שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ בְּזָה, וַיֹּאמֶר
 בְּלָבוֹ: אֲפֹשֶׁר עַל זֶה מִרְאָה הַחֲלוּם, שְׁנוֹשְׂאִין שְׁלוֹ לְהָעֵנִי, וּמֵהָעֵנִי נוֹשְׂאִין
 אֶצְלוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד, וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל־יְדֵי הַשְּׂדוּף; כִּי בְּאֵמַת מְרָאִים
 לְכָל אָדָם מֵה שִׁיקְרָה לוֹ וּמֵה שִׁיעֵבֵר עָלָיו וְכוּ' בַּחֲלוּם, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת נו:): חֲלוּם אֶחָד מִשְׁשִׁים לְנִבּוּאָה, וְהַכֹּל תְּלוּי כְּפִי שְׁפוּתָר
 אֵת זֶה, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (שֵׁם נח:): כָּל הַחֲלוּמוֹת הוֹלְכִים אַחַר הַפֶּה, שְׁנֹאֲמֵר
 (בְּרֵאשִׁית מא, יג): "וַיְהִי כִּפְאֶשֶׁר פִּתְרָ לָנוּ כֵּן הָיָה"; וְלִכֵּן בְּתַחֲלָה פִּתְרָ לְעֵצְמוֹ
 הַבְּעֵרָגִיר, שֶׁהָעֵנִי שֶׁל הָעֵנִי תִלְף אֶצְלוֹ, וְהָעֲשִׂירוֹת שֶׁלּוֹ תִלְף אֶצְל הָעֵנִי,
 וְלִכֵּן פָּחַד, וּבְאֵמַת רְמִזוּ לוֹ שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד. וְדָבָר זֶה סוֹכֵב אֶצְל כָּל אָדָם,
 שֶׁתָּמִיד צְרִיכִים לִפְתּוֹר לְעֵצְמוֹ אֵת חֲלוּמוֹתָיו וְאֵת הַרְפֹּתְקָאוֹתָיו לְטוֹבָה. וְכַעֲזֵן
 שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ס:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רְגִיל לֹאמֵר, כָּל דְּעֵבִיד
 רַחֲמֵנָא לְטַב עֵבִיד; כִּי אִף שֶׁעֲכָשׁוּ עוֹבְרִים עָלָיו צַעַר וַיְסוּרִים וּמְכַאוּבִים
 רָעִים וּפְחָדִים גְּדוּלִים, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ לִתֵּן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, עִם כָּל זֹאת עַל הָאָדָם
 לִפְתּוֹר לְעֵצְמוֹ אֵת כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, שְׁפוּדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (אֵיכָה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תִצָּא הַרְעוֹת וְהַטּוֹב"; וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מִדְרַשׁ תְּהִלִּים, פָּרָק קִיט, סִימָן יז): אֵין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁלֵּם כָּלוּם
 עַל חֲנָם, לֹא לְרָשָׁעִים וְלֹא לְצַדִּיקִים, הַרְעָה הַבָּאָה עַל הַרְשָׁעִים — לֹא
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְבִיאָה עֲלֵיהֶם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תִצָּא
 הַרְעוֹת וְהַטּוֹב", אֲלֵא הֵם גּוֹמְלִים לְנַפְשָׁם. וְלִכֵּן הַבְּעֵרָגִיר מֵאַחַר שֶׁהוֹצִיא

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אִשְׁתְּ הָעֵנִי אֶצְלוֹ, וְאָמַר לָהּ דַּעְתּוֹ,
 שְׂרָצוֹנוֹ לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ, וְאֶפְשָׁר בְּזֶה יִתְקַיֵּם הַחֲלוּם
 בְּנִ"ל. הַשִּׁיבָה לּוֹ: גַּם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי, אֲךָ לֹא
 הָיָה לִי הָעֶזְזָה לְדַבֵּר מִזֶּה, שְׂאֲנִי אֲשַׁתְּדֵךְ עִמְכֶם, אֲךָ אִם
 אַתֶּם רוֹצִים, בְּוֹדָאֵי אֲנִי מוֹכֵן, וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם, כִּי כָּבֵר
 נִשְׁבַּעְתִּי, שְׁפָל טוֹבִי וְהִצַּלְחָתִי לֹא יִמְנַע מִכֶּם.

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מִפִּי, שָׂאת הָעֵנִי שֶׁל הָעֵנִי יַעֲבִירוּ אֵלָיו, וְאֵת הָעֵשִׁירוֹת שֶׁלּוֹ יַעֲבִירוּ אֵל
 הָעֵנִי, וְכֵן הַכְּנִיס אֵת זֶה בְּלִבּוֹ שֶׁכֶּף יִהְיֶה, זֶה מֵה שֶׁגָּרַם לוֹ אֵת כָּל הַצָּרוֹת,
 כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצג), שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה יֵשׁ לָהּ תִּקְוָה
 גְּדוּלָה, וְאִם מַכְנִיס בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שִׁיְהִיָּה כֶּף, יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ שִׁיְהִיָּה כֶּף. וְלִכֵּן
 צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ.

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אִשְׁתְּ הָעֵנִי אֶצְלוֹ, וְאָמַר לָהּ דַּעְתּוֹ, שְׂרָצוֹנוֹ לְהִשְׁתַּדֵּךְ
 עִמָּהּ, וְאֶפְשָׁר בְּזֶה יִתְקַיֵּם הַחֲלוּם בְּנִ"ל, הַשִּׁיבָה לּוֹ: גַּם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי זֹאת
 בְּדַעְתִּי, אֲךָ לֹא הָיָה לִי הָעֶזְזָה לְדַבֵּר מִזֶּה, שְׂאֲנִי אֲשַׁתְּדֵךְ עִמְכֶם, אֲךָ אִם אַתֶּם
 רוֹצִים, בְּוֹדָאֵי אֲנִי מוֹכֵן וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם, כִּי כָּבֵר נִשְׁבַּעְתִּי, שְׁפָל טוֹבִי
 וְהִצַּלְחָתִי לֹא יִמְנַע מִכֶּם; רוֹאִים מִזֶּה גְּדוּל כַּח הַמַּחֲשָׁבָה, שְׂאֶפְלוּ חוֹשְׁבִים
 לְדַבֵּר טוֹב, יְכוּלִים לַפְעֵל עִם מַחֲשַׁבְתּוֹ שִׁיְהִיָּה כֶּף, כִּי הַמַּחֲשָׁבָה יֵשׁ לָהּ כַּח
 גְּדוּל לַפְעֵל אֶצֶל הָאָדָם. וְגַם רוֹאִים אֵת הָאֱמֶת וְהָעֲנִנָה שֶׁהִיוּ בְּאִשְׁתְּ הָעֵנִי,
 כִּי הוֹדְתָה תִּכְף-וּמִידָה, שֶׁגַּם לָהּ הָיְתָה אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה, אֲךָ מַחֲמַת עֲנִנָה
 וְשִׁפְלוּת שֶׁהִיוּ בָּהּ, הַתְּבִישָׁה לוֹמַר לוֹ דְּבַר זֶה, כִּי הִיא הַחֲזִיקָה אֵת עֲצָמָה
 לְלֹא כְלוּם, כִּי הִיא עֲדִין זִכְרָה שֶׁהִיא אִשְׁתְּ הָעֵנִי, וְלִכֵּן מֵרַב בּוֹשָׁה הַתְּבִישָׁה
 לְהַצִּיעַ אֵת מַחֲשַׁבְתָּה שֶׁהִיא רוֹצָה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ, כִּי פֶן וְאוּלַי לֹא יִתְאִים לוֹ
 לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ. וּבְזֶה רוֹאִים אֵת גְּדוּל מַעֲלַת הָאָדָם, הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְכִיר אֵת
 מְקוֹמוֹ, אֶפְלוּ שְׁכָבֵר עוֹלָה לְגִדְלָהּ, הוּא תְּמִיד זוֹכֵר אֵת הָעֵבֶר שֶׁלוֹ, וְאִינוּ
 מַתְגַּאֵה וּמַתְגַּדֵּל עַל זוּלָתוֹ, וְאֶדְרָבָה הוּא עוֹד מַתְבִּישׁ מֵהַזּוּלָת. וְזֶה תְּלוּי כְּפִי
 מִדַּת הָאֱמֶת שֶׁיֵּשׁ בְּאָדָם. וְאֵל מִדַּת הָאֱמֶת זוֹכִים עַל-יְדֵי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ דִּיקָא,

וְהִבֵּן וְהִבֵּת הַנִּזְל לְמִדּוֹ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכָּם. וְהִבֵּת הַנִּזְל הָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

פי מי שמוכן למסור את נפשו בעבורו יתברך בכל יום ובכל שעה, הוא נדבק במדת האמת, ועל-ידי-זה נמשכת עליו שפלות ובושה, שתמיד מרגיש שהוא לא כלום.

וְהִבֵּן וְהִבֵּת הַנִּזְל לְמִדּוֹ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכָּם. [אף שדברי רבנו ז"ל, יש בהם סודות נוראים, סודות גדולים, ואין שום דבור שלא יהיה בנוי על סתרי נסתרות וכונות פנימיות של תקון ובנין העולמות וכו' וכו', ואין אתנו יודע מה, עם כל זאת רצה רבנו ז"ל, שנוציא את המוסר השכל מספוריו, שזה מאד מעורר ומושך את הלב אליו יתברך, ומעורר מהשנה העמקה שאנחנו ישנים בה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שעל-ידי ספורי-מעשיות של הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה, הוא מעורר מהשנה. ולכן עלינו לחפש ולבקש אחר עצות והנהגות והדרכות בספוריו הקדושים, אשר בנדאי יש בהם רמזים ודרכים ונתיבות חדשות איך לעבר את זה העולם בתיי יום יום. ולכן יש רמז למה עבר על הבן והבת מה שעבר וכו', מפני שלמדו שניהם בחדר אחד לשונות וכיוצא כדרךם, שזה מה שהנהיגו קלי העולם, שמתחבאים ומתחפשים באדרת שער, והתירו ללמד מערב בנים ובנות יחד, אוי לאותה חרפה ואוי לאותה בושה, פי הרי חכמינו הקדושים אמרו (כתבות יג'): אין אפוטרופוס לעריות, ואיך יכול להיות, שאנשים שמניחים בכל יום תפלין, שומרים שבת, לומדים תורה, ותיירו ללמד בנים ובנות, וגם לשונות העכו"ם? ! אין זה אלא מתמת קלות הדעת, וערבוּב אור וחשך, טמאה וטהרה, רחמנא לישזבן. ועלינו להקפיד מאד מאד על הפרדה מחלטת בין בנים ובנות, ואז נזכה לגדל אותם מתוך יראת שמים שלמה]. והבת הנזל, היו הולכים ובאים לראותה מגדל החרוש פנ"ל. חכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא קמא): בת תחלה, סימן יפה לבנים; ופרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שענין בת זה בת-עין, חכמה תתאה, שהיא האמונה, כי אם אדם מקדים לכל דבר

לְרֹאוֹתֶיהָ מִגְדֵּל הַחֲדוּשׁ כַּנִּל, וְנָתַנּוּ מִתְּנוֹת עַד שְׁנַתְעֵשֶׂר
הָעֵנִי, וְהָיוּ בָּאִים שָׁרִים לְרֹאוֹתֶיהָ וְהוֹטְבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד.
וְהָיָה יָפִיָּה חֲדוּשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא הָיָה יָפִי שֶׁל אֲנוּשֵׁי
כָּלֵל, וּמִגְדֵּל הַפְּלָגַת יָפִיָּה בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהַשְׁתַּדֵּף
עִם הָעֵנִי הַזֶּה, וְיִשָּׁר שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן, חָשַׁק לְהִתְחַתֵּן עִמָּה. אֲךָ
אֵין נָאָה לָהֶם לְהִתְחַתֵּן עִם כָּזֶה, עַל־כֵּן הִכְרַחוּ לְרֹאוֹת
לְהַשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּל אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, וְהַשְׁתַּדְּלוּ שִׁיעֵבֵד אֶצֶל

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אָמוּנָה, אִזּוֹ אַחֲר־כֶּף לְשַׁכַּל עֲלִיוֹן, לְהַבִּין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן. וְנָתַנּוּ מִתְּנוֹת, כִּי אִם אָדָם חִזַּק בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
עַל־יְדִי־זֶה מְאִירוֹת בּוֹ אַחֲר־כֶּף כָּל הַהַשְׁגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וּמִקְבֵּל מִתְּנוֹת
רוּחַנִיּוֹת, כִּי עַל־יְדֵי הָאָמוּנָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ עַד אֵין סוֹף, עַד שְׁנַתְעֵשֶׂר הָעֵנִי,
כִּי אֶפְלוּ כֹּאֲשֶׁר אָדָם נִמְצָא בְּתַקְיָה הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אִם הוּא
מִתְחַזֵּק בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִכֵּנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאָמוּנָה,
עַל־יְדִי־זֶה נִתְעַשֵּׂר בְּעֵשִׂירוֹת מִפְּלָגַת מְאֹד, שֶׁמִּקְבֵּל שַׁכַּל עֲלִיוֹן גָּדוֹל מְאֹד
בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, כִּי אָמוּנָה אֶף שֶׁהִיא מְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי
אָמוּנָה יְכוּלִים לְעֲלוֹת אֶל כָּל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַע־עוֹלָם. וְהָיוּ בָּאִים שָׁרִים לְרֹאוֹתֶיהָ
וְהוֹטְבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, וְהָיָה יָפִיָּה חֲדוּשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא הָיָה יָפִי שֶׁל
אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, וּמִגְדֵּל הַפְּלָגַת יָפִיָּה, בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהַשְׁתַּדֵּף עִם הָעֵנִי
הַזֶּה, כִּי אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת מַעְלַת מִדַּת הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי מִי
שֶׁחִזַּק בְּאָמוּנָה, לֹא חָסַר לוֹ שׁוֹם דְּבָר, וְהוּא תְּמִיד דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל
הַשָּׂרִים שָׁזָה סוֹבֵב עַל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, מְאֹד מְאֹד מִשְׁתוֹקְקִים לְרֹאוֹתֶיהָ,
וּמֵרַב גָּדַל יָפִיָּה כָּלֵם רוֹצִים לְהַשְׁתַּדֵּף עִמָּה, כִּי הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הִיא הַיְסוּד
שֶׁל הַכֵּל, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהַגִּיעַ אֶל שׁוֹם קְדֻשָּׁה וְאֶל שׁוֹם מְדַרְגָּה, אֶלֹא עַל־יְדֵי
אָמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת בֵּת, הֵינּוּ בִתְעִין, שֶׁכָּל הַתַּחְתּוֹן שֶׁהוּא מְלָכוֹת, שְׁבָה
מְאִירִין כָּל הַסְּפִירוֹת. וְיִשָּׁר, שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן, חָשַׁק לְהִתְחַתֵּן עִמָּה, אֲךָ אֵין נָאָה
לָהֶם לְהִתְחַתֵּן עִם כָּזֶה עֵנִי, עַל־כֵּן הִכְרַחוּ לְרֹאוֹת לְהַשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּל אֶת הָאִישׁ

הקיסר, ונעשה מתחלה "פראפירטשיק" (קצין זוטרי), ואחר-כך למעלה למעלה, כי השתדלו להגביהו במהרה, עד שהלך מהר ממעלה למעלה, עד שנעשה יעדניראל (שר), והיו חפצים השרים להשתדף עמו, אך היו רבים קופצים על זה. כי כמה שרים באו על זה ועסקו בזה להגביהו. וגם כי לא היה אפשר לו להתחתן מחמת הבערגיר, שפבר היו מדברים להשתדף עמו.

 נהרי אפרסמון

הזה, והשתדלו שיעבדו אצל הקיסר, ונעשה מתחלה "פראפירטשיק" (קצין צבא זוטרי), ואחר-כך למעלה למעלה, כי השתדלו להגביהו במהרה, עד שהלך מהר ממעלה למעלה, עד שנעשה יעדניראל (שר); ופה טמון סוד עמק, איך שגם בדברים האלו יש שחד, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פ'), שגם בהתנשאות יש צביעות ושחד גדול, שפא מחמת קנאה ופגם האמונה. ועל זה צריכים הרבה רחמים, ולבקש את הקדוש-ברוך-הוא שלא יטעו אותו ולא יולכיהו שולל, כי אמונה צריכה להיות בלי שום נגיעות, ואסור לו לאדם לדחף את עצמו בשביל התנשאות, אלא שיבואו ויבקשו ממנו. והיו חפצים השרים להשתדף עמו, הינו עם העני, אך היו רבים קופצים על זה, כי כמה שרים באו על זה ועסקו בזה להגביהו, כי גם בקדשה מתלבשת הסטרא אחרא להטעות את האדם בכל מיני טעיות, ומלבישה את עצמה במצוות, שמתר להיות צבוע, אחת או שתיים, כדי שיזכה להתנשאות, ועל-כן גם כאן כמה שרים קפצו על זה, ועסקו להגביהו, וגם כי לא היה אפשר לו להתחתן מחמת הבערגיר, שפבר היו מדברים להשתדף עמו; ובאמת זו המניעה הגדולה, כי תמיד חוזר על עצמו השדוף הראשון, הינו מי שירא אלקים מנעוריו, ודבוק בו יתברך, ומוסר את נפשו בעבורו יתברך, הוא בא קדם.

וְהָעֲנִי הַזֶּה, שֶׁנַּעֲשָׂה יַעֲדֵנִירָאֵל, הָיָה מִצְלִיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר
וְהָיָה שׁוֹלַח אוֹתוֹ הַקִּיסָר לְמַלְחָמָה, וְהִצְלִיחַ מְאֹד
בְּכָל פַּעַם. וְנָשָׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְהָיָה
הוֹלֵךְ וּמִצְלִיחַ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שֵׁם הַקִּיסָר,
וְנִתְיַעֲצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לְקִיסָר, וְנִתְקַבְּצוּ
כָּל הַשָּׂרִים וְהַסְּכִימוֹ כָּלָם שֶׁהוּא יִהְיֶה קִיסָר. וְנַעֲשֶׂה קִיסָר
(הַיְנוּ הָעֲנִי הַנַּ"ל נַעֲשֶׂה קִיסָר) וְהָיָה לוֹחֵם מַלְחָמוֹת, וְהָיָה
מִצְלִיחַ מְאֹד, וְכֹבֵשׁ מְדִינוֹת, וְהָיָה לוֹחֵם וּמִצְלִיחַ וְכוֹבֵשׁ
וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁשָּׂאֵר הַמְּדִינוֹת נִתְיַעֲצוּ לְמַסֵּר תַּחַת יָדוֹ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְהָעֲנִי הַזֶּה, שֶׁנַּעֲשָׂה יַעֲדֵנִירָאֵל, הָיָה מִצְלִיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי תִכְףּ-וּמִיד
כְּשֶׁאָדָם עוֹלָה לְגַדְלָה — הוּא מִצְלִיחַ. וְהָיָה שׁוֹלַח אוֹתוֹ הַקִּיסָר לְמַלְחָמָה,
וְהִצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְנָשָׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כִּי כִּיּוֹן שֶׁאָדָם
עוֹלָה בְּהִצְלָחָה, הַהִצְלָחָה אֵינָה סְרָה מִמֶּנּוּ, וְעוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה. וְהָיָה הוֹלֵךְ
וּמִצְלִיחַ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שֵׁם הַקִּיסָר, וְנִתְיַעֲצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹ לְקִיסָר, כִּי רָאוּ שֶׁהוּא מִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד. וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהַסְּכִימוֹ
כָּלָם, שֶׁהוּא יִהְיֶה קִיסָר, וְנַעֲשֶׂה קִיסָר (הַיְנוּ הָעֲנִי הַנַּ"ל נַעֲשֶׂה קִיסָר). וְכֹזֵה
רוּאִים אֵיךְ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאָסוּר לְאָדָם לְהִתְיַאֵשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְצָא
בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים וְגֵרוּעִים, וְהוּא שְׂרׁוּי בְּעֲנִיּוֹת וּבְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה, וְלִקְחוּ
מִמֶּנּוּ אֶת אִשְׁתּוֹ, וּבֹכָה וּמְבַכָּה שְׂמִים וְאַרְץ עַל גְּדֹל צַעֲרוֹ; אַחַד יֵשׁ לוֹ כֶּסֶף,
אַחַד יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה, וְאַחַד יֵשׁ לוֹ יְלָדִים, וְהוּא נִשְׂאָר בְּלֵא כְלוּם, וְדַפֵּק רֵאשׁוֹ
בְּקִיר וּבִכָּה מְאֹד, וְהָיָה בְּשִׁפְלַת הַמְּדִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
סִבֵּב שִׁיתְהַפֵּךְ הַגְּלָגַל, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עֲשִׂיר גְּדוֹל, וְיִהְיֶה מִצְלָח בְּכָל מַעֲשָׂיו,
עַד שִׁיְהִי נַעֲשֶׂה קִיסָר. וְהָיָה לוֹחֵם מַלְחָמוֹת, וְהָיָה מִצְלִיחַ מְאֹד, וְכֹבֵשׁ
מְדִינוֹת, וְהָיָה לוֹחֵם וּמִצְלִיחַ וְכוֹבֵשׁ וְהוֹלֵךְ; כִּי כִּיּוֹן שֶׁהַהִצְלָחָה שֶׁל הָאָדָם
עוֹלָה, אֲזִי אֵינָה נִפְסָקֶת מִמֶּנּוּ, וְרַק עוֹלָה לְגַדְלָה בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד
שֶׁשָּׂאֵר הַמְּדִינוֹת נִתְיַעֲצוּ לְמַסֵּר תַּחַת יָדוֹ בְּרִצּוֹן טוֹב, שְׂגָם עֲלֵיהֶם יִהְיֶה מְלֶךְ.

בְּרִצּוֹן טוֹב, כִּי רָאוּ הַצְּלַחְתּוֹ הַגְּדוֹלָה, שֶׁכָּל הַיּוֹפִי שֶׁל
הָעוֹלָם וְכָל הַמְּזוֹל שֶׁל הָעוֹלָם אָצְלוּ. עַל־כֵּן נִתְקַבְּצוּ כָּל
הַמַּלְכִים וְהַסְּבִימוֹ, שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם,
וְנָתְנוּ לוֹ כֶּתֶב בְּאוֹתֵיזוֹת שֶׁל זָהָב:

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

כִּי רָאוּ הַצְּלַחְתּוֹ הַגְּדוֹלָה, שֶׁכָּל הַיּוֹפִי שֶׁל הָעוֹלָם וְכָל הַמְּזוֹל שֶׁל הָעוֹלָם אָצְלוּ,
עַל־כֵּן נִתְקַבְּצוּ כָּל הַמַּלְכִים וְהַסְּבִימוֹ, שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם; וְזוֹ
הַתְּחִיבִיּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְאָדָם שֶׁהִיא בְּשֶׁפֶל הַמַּצָּב, אֲבָל בְּכָה מְאֹד, וְלְבִסּוֹף
עָלָה וְנִתְעַלָּה, עַד שֶׁהָיָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם. כִּי אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת
מַעֲלַת הַבְּכִיָּה שֶׁאָדָם בּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמֵאמָרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת ל.ב):
אָף־עַל־פִּי שֶׁשְּׁעָרֵי תְּפִלָּה נִנְעָלוּ, שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ; כִּי אָצְלוּ יִתְבָּרֵךְ
מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּכִיָּה שֶׁהָאָדָם בּוֹכָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זִלְקוּט ו'ג
רְמֵז קנב): כְּשֶׁם שֶׁלֹּא פִּיִּס יוֹסֵף אֶת אָחִיו אֶלֶּא בְּכִי, כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא גּוֹאֵל אֶת בְּנָיו אֶלֶּא בְּכִי. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּמַצָּב קָשָׁה מְאֹד, אֲסוּר
לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׂוּם פְּנִים וְאִפְּסָן, וְאִפְּלוּ שֶׁנִּשְׁאַר בְּלֹא כְלוּם, וְלִקְחוּ לוֹ אֶת הַכֶּלֶל,
עֲלִיו לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּכִיָּה וְלִבְכוּת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִפְּלוּ שֶׁבֵּין כִּי עוֹבְרִים יָמִים
וְשָׁנִים, וְאֵינוּ רוֹאֵה יְשׁוּעָה, אֵל יִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחֵמִים, וְיִשְׁפֹּף דְמַעוֹת כְּפָמִים,
אֲזִי יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְרַבֵּנוּ ו'ל אָמַר
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן נא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּדַמַּעוֹת הִיא נִתְקַבְּלָת; וְלִכֵּן
צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלָיו, וְלִשְׁפֹּף דְמַעוֹת כְּפָמִים, עַד
יִשְׁקִיף עֲלָיו הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, הַעֲקֵר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ. וְנָתְנוּ לוֹ כָּל
הַמְּדִינּוֹת כֶּתֶב בְּאוֹתֵיזוֹת שֶׁל זָהָב, שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּמוֹבָא
בְּזֵהָר (עֵין בְּהַשְׁמֹטוֹת מִסְפֵּר הַבְּהִיר, סִימָן נב): וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ זָהָב? שְׁבוּ
כְלוּלוֹת שֶׁלֶשׁ מִדּוֹת: ז' כְּנָגֵד ז' מִדּוֹת, ה' כְּנָגֵד הַמַּלְכוּת, ב' כְּנָגֵד חֲכָמָה
וּבִינָה, שְׁזֵה פְרִצּוֹף כָּל הָעוֹלָמוֹת; הֵינּוּ עַל־יְדֵי שֶׁבְּכָה כָּל־כִּי לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ,
וַעֲשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ עָנִי — זָכָה לְהִתְעַלּוֹת, עַד שֶׁנִּנְעָשָׂה מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ. וְאָמְרוּ בְּזֵהָר (פְּקוּדֵי רלב): וְדוֹד מִלְּכָא תְדִיר אִיהוּ הָהוּא שְׁפִיל גְרַמְיָה
לְגַבֵּי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכָל מָאן דְמֵאִיף גְרַמְיָה קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ

וְהַקִּיסָר הָיָה מֵאֵן עֵתָה לְהַשְׁתַּדֵּף עִם הַבְּעֶרְגִּיר, כִּי אֵין
נֶאֱחָה לְקִיסָר לְהַשְׁתַּדֵּף עִם בְּעֶרְגִּיר. וְאִשְׁתּוֹ
הַקִּיסָרִית, הִיא לֹא זָזָה מִן הַבְּעֶרְגִּיר כְּלָל. וַיִּרְא הַקִּיסָר
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר נֶגֶד הַבְּעֶרְגִּיר הַנִּזְכָּר,
בְּפֶרֶט כִּי אִשְׁתּוֹ מִחֻזְקָת עֲמוֹ מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן חָשַׁב

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

זָקִיף לִיה עַל כְּלָא. וְאָמְרוּ עוֹד בְּזִהָר (מִשְׁפָּטִים קַכּב.) עַל פְּסוּק (תְּחִלִּים פו, א):
"כִּי עֲנִי וְאֲבִיוֹן אֲנִי", וְהוּא מְלַכָּא עַל מְלַכִּין הָנָה, וְהוּהוּ קָרִי לְגִרְמִיָה הַכִּי;
כִּי הַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְעֲנִי וְלֹא כְּלוּם, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זָה עָלָה עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת
שְׁבַע־עוֹלָם, וְנַעֲשָׂה מְלָךְ עַל כָּל הַמְּלָכִים. וְהַקִּיסָר הָיָה מֵאֵן עֵתָה לְהַשְׁתַּדֵּף עִם
הַבְּעֶרְגִּיר, כִּי אֵין נֶאֱחָה לְקִיסָר לְהַשְׁתַּדֵּף עִם בְּעֶרְגִּיר; בְּזָה רוּאִים מָה זֶה נִקְרָא
כְּפוּי טוֹבָה, שְׂבָא מַחֲמַת גְּאוּת וַיִּשׁוּת, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהִיָּה עֲנִי מְרוּד, וְלֹא הִיָּה
לוֹ שׁוּם דְּבָר, וְהַבְּעֶרְגִּיר עֲזָר לוֹ עַד כְּדֵי מְסִירַת נַפְשׁ מִמֶּשׁ, שְׁמָסַר נַפְשׁוֹ
לְהַשִּׁיב לוֹ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֲזַי הִפִּיר בְּטוֹב שְׁעֵשָׂה לוֹ הַבְּעֶרְגִּיר, כִּיִּן שְׁעָלָה לְגַדְלָה
כְּל־כָּף, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה קִיסָר, כְּבָר שְׂכַח אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שְׁעֵשָׂה לוֹ הַבְּעֶרְגִּיר.
וְדָבָר זֶה רוּאִים בְּחוּשׁ אֶצֶל בְּנֵי־אָדָם, כִּי זְמַן שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּמַצְבַּי הַכִּי גְרוּעַ,
כְּשֶׁעוֹזְרִים לָהֶם — הֵם מְפִירִים בְּטוֹב, כִּיִּן שֶׁהֵם מִתְגַּדְּלִים, מִתְחִילִים
לְהַתְּגַאוֹת עַל זוֹלָתָם, וְשׁוֹכְחִים אֶת הַטּוֹבוֹת שְׁעֵשׂוּ לָהֶם בְּעַת קִטְנוּתָם
וַיִּרְיֹדְתָם, וְעוֹד מִתְחַצְּפִים כַּנֶּגֶד אֱלוֹי שְׁעוֹרוֹ לָהֶם, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂלֵא מִתְאִים
לָהֶם לְדַבֵּר עִם זֶה שְׁעֵשָׂה לָהֶם טוֹבוֹת, אֲשֶׁר זֶה רִשְׁעוֹת מֵאֵין כְּמוֹהוּ. וְדָבָר
זֶה שְׂכִיחַ מְאֹד מְאֹד, שְׂכָל זְמַן שֶׁאָדָם בְּצָרָה גְּדוֹלָה וְעוֹזְרִים לוֹ — הוּא
מִתְחַנֵּף, כִּיִּן שֶׁהוּא מִתְגַּדֵּל, הוּא בּוֹעֵט בְּמִי שְׁעוֹר לוֹ, וְשׁוֹכַח לְגַמְרִי, וְלֹא
עוֹד אֶלָּא, שְׂמַחֲזִיר רְעָה תַּחַת טוֹבָה. אֲבָל וְאִשְׁתּוֹ הַקִּיסָרִית הִיא לֹא זָזָה מִן
הַבְּעֶרְגִּיר כְּלָל, כִּי הִיא הִיָּתָה צְנוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד וְצַדִּיקָתָה, וְלָכֵן הִיא זְכָרָה אֶת
הַטּוֹב שְׁעֵשָׂה לָהּ הַבְּעֶרְגִּיר, וְזֶה מְרָאָה אֶת תְּכוּנַת הַנַּפְשׁ שֶׁל הָאָדָם שְׂכָלוֹ
טוֹב, שְׂאֶפְלוֹ שְׁעָלָה לְגַדְלָה, זוֹכֵר הֵיטֵב בְּשַׁעָה שֶׁהִיָּה עֲנִי וּבְדַחֲקוֹת — מִי
עֲזָר לוֹ. וַיִּרְא הַקִּיסָר, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר נֶגֶד הַבְּעֶרְגִּיר הַנִּזְכָּר,
בְּפֶרֶט כִּי אִשְׁתּוֹ מִחֻזְקָת עֲמוֹ מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן חָשַׁב מִחֻשְׁבוֹת עַל הַבְּעֶרְגִּיר

מחשבות על הפערגיר הנ"ל. ובתחלה ראה לחסרו, והשתדל בתחבולות, כאלו אין הדבר ממנו, לגרם לו הפסד. והקיסר בודאי יכול לעשות כזאת. והיו מפסידים ומחסרים אותו עד שנתדלדל ונעשה עני גמור. והיא, הקיסרית, היתה מחזקת עמו תמיד. אחר-כך ראה הקיסר, שכל זמן שזה הבן קיים, הינו בן הפערגיר הנ"ל, אי אפשר לו לעשות שדוף אחר. והשתדל להעביר את אותו הבחור של הפערגיר. וחשב מחשבות להעבירו, וגלגל עליו עלילות, והושיב עליו שופטים, והשופטים הבינו שרצון הקיסר להעבירו מן העולם, ושפטו להניחו בשק ולהשליכו לים.

 נהרי אפרסמון

הנ"ל, ובתחלה ראה לחסרו, והשתדל בתחבולות, כאלו אין הדבר ממנו לגרם לו הפסד, והקיסר בודאי יכול לעשות כזאת, והיו מפסידים ומחסרים אותו, עד שנתדלדל ונעשה עני גמור; רואים מזה רשעות של אדם, שלא רק ששכח שהוא היה פעם עני, ועזרו לו בעת שהיה בעניות ובדחקות ובצרות גדולות, ובכה על רע מזלו, אלא כשהוא עולה לגדלה, הוא עוד שוכח מה שעשו לו, ולא זו בלבד, אלא משלם רעה תחת טובה, שזו רשעות מאין כמוה, וזה מאד מאד מצוי היום, וצריכים הרבה הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שלא יהיה בכלל משלם רעה תחת טובה, שאמר על זה החכם מכל האדם (משלי יי, יג): "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו"; והיא הקיסרית היתה מחזקת עמו תמיד, הינו עם הפערגיר. אחר-כך ראה הקיסר, שכל זמן שזה הבן קיים, הינו בן הפערגיר הנ"ל, אי אפשר לו לעשות שדוף אחר, והשתדל להעביר את אותו הבחור של הפערגיר, וחשב מחשבות להעבירו, וגלגל עליו עלילות, והושיב עליו שופטים, והשופטים הבינו, שרצון הקיסר להעבירו מן העולם, ושפטו

והקיסרית היה לבה דוה מאד על זה, אך גם הקיסרית
 אי אפשר לה לעשות כנגד הקיסר. מה
 עשתה. הלכה אל הממנים, שהיו ממנים להשליכו לים,
 ובאתה אצלם ונפלה לפני רגלם, והתחננה מהם מאד,
 שיעשו למענה להניחו, כי למה הוא חיב מיתה. ובקשה
 מהם מאד, שיקחו שבו אחר מחיב מיתה להשליכו לים,

גחרי אפרסמון

להניחו בשק, ולהשליכו לים; מכאן רואים רשעות של אדם שהוא כפוי
 טובה, ושכח לגמרי שעשו לו פעם טובה, שהיה עני ואביון וקבצן גדול,
 והבערגיר עשה לו טובה, והחזיר לו את אשתו, ועכשו שעלה לגדלה,
 ברשעות שאין כמוה הוא רוצה, פשוטו כמשמעו, להעביר את הבן מן
 העולם, להכניסו בשק ולהשליכו לים. ודבר זה הם מעשים בכל יום, שיש
 בני אדם שהיו במצב מאד נמף, בשיא השפלות, וכשעזרו להם, הם נתהפכו
 מההפך אל ההפך, ועוד רודפים מי שעזר להם, וזו הרשעות הכי גדולה
 שרק יכולה להיות, ועליהם אמר החכם מכל האדם (משלי יז, יג): "משיב
 רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו".

והקיסרית, היה לבה דוה מאד על זה, כי היא הייתה בטבעה טובה,
 ומה גם שהיתה לה הכרת הטוב, וזכרה היטב מה שעשה בשבילה הבערגיר,
 ואת גדל המסירות גפש שהיתה לו בשבילה, ולכן היה לבה דוה מאד, על
 שרוצים להרג ולהעביר מן העולם את הבן של הבערגיר. אך גם הקיסרית,
 אי אפשר לה לעשות כנגד הקיסר; כי אלו הגאותנים משתלטים על
 נשותיהם, מה עשתה אשת הבערגיר? הלכה אל הממנים, שהיו ממנים
 להשליכו לים, ובאתה אצלם, ונפלה לפני רגלם, והתחננה מהם מאד,
 שיעשו למענה להניחו, כי למה הוא חיב מיתה? ! כי הרי באמת הבן היה
 חף מפשע, רק מחמת גאות ורשעות של הקיסר, שחפש כבוד, ורצה
 להשתדף רק עם איזה מלך, החליט להרג אותו, ולהעבירו מן העולם,
 ובקשה מהם מאד, שיקחו שבו אחר מחיב מיתה להשליכו לים, ויניחו

וַיְנִיחוּ אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנַּ"ל. וּפְעָלָהּ בְּקִשְׁתָּהּ אֶצְלָם, וְנִשְׁבְּעוּ לָהּ שְׁיִנְיָחוּהָ. וְכֵן עָשׂוּ וְלָקְחוּ אִישׁ אַחֵר וְהִשְׁלִיכוּהָ לַיָּם, וְאוֹתוֹ הַנִּיחוּ. וְאָמְרוּ לוֹ: לָךְ לָךְ. וְהִלֵּךְ לוֹ. וְהַבְּחֹר הַזֶּה כָּבֵר הָיָה בְּרִדְעָתוֹ, וְהִלֵּךְ לוֹ.

וְקָדָם לָזֶה הִלְכָה הַקִּיסְרִית הַנַּ"ל וְקִרְאָה לְבַתָּהּ הַנַּ"ל,

נַחְרֵי אַפְרַסְמוֹן

אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנַּ"ל. וּפְעָלָהּ בְּקִשְׁתָּהּ אֶצְלָם, כִּי (מְשַׁלֵּי יח, כג): "תַּחֲנוּנִים יִדְבֹר רַשׁ"; כִּי אִם מְדַבְּרִים וּמְתַחַנְנִים וּמְבַקְשִׁים, אֲזִי יְכוּלִים לִפְעֹל, כִּי בְטוֹב תְּמִיד יְכוּלִים לִפְעֹל אֶצֶל כָּל־ם, וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין מ.ד.): תַּחֲנוּנִים יִדְבֹר רַשׁ — זֶה מִשָּׁה, כִּי גַם מִשָּׁה רַבְּנוּ, כְּשָׁבָא לְהַתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בָּא לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים. וְאָמַר רַבְּנוּ וַ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ'), שְׁאָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה בַתְּפִלָּה, וְלוֹמַר שְׂאִתָּה מְכַרְח לַעֲזוֹר לִי, אֶלָּא יִבְקֹשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וּתְפִלָּה כְּזוֹ נִשְׁמַעַת וּמְתַקַּבֶּלֶת. כְּמוֹ-כֵן הוּא עִם בְּנֵי-אָדָם, אִם מְדַבְּרִים בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אֲזִי פּוֹעֲלִים. וְנִשְׁבְּעוּ לָהּ שְׁיִנְיָחוּהָ, וְכֵן עָשׂוּ, וְלָקְחוּ אִישׁ אַחֵר וְהִשְׁלִיכוּהָ לַיָּם, וְאוֹתוֹ הַנִּיחוּ, וְאָמְרוּ לוֹ: לָךְ לָךְ. וְהִלֵּךְ לוֹ; וְזֶה כָּל־ל גְּדוּל לְאָדָם, אִם מְגַרְשִׁים אוֹתוֹ, וְלֹא רוֹצִים אוֹתוֹ, שְׁיִלֵּךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים ל.ד, א): "וַיִּגְרָשׁוּהוּ וַיִּלְךְ"; וְהַבְּחֹר הַזֶּה כָּבֵר הָיָה בְּרִדְעָתוֹ, וְהִלֵּךְ לוֹ. כִּי כָּל־ל זֶה אָדָם צָרִיךְ לְקַחַת תְּמִיד בְּדַעְתּוֹ, שְׂאִם הוּא בָּא לְמָקוֹם שְׂאִין צָרִיכִים אוֹתוֹ שְׁיִלֵּךְ, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנֵהוּג, שְׂאָדָם דוֹחֵף אֶת עַצְמוֹ אֶפְלוּ בְּמָקוֹם שְׂלֹא צָרִיכִים אוֹתוֹ, זוֹ סִתָּם טְפָשׁוֹת וְקִטְנוֹת הַמַּחִין, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁעֲלִיו לְבָרַח מִמָּקוֹם שְׂאִינוּ רְצוּי שָׁם, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלָמָּה הוּא צָרִיךְ טוֹבוֹת מְבַנֵּי-אָדָם?! וְזֶה עֵקֶר הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ, לֹא לְלַכֵּת לְמָקוֹם שְׂאִין צָרִיכִים אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצַל מִהַרְבֵּה בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעִגְמַת נַפֶּשׁ.

וְקָדָם לָזֶה, לִפְנֵי שְׂרָצוֹ לְהַעֲנִישׁ אֶת הַבְּחֹר, הִלְכָה הַקִּיסְרִית הַנַּ"ל

ואמרה לה: בתי, תדעי שזה הבן של הבערגיר הוא החתן שלך, וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה כנ"ל, ואיך הבערגיר מסר נפשו בשבילי (כנזכר לעיל) והיה עמי בשבעה מקומות הנ"ל, ונשבעתי לו בה, שכל טובי לא ימנע ממנו, ולקחתי אותן השבעה מקומות לעדות שהם: בור ומקנה וכו' כנ"ל. בכך עתה, הנה אתה היא כל טובתי ומזלי והצלחתי, ובודאי את שלוו. ובנו הנ"ל הוא החתן שלך, ואביך מחמת גסותו רוצה להרגו חנם, וכבר השתדלתי להצילו, ופעלתי שיניחוחו כנ"ל. על-כן תדעי שהוא החתן שלך (הינו בן הבערגיר הנ"ל), ואל תתרצי עם אחר בעולם כלל.

נחרי אפרסמון

וקראה לבתה הנ"ל, ואמרה לה: בתי, תדעי שזה הבן של הבערגיר הוא החתן שלך. וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה כנ"ל, ואיך הבערגיר מסר נפשו בשבילי (כנ"ל), והיה עמי בשבעה מקומות הנ"ל, ונשבעתי לו בה, שכל טובי לא ימנע ממנו, ולקחתי אותן השבעה מקומות לעדות, שהם: בור ומקנה וכו' כנ"ל. בכך עתה, הנה אתה היא כל טובתי ומזלי והצלחתי, ובודאי את שלוו; מזה רואים מהי מדת הפרת הטוב, שהקיסרית שהיא היתה אשת העני, וזכרה את כל אשר עבר עליה בעת צרתה, ומי הצילה והחזירה אל בעלה, ואיך שנולדה לה בתה, ואת השבועה שנשבעה, ולכן אמרה אל בתה: דעי לך, אשר בנו הנ"ל הוא החתן שלך, כי כבר נשבעתי, שכל הטוב שיהיה לי שיק לו, ואביך מחמת גסותו רוצה להרגו חנם, שזו רשעות שיש בבני-אדם שהם כפויי טובה, וזה בא מחמת מדת הגאון והגסות שנכנסה באדם, ובכל מקום שמוצאים כפוי טובה, צריכים לדעת, שהאדם הזה הוא בעל גאון, ומלא ישות וגסות רוח. וכבר השתדלתי להצילו, ופעלתי שיניחוחו כנ"ל. על-כן תדעי, שהוא החתן שלך (הינו בן

וְנִתְקַבְּלוּ דְבָרֵי אִמָּה בְּעֵינֶיהָ, כִּי גַם הִיא הִיְתָה יִרְאֵת
 שָׁמַיִם, וְהִשִּׁיבָהּ, שְׁבוּדָאֵי תַקְנִים כְּךָ, וְהִלְכָה
 הַבַּת הַזֹּאת, וְשָׁלְחָה כְּתָב אֶל בֶּן הַבְּעֵרְגִיר הַנַּ"ל אֶל
 הַתְּפִיסָה, שֶׁהִיא מִחֻזְקַת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא הֶחֱתַן שְׁלָהּ.
 וְשָׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת לְאַנְד־קָאָרְט (מִפֶּת הָעוֹלָם), וְצִיְרָה
 בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁחֲבִיָּאָה אִמָּה עִם אָבִיו כַּנַּ"ל, שֶׁהֵם
 הַשְּׁבַע עֲדוֹת: בּוֹר וּמְקוּנָה וְכוּ' כַּנַּ"ל, שְׁצִיְרָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר
 וּמְקוּנָה וְכוּ', וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד שִׁישְׁמֹר הַכְּתָב
 הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחֲתָמָה עֲצָמָה לְמִטָּה.

אַחֲר־כֵּן הָיָה כַּנַּ"ל, שֶׁלְקָחוּ הַמְּמַנִּים אִישׁ אַחַר וְאוֹתוֹ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַבְּעֵרְגִיר הַנַּ"ל), וְאֵל תַּתְרַצִּי עִם אַחַר בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְנִתְקַבְּלוּ דְבָרֵי אִמָּה בְּעֵינֶיהָ,
 כִּי גַם הִיא הִיְתָה יִרְאֵת שָׁמַיִם; רֹאִים מִזֶּה מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (בְּרֻכּוֹת ו:): כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת שָׁמַיִם — דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין; וְהִשִּׁיבָהּ הַבַּת,
 שְׁבוּדָאֵי תַקְנִים כְּךָ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (כְּתוּבוֹת סג.): רַחֲלָא בְּתַר רַחֲלָא אֲזֵלָא,
 כְּעוֹבְדֵי אִמָּה כְּךָ עוֹבְדֵי בְּרֵתָא; וְהִלְכָה הַבַּת הַזֹּאת, וְשָׁלְחָה כְּתָב אֶל בֶּן
 הַבְּעֵרְגִיר הַנַּ"ל אֶל הַתְּפִיסָה, שֶׁהִיא מִחֻזְקַת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא הֶחֱתַן שְׁלָהּ,
 וְשָׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת לְאַנְד־קָאָרְט (מִפֶּת), וְצִיְרָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת
 שֶׁחֲבִיָּאָה אִמָּה עִם אָבִיו כַּנַּ"ל, שֶׁהֵם הַשְּׁבַע עֲדוֹת: בּוֹר וּמְקוּנָה וְכוּ' כַּנַּ"ל,
 שְׁצִיְרָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקוּנָה וְכוּ', וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, שִׁישְׁמֹר הַכְּתָב
 הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחֲתָמָה עֲצָמָה לְמִטָּה; וּמִזֶּה רֹאִים, אֶפְלוּ כִּשְׁאָדָם נִמְצָא
 בַּמְּקוֹמוֹת הִירוּדִים וְהַנְּפוּלִים, כִּי הוּא הָיָה בַתְּפִיסָה, וְהָיוּ מוֹכְנִים לְהַרְגֵּ אֹתוֹ,
 עִם כָּל זֹאת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, שְׁלֵא יִקְחוּ מִמֶּנּוּ אֶת
 הַטּוֹב, כִּי מָה שֶׁנִּגְזַר עַל הָאָדָם, אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לְקַחַת אֶת זֶה מִמֶּנּוּ, אֶפְלוּ
 שְׁכָלָם יִרְצוּ לְהַרְגֵּ אֹתוֹ, אוֹ לְהַפְרִידוֹ מִהַטּוֹב שֶׁמוֹכֵן בְּשָׁבִילוֹ. אַחֲר־כֵּן הָיָה
 כַּנַּ"ל, שֶׁלְקָחוּ הַמְּמַנִּים אִישׁ אַחַר, וְאוֹתוֹ הִנִּיחוּ, וְהִלְךְ לוֹ. וַיִּלְךְ וַיַּעֲבֹר, עַד

הניחו, והלך לו. וילך ויעבר, עד שבא אל הים וישב בספינה ועבר בים. ובא רוח סערה גדולה ונשא הספינה אל ספר אחד, שהיה שם מדבר, ומגדל הסערה, (שקורין "אומפיט"), נשברה הספינה, אף האנשים שבה נצולו ויצאו על היבשה.

ושם היה מדבר, וילכו לנפשם כל אחד ואחד לבקש לו אכל לנפשו, כי באותו המקום לא היו רגילים הספינות לבוא לשם כי היה מדבר, ועל כן לא היו מצפים שם על איזה ספינה לשוב למקומם. והלכו שם במדבר לבקש אכל ונתפזרו הנה והנה כל אחד ואחד.

גהרי אפרסמון

שבא אל הים, וישב בספינה ועבר בים, ובא רוח סערה גדולה, ונשא הספינה אל ספר (שפת הים) אחד, שהיה שם מדבר, ומגדל הסערה (שקורין אומפיט), נשברה הספינה, אף האנשים שבה נצלו, ויצאו על היבשה; כי זה כלל המשברים והגלים שעוברים על האדם, כל אחד כפי בחינתו וענינו שעובר עליו, ונדחה למקום שנדחה, ונתגרש למקום שנתגרש, עם כל זאת אם הוא חזק בדעתו ואינו מתאש, לבסוף תחזור אליו טובתו שנגזרה עליו, כי על-ידי תקף האמונה שהאדם מאמין בו יתברך, יהיה במקום שיהיה, ולא יעזב את עצמו, ולא יתאש בשום פנים ואפן, אז סוף כל סוף הטובה תחזור אליו. ושם היה מדבר, העולם הזה הוא כמדבר שם, וילכו לנפשם כל אחד ואחד לבקש לו אכל לנפשו, כי באותו המקום לא היו רגילים הספינות לבוא לשם, כי היה מדבר, ועל-כן לא היו מצפים שם על איזה ספינה לשוב למקומם, והלכו שם במדבר לבקש אכל, ונתפזרו הנה והנה כל אחד ואחד; וזה מוסר השכל לכל אדם, שידע אשר בעולם הזה כל אחד דואג בעבור עצמו, וכל אחד הולך לנפשו לבקש לו אכל, ואינו מסתכל על אחרים כלל,

וְהִלֵּךְ הַבְּחֹר הַנַּ"ל בַּמִּדְבָּר, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד
 שֶׁנִּתְרַחַק מִן הַסֶּפֶר וְרָצָה לָשׁוּב וְלֹא יָכוֹל, וְכָל
 מָה שֶׁרָצָה לָשׁוּב נִתְרַחַק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁרָאָה שְׂאִי
 אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב, וַיֵּלֶךְ בְּאֲשֶׁר יָלַךְ. וְהִלֵּךְ שָׁם בַּמִּדְבָּר,
 וְהָיָה בִּידּוֹ קִשְׁתוֹ, שֶׁהָיָה מִצִּיל עַצְמוֹ נֶגֶד הַחַיּוֹת רָעוֹת

נַחְרֵי אֶפְרָסִמּוֹן

וּכְשֶׁאֵין מְגִיעוֹת הַסְּפִינּוֹת לְהֵבִיא אֶכְל, אִז כֹּל אֶחָד דּוֹאֵג רַק בְּשִׁבִיל עַצְמוֹ,
 וְלָמָּה בְּרוּחָנִיּוֹת שְׂאָדָם לֹא יִחְשָׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי? ! כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), כְּמוֹ שֵׁישׁ מְזוּנָא דְגּוֹפָא, שְׂאָדָם צָרִיף
 לְאֶכְל, וַיַּעֲשֶׂה כֹל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְדָאג, שֶׁלֹּא יֵלֶךְ לִישָׁן עַד שֶׁיֵּאֱכַל
 מִשְׁהוֹ, כְּדֵי לְהַחְיֹת אֶת גּוֹפּוֹ וְנַפְשׁוֹ, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ מְזוּנָא דְנִשְׁמָתָא, שְׂאָדָם
 צָרִיף לְתַת לְאֶכְל לְנִשְׁמָתוֹ: תּוֹרָה וְתַפְלָה, מִצְוֹת, וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְדִיקָא
 בְּזָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׁבַנֵי-אָדָם טוֹעִין וּמִטְעִין אֶת עַצְמָם, כִּי כֹל אֶחָד דּוֹחֵק
 אֶת זֶה לְשָׁנִי, שֶׁהָהוּא יִלְמַד וְיִתְפַּלֵּל, וְהָהוּא יִקְיָם אֶת הַמִּצְוֹת, רַק לֹא הוּא,
 וְאֵין לָךְ טְעוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְזוֹ, כִּי כְּמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׂאָדָם אֵינוֹ מְטַעֵה אֶת
 עַצְמוֹ, וּמִחֲפַשׁ אַחֵר אֶכְל, כְּמוֹ-כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲסוּר לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְצָרִיף
 לְלַמַּד בְּכָל יוֹם שְׁעוּרִים בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשִׁים, בְּהִלְכָה,
 בְּאַגְדָּה וְכוּ', וְלֹא יְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ.

וְהִלֵּךְ הַבְּחֹר הַנַּ"ל בַּמִּדְבָּר; כִּי גַם הַבְּחֹר שֶׁגָּרְשׁוּ אוֹתוֹ הִלֵּךְ בַּמִּדְבָּר
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁנִּתְרַחַק מִן הַסֶּפֶר; כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רו'), שְׂאָדָם יָכוֹל לְתַעֲוֹת בְּזָה הָעוֹלָם, עַד שֶׁלֹּא יִדַּע
 אֶת הַדֶּרֶךְ לָשׁוּב. וְרָצָה לָשׁוּב, וְלֹא יָכוֹל, וְכָל מָה שֶׁרָצָה לָשׁוּב, נִתְרַחַק יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר; כִּי כִּף הַדֶּרֶךְ, כִּינּוֹן שְׁמֵתֲחִילִים לְתַעֲוֹת מִדְרָךְ הָאֵמֶת, נִתְרַחֲקִים יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר. עַד שֶׁרָאָה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב, כִּי לְפַעְמִים אָדָם תּוֹעֵה כָּל-כִּף בְּזָה
 הָעוֹלָם, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא כְּבָר אָף פַּעַם לֹא יוֹכֵל לָשׁוּב. וַיֵּלֶךְ בְּאֲשֶׁר
 יָלַךְ, וְהִלֵּךְ שָׁם בַּמִּדְבָּר, הַבְּחֹר הַזֶּה לֹא הִתְיַאֵשׁ, כִּי וְהָיָה בִּידּוֹ קִשְׁתוֹ שֶׁהִיא
 הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ב); כִּי הַקִּשְׁתוֹ הִיא
 הַשְּׂכִינָה, וְתַלַּת גִּנּוּיִן דְּקִשְׁתוֹ הֵם הָאֲבוֹת, שֶׁהֵן הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת שֶׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל

שְׁבַמְדַבֵּר, וּמֵצֵא שֵׁם אֵיזָה דְּבָרִים לְאָכֹל, וְהָיָה הוֹלֵךְ
וְהוֹלֵךְ, עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מִן הַמְדַבֵּר, וּבֹא אֶל מְקוֹם (יָשׁוּב)
שֶׁהָיָה שָׁם מְקוֹם פָּנָוּי, וְהָיָה שָׁם מַיִם וְאֵילָנוֹת סָבִיב
סָבִיב שֶׁל פְּרוֹת, וְהָיָה אוֹכֵל מִן הַפְּרוֹת וְשָׂתָה מִן הַמַּיִם.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

בְּכָל יוֹם, וְצָרִיף לְרֵאוֹת לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּתַבַּת הַתְּפִלָּה. וְאֵל זֶה זוֹכִים עַל-יַדֵּי
תְּקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), אֲשֶׁר
הִקְשֵׁת הִיא הַתְּפִלָּה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יַדֵּי-זֶה
הוּא אֶף פֶּעַם לֹא לְבַד, וְהֵיכֵן שָׂרֵק נִמְצֵא בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְדִיְקָא עַל-יַדֵּי-זֶה שֶׁהָיָה חֲזָק בְּתְפִלָּה שְׁנֵה
קָשָׁת, עַל יְדֵה הֵיךְ מֵצִיל עֲצָמוֹ נֶגְדַת הַחַיּוֹת רְעוּת שְׁבַמְדַבֵּר, שְׁנֵה כָּלֵל
הַמְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלג), כִּי
הַמְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת שְׁבָאוֹת לְאָדָם, זֶה כְּמוֹ חַיּוֹת טְמֵאוֹת, הַרוֹצוֹת רַק לְתַפְּסֵ אֶת
הָאָדָם, וּכְשֶׁהָאָדָם לוֹחֵם נֶגְדָם, וּמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ מִחֻשְׁבוֹת טְהוֹרוֹת, עַל-יַדֵּי-זֶה
יֵשׁ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נַחַת גְּדוּלָה מִמֶּנּוּ. וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַכְרִיחַ אֶת מִחֻשְׁבָּתוֹ,
שֶׁיִּהְיוּ לוֹ רַק מִחֻשְׁבוֹת טְהוֹרוֹת, מִחֻשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת? רַק עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה וְשִׂיחָה
בֵּינוֹ לְבֵינֵי קוּנּוֹ, שְׂאֵז הַמְחֻשְׁבָּה הוֹלְכֵת אַחַר הַדְּבֹר, כִּי הוּא צָרִיף לְחַשֵּׁב מֵה
הוּא מְדַבֵּר. וְלִכֵּן הַבְּחוּר שֶׁתְּעַה בַּמְדַבֵּר, הֵיךְ לוֹ קָשָׁת הַתְּפִלָּה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
נִצּוֹל מִחַיּוֹת רְעוּת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמֵצֵא שֵׁם אֵיזָה דְּבָרִים לְאָכֹל, כִּי כְּשֶׁאָדָם
מְרַבֵּה בְּתְפִלָּה, וְחֵי עִם חֻשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא תוֹפֵס בְּכָל יוֹם טוֹב
אִמְתִּי וְנִצְחִי, וְלוֹמֵד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה, שֶׁהוּא מְזוּן הַנְּשֻׁמָּה. וְהֵיךְ הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ,
כִּי מִי שֶׁחֲזָק בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, וְהוּא עֹקֵשׁן גְּדוֹל מְאֹד לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ, עַד אֲשֶׁר יֵצֵא
מִן הַמְדַבֵּר, וּבֹא אֶל מְקוֹם (יָשׁוּב), כִּי אִם אָדָם חֲזָק בְּדַעְתּוֹ, שֶׁלֹּא יַעֲזוֹב אֶת
עֲצָמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוֹ שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, הוּא יִחְזִיק בְּקָשָׁת
הַתְּפִלָּה, יֵצֵא מִהַמְדַבֵּר הַשָּׁמַם, עַד שֶׁיִּבּוֹא לְמְקוֹם יָשׁוּב, שִׁינּוּכָה לִישׁוֹב אֶת
דַּעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר
הוּא. וּכְשֶׁמִּגִּיעַ לִידְעָה וְיָשׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה, אֵז הוּא רוֹאֵה, שֶׁהָיָה שָׁם מְקוֹם

וּנְתִישָׁב בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם מִסְפַּר יָמֵי חַיָּיו. כִּי בְּלֹא זֶה
 קָשָׁה לוֹ לָשׁוּב אֶל הַיְשׁוּב, וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִגִּיעַ
 עוֹד לְמָקוֹם כָּזֶה אִם יֵנִיחַ הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּלָּךְ לוֹ. עַל־כֵּן הָיָה
 בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם וְלַחֲיוֹת שָׁם יָמֵי חַיָּיו, מֵאַחַר שֶׁטוֹב לוֹ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

פְּנוּי, שֶׁכָּבַר אֵין שׁוּם מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן גָּדוֹל
 וְאַחֲזִיזַת עֵינַיִם; כִּי בְּאֲמַת הַכֹּל לְכָל אֲלָקוֹת גָּמוּר הוּא, אֶךְ מֵרַב עוֹוֹנוֹתָיו,
 נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הוּא טוֹעָה וְנִתְעָה בַּמִּדְבָּר, אָבֵל בּוֹ בְּרַגַע שְׁאֲדָם מִדְּבַק אֶת
 עַצְמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא זוֹכֵה לְרֹאוֹת, שְׁיֵשׁ פֹּה מָקוֹם פְּנוּי, וְאֶף אֶחָד
 אֵינוֹ רוֹדֵף אוֹתוֹ, אֲלֹא מִסְכָּן, שֶׁהוּא רוֹדֵף אֶת עַצְמוֹ. וְהָיָה שָׁם מִים וְאֵילָנוֹת
 סָבִיב סָבִיב שֶׁל פְּרוֹת, וְהָיָה אוֹכֵל מִן הַפְּרוֹת וְשִׁתָּה מִן הַמַּיִם; כִּי תִכְףּ-וּמִיד
 כְּשֶׁאֲדָם מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמָקוֹמוֹ, אֲזַי נִתְגַּלִּים אֵלָיו מִים חַיִּים.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא קָמָא פ.ב.): אֵין מִים אֲלֹא תוֹרָה, שְׁנֵאמַר (ישעיהו
 נה, א): "הוֹי כָּל צָמָא לָכוּ לַמַּיִם", וְאֵילָנֵי פְרוֹת שֶׁהֵם הַמְּצוּוֹת וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים
 שֶׁל הָאָדָם. וְנִתְיִשָׁב בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם מִסְפַּר יָמֵי חַיָּיו, כִּי בְּלֹא זֶה קָשָׁה לוֹ
 לָשׁוּב אֶל הַיְשׁוּב; רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): מֵה שֶׁהָאָדָם
 רְחוּק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִפְּנֵי שְׁאֵין לוֹ יֵשׁוּב הַדַּעַת, כִּי אִם בְּאֲמַת הָאָדָם
 הָיָה מֵישֵׁב אֶת דַּעְתּוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲזַי תִּכְףּ-וּמִיד הָיָה בָּא אֶל הַתְּכֵלִית
 הַנִּצְחִית. וְהֵנָּה הַבְּחוּר, מֵאַחַר שֶׁגָּרְשׁוּ אוֹתוֹ, וְהִלָּךְ לְמָקוֹם שֶׁהִלָּךְ, עַד שֶׁהִגִּיעַ
 לְמָקוֹם שֶׁהִגִּיעַ, נִתְיִשָׁב בְּדַעְתּוֹ, מֵאַחַר שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר לְמָקוֹם טוֹב כָּזֶה, שֶׁשָּׁם
 שָׁקֵט וְאֶף אֶחָד אֵינוֹ מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, אֲזַי הוּא יֵשֵׁב שָׁם לְבִלּוֹת מִסְפַּר יָמֵי חַיָּיו,
 כִּי הֵבִין שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְחַזֵּר אֶל הַיְשׁוּב, וְלָכֵן יֵשֵׁב אֶת עַצְמוֹ שְׁיִשְׁאֵר
 בְּמָקוֹם הַזֶּה, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם יִגִּיעַ עוֹד לְמָקוֹם כָּזֶה, אִם יֵנִיחַ הַמָּקוֹם הַזֶּה
 וַיִּלָּךְ לוֹ; עַל־כֵּן הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם וְלַחֲיוֹת שָׁם יָמֵי חַיָּיו, מֵאַחַר שֶׁטוֹב
 לוֹ שָׁם; זוֹ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה לְאָדָם כְּשֶׁזוֹכֵה לְמָצֵא מָקוֹם וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד,
 שְׂזוֹ קָלֶלֶת קִיָּן, רַחֲמָנָא לִישׁוֹב, שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מָקוֹמוֹ, וְנִתְקַיֵּם
 אֲצִלוֹ (בראשית ד, יג) "וַיֹּאמֶר קִיָּן אֶל הַנְּוִ"ה, גְּדוֹל עוֹנֵי מִנְשׂוּא, הֵן גִּרְשַׁת אֲתִי
 הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וּמִפְּנִיד אֶסְתֵּר, וְהִיִּיתִי נֶעַ וְנָד בְּאַרְצִי" וְגו'. וְזֶה מֵה

שָׁם, שֶׁהִיָּה לוֹ הַפְּרוֹת לֶאֱכֹל וְהַמִּים לְשִׁתּוֹת. וְלַפְּעָמִים
הִיָּה יוֹצֵא וְרוֹבֵה בְּקִשְׁתּוֹ אֲרֻנֶּבֶת אוֹ צְבִי, וְהִיָּה לוֹ בְּשָׂר
לֶאֱכֹל. גַּם הִיָּה צָד לְעֵצְמוֹ דָּגִים, כִּי הִיָּה שָׁם דָּגִים טוֹבִים

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

שְׁקוּרָה לְבֶן אָדָם שְׁחוּטָא, שְׂאִינוּ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וּמִכְרַח לְלַכֵּת נֶע וְנָד,
וּמְרִים לוֹ מְאֹד הַחַיִּים; כִּי בְּאֶמֶת מִי שֶׁמְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
הוּא מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, כִּי תָמִיד
הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם
מְקוֹמוֹ. וּכְמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו'): כְּשֵׁישׁ לֶאֱדָם
לֵב, אֵין שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֲדַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוּא מְקוֹמוֹ
שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ. וְלִכֵּן אֵין רְאוּי לומר, שֶׁמְקוֹם זֶה אֵין טוֹב
לְפָנָיו, כִּי אֵין שִׁיף לומר דְּבַר כְּזֶה, כִּי מִי שֶׁמְכַנִּיס אֶת עֵצְמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּכֹל מְקוֹם. וְזֶה שְׁמוּבָא בְּשֵׁם
הַמְּקַבְּלִים, שֶׁשֵּׁם הַנּוֹ"ה בְּהַפְּאָה כְּזֶה: 'פַּעַם י', 'ה' פַּעַם ה', 'ו' פַּעַם ו', 'ה'
פַּעַם ה', עוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה מְקוּ"ם, כִּי מִי שֶׁמְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, מוֹצֵא
בְּתוֹךְ מְקוֹמוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְלִכֵּן הַבְּחוּר רָאָה שֶׁגִּרְשׁוֹ אוֹתוֹ עַל לֹא
דְּבַר, וְרַחֲקוֹ אוֹתוֹ, וּכְבָר הִלֵּךְ לְמְקוֹם שֶׁהִלֵּךְ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְמְקוֹם הַזֶּה, הוּא
כְּבָר לֹא רָצָה לְלַכֵּת מִשָּׁם, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם יִמָּצֵא עוֹד מְקוֹם כְּזֶה טוֹב מְאֹד,
שֶׁיְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֵּל שֶׁקֵּט, וְאֵין מִי שֶׁיִּפְרִיעַ לוֹ בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וּבִפְרָט שֶׁהִיָּה לוֹ הַפְּרוֹת לֶאֱכֹל וְהַמִּים לְשִׁתּוֹת, שֶׁזֶּה מֵה שֶׁאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כג): אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֵה לֶאֱכֹל כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת,
וְלִשְׁתּוֹת אַחֲר־כֵּף אֵילוֹ קִפִּיטְלֵאף תְּהֵלִים, וְלִהְתַּלַּבֵּשׁ בְּאֵילוֹ מִצְוֹת, כִּי תוֹרָה
וּתְפִלָּה — זֶה אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. וְלַפְּעָמִים הִיָּה יוֹצֵא וְרוֹבֵה בְּקִשְׁתּוֹ אֲרֻנֶּבֶת אוֹ
צְבִי, וְהִיָּה לוֹ בְּשָׂר לֶאֱכֹל, זֶה מְרַמֵּז עַל זְרִיזוֹת נִפְלְאוֹה, כִּי אֲרֻנֶּבֶת וְצְבִי הֵם
הַזְּרִיזִים שֶׁבְּכֹל הַחַיּוֹת, וְקִשְׁת מְרַמֶּזֶת עַל תְּפִלָּה. וְלִכֵּן דִּיקָא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה
זוֹכִים לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת הַזְּרִיזוֹת, וְזֶה מֵה שֶׁהוּא אָכַל, כִּי הַזְּרִיזוֹת זֶה יְסוּד
גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כְּמֵאמְרָם ז"ל (סוֹטָה פָּרָק ט', מִשְׁנֵה ט"ו): זְרִיזוֹת
מְבִיאָה לְיַד נְקִיּוֹת וְכוּ', עַד שֶׁיִּשְׁיֵג רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. גַּם
הִיָּה צָד לְעֵצְמוֹ דָּגִים, כִּי הִיָּה שָׁם דָּגִים טוֹבִים מְאֹד בְּתוֹךְ הַמַּיִם, שֶׁזֶה מְרַמֵּז

מאד בתוך המים. ויטב בעיניו לבלות שם ימי חייו:

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בן הפערגיר
 הנ"ל ועתה נפטר ממנו, (פי הקיסר סבר שכבר
 נתקיים בו המשפט באמת, בן הפערגיר הנ"ל, ושוב איננו בעולם)
 פעת יוכל להשתדף עם בתו הנ"ל. והתחילו לדבר לה

נהרי אפרסמון

על צדיקים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, כמאמרם ז"ל (סוטה לו:): על פסוק
 (בראשית מח, טז): "וידגו לרב בקרב הארץ", מה דגים שבים — מים מכסין
 עליהן, ואין העין שולטת בהן, אף זרעו של יוסף, אין העין שולטת בהן.
 ומובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), אשר הצדיקים נקראים
 דגים, כי תמיד משוטטים בים החכמה, ודבקים באין סוף ברוך הוא. ולכן
 אף אחד אינו יכול לתפס אותם, ואף אחד אינו יכול לירד לסוף דעתם.
 ולכן הבחור ישוב אצל המים, ושם היו דגים טובים, כי גם כן הנה דבוק בו
 יתברך, ואף אחד לא היה יכול לבלבל אותו, והנה דבוק בחי החיים בו
 יתברך, ויטב בעיניו לבלות שם ימי חייו, כי מה יש עוד טוב בזה העולם,
 מהדבקות באין סוף ברוך הוא, ולהתפלל וללמד תורה, ולהיות זריז מאד
 מאד; כי באמת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מט); שצריכים
 להיות זריז מאד בזה העולם, ואמר בפרוש: אתם צריכים להזדרז מאד, כדי
 שתוכלו עוד לתפס משהו, כי כפי שעבר עלינו בחיינו מה שעבר, צריכים
 עכשו להזדרז, כדי להשלים מה שהחסרנו.

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בן הפערגיר הנ"ל, ועתה נפטר
 ממנו, (פי הקיסר סבר, שכבר נתקיים בו המשפט באמת בן הפערגיר הנ"ל, ושוב
 איננו בעולם) פעת יוכל להשתדף עם בתו הנ"ל. רואים מזה מה נקראת
 רשעות וכפיות טובה, שמחמת ישות וגאות, אדם מוכן להרג את הזולת,
 אף שקבל ממנו כל-כף הרבה טובות, העקר שיוציא את תאוותו. וזה מוסר
 השכל לכל בן אדם, לראות אל איזו ירידה יכולים לפל ולירד, עד שמוכנים
 להרג את האדם שעשה לו טובה, העקר למלא את תאוותו, שהיא ישותו

שְׂדוּכִים עִם מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְעִם מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא. וְעָשָׂה
 לָהּ חֵצֵר כְּרֵאוֹי וַיִּשְׁבָּה שָׁם. וְלָקְחָהּ לְעֵצְמָהּ בְּנוֹת שָׂרִים
 לְהִיּוֹת לָהּ לְרַעוּתֶיהָ, וַיִּשְׁבָּה שָׁם. וְהִיתָה מְנַגֶּנֶת בְּכָל־
 שִׁיר וְכִיּוֹצֵא בְּדַרְכָּם, וְכָל מֶה שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים לָהּ שְׂדוּכִים,
 הִיתָה מְשִׁיבָה שְׂאִין רְצוֹנָה בְּדַבְּרִים, דְּהִינּוּ לְקַבֵּל
 הַשְּׂדוּף, רַק שְׂיָבוֹא הַמְּשַׁדֵּף בְּעֵצְמוֹ, וְהִיא הִיתָה בְּקִיָּאָה
 מְאֹד בְּחֻכְמַת הַשִּׁיר. וְעָשְׂתָה בְּאֲמָנוֹת מְקוֹם, שְׂיָבוֹא

נְהַרֵי אֶפְרָסִמוֹן

וּגְאוּתוֹ, לְהַשְׁתַּדֵּף עִם מְלָכִים וְשָׂרִים גְּדוֹלִים. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר לָהּ שְׂדוּכִים עִם
 מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְעִם מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא, וְעָשָׂה לָהּ חֵצֵר כְּרֵאוֹי, וַיִּשְׁבָּה שָׁם,
 וְלָקְחָהּ לְעֵצְמָהּ הַבַּת קִיסָר בְּנוֹת שָׂרִים לְהִיּוֹת לָהּ לְרַעוּתֶיהָ, כִּי אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (תְּעִינִית כג.), הֵינּוּ דְאָמְרֵי אִינְשֵׁי, אוֹ חֲבֵרוֹתָא אוֹ מִיתוּתָא; כִּי אָדָם
 צָרִיךְ תְּמִיד לְחַפֵּשׁ לְעֵצְמוֹ חֵבֵר טוֹב לְהִתְחַזֵּק עִמּוֹ, וְכַמוּכָא בְּדַבְּרֵי רַבְנּוּ ו'ל
 (לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שְׁצָרִיכִים נִקְדַּת הַחֵבֵר, בְּבַחֲיִנַת: "וּמְקַבְּלִין
 דִּין מִן דִּין", כִּי אִף שֶׁנִּמְצָא הָאָדָם בְּחֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, וְעוֹבֵר עָלָיו מֶה
 שְׁעוֹבֵר, עַל־יְדֵי נִקְדַּת הַחֵבֵר, הוּא יָכוֹל לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת כָּל הָרַע שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ
 בוֹ, כִּי חֵבֵרוֹ יָכוֹל לְחַזְקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ. וְלִכֵּן אִף שְׂאֲבִיָּה מְנַע מִמֶּנָּה אֶת הַטּוֹב,
 עִם כָּל זֹאת לָקְחָהּ לְעֵצְמָהּ בְּנוֹת שָׂרִים, שִׁיְהִיוּ לָהּ לְחֲבֵרוֹת, וַיִּשְׁבָּה שָׁם,
 וְהִיתָה מְנַגֶּנֶת בְּכָל־שִׁיר וְכִיּוֹצֵא בְּדַרְכָּם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד, אֶלָּא
 עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה וְכָל־י שִׁיר, וְכַמוֹ שְׂאָמַר רַבְנּוּ ו'ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רעג),
 שְׁעַל־יְדֵי שְׂמֻחָה וְכָל־י שִׁיר, יְכוּלִים לְצֵאת מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְּל לָשָׁם. וְכָל
 מֶה שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים לָהּ שְׂדוּכִים, הִיתָה מְשִׁיבָה, שְׂאִין רְצוֹנָה בְּדַבְּרִים, דְּהִינּוּ
 לְדַבֵּר הַשְּׂדוּף, רַק שְׂיָבוֹא הַמְּשַׁדֵּף בְּעֵצְמוֹ. וְהִיא הִיתָה בְּקִיָּאָה מְאֹד בְּחֻכְמַת
 הַשִּׁיר, וְעָשְׂתָה בְּאֲמָנוֹת מְקוֹם, הַמְּקוֹם הַזֶּה הוּא מֶה שְׂאָמַר רַבְנּוּ ו'ל
 (לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן פג) אֲשֶׁר הַמְּקוֹם הוּא בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 שֶׁזֶה הַתְּכִלִּית הוּא הַמְּקִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּחֻכְמָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
 (תְּהִלִּים קד, כד): "כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ"; וְזֶה עֶקֶר הַמְּקוֹם, שֶׁהוּא גְלוּי אֱלֻקוֹת,

הַמְשַׁדֵּךְ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וַיַּעֲמֵד בְּנִגְדָהּ, וַיְדַבֵּר דְּבָרֵי שִׁיר, הֵינּוּ שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, בְּדֶרֶךְ שְׁמַדְבַּר הַחֲשׂוֹק לַחֲשׂוֹקְתוֹ דְּבָרֵי חֶבֶה.

וְהָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ, וְעָלוּ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְהָיוּ מְדַבְּרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד שִׁיר שְׁלוֹ. וְלִקְצָתָם שָׁלַח תְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי רַעוּתֶיהָ גַם־בֶּן בְּדֶרֶךְ שִׁיר וְחֶבֶה. וְלִקְצָת שְׁנֵאָו לָהּ יוֹתֵר, הַשִּׁיבָה בְּעֲצָמָהּ, וְהַרְיִמָה קוֹלָהּ בְּשִׁיר, וְהַשִּׁיבָה לוֹ גַם־בֶּן דְּבָרֵי חֶבֶה. וְלִקְצָת שְׁנֵאָו לָהּ עוֹד יוֹתֵר, הִיִּתָה מְרָאָה עֲצָמָה פָּנִים־אֶל־פָּנִים, וְהִיִּתָה מְרָאָה

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשֵׁם, אֲלָא עַל־יְדֵי שְׁמוּרִיד מְעַצְמוֹ אֶת גּוֹפּוֹ הַמְצַרַע מִשְׁשֵׁת יְמֵי הַחַל, וְזוֹכָה לְגוֹף קָדוֹשׁ מִגֶּן־עֵדֶן. וְזֶה עֵקֶר הַמָּקוֹם, שְׁשֵׁם יְכוּלִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יַתְבַּרְךָ, שְׁזֶה סוּד (בְּרֻכּוֹת ו): הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ; כִּי זֶה עֵקֶר הַמָּקוֹם, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טו, טז): "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי"; וְעַל הַמָּקוֹם הַזֶּה נֶאֱמַר (שֵׁם ג, ה): "שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֶדֶשׁ הוּא"; וְלִכֵּן הַבַּת קִיסָר עֲשֵׂתָה לְעֲצָמָה מְקוֹם כְּזֶה, שְׁיָבוֹא הַמְשַׁדֵּךְ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם וַיַּעֲמֵד בְּנִגְדָהּ, וַיְדַבֵּר דְּבָרֵי שִׁיר, הֵינּוּ שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, בְּדֶרֶךְ שְׁמַדְבַּר הַחֲשׂוֹק לַחֲשׂוֹקְתוֹ דְּבָרֵי חֶבֶה; כִּי זֶה סוּד הַשְּׂכִינָה שְׁנִמְצָאָת בְּמָקוֹם מְסִים, וְהַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים יוֹדְעִים אֵיפֹה הוּא הַמָּקוֹם, וְכָל אֶחָד שֶׁר אֶת הַשִּׁיר שְׁלוֹ, וּמְכִין אֶת עֲצָמוֹ עִם הַהֲכָנָה שְׁלוֹ, כְּדֵי לְרַאֲוֹת אֶת פְּנֵיהָ, הֵינּוּ פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְהָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ, כִּי מֵאֵן מְלָכֵי רַבָּנָן, וְעָלוּ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְהָיוּ מְדַבְּרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד שִׁיר שְׁלוֹ. וְלִקְצָתָם שָׁלַח תְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי רַעוּתֶיהָ גַם־בֶּן בְּדֶרֶךְ שִׁיר וְחֶבֶה. וְלִקְצָת שְׁנֵאָו לָהּ יוֹתֵר, הַשִּׁיבָה בְּעֲצָמָהּ, וְהַרְיִמָה קוֹלָהּ בְּשִׁיר, וְהַשִּׁיבָה לוֹ גַם־בֶּן דְּבָרֵי חֶבֶה. וְלִקְצָת, שְׁנֵאָו לָהּ עוֹד יוֹתֵר, הִיִּתָה מְרָאָה עֲצָמָה פָּנִים אֶל פָּנִים, וְהִיִּתָה מְרָאָה אֶת פְּנֵיהָ, וְהַשִּׁיבָה לוֹ דְּבָרֵי שִׁיר וְחֶבֶה; כִּי זֶה סוּד מְדַרְגָּת

את פניה והשיבה לו דברי שיר וְחֶבְהָ. וְלִכְלָם סִימָה
בְּסוּף: אֲבָל לֹא עָבְרוּ עָלֶיךָ הַמִּימוֹת. וְלֹא הָיָה מִי שְׁמִבִּין
פְּנֵיתָהּ, וְכִשְׁהִיתָה מֵרָאֵה פְּנֵיהָ, הָיוּ נֹפְלִים מִגְּדֹל יָפֶיהָ.
וְהָיוּ קִצַּת נְשָׂאָרִים חֲלָשׁוֹת (מִתְעַלְפִּים) וְקִצַּת נִשְׁתַּגְּעוּ
מִחֲמַת חוֹלֵת אֶהְבָּה, מִגְּדֹל יָפֶיהָ שֶׁהָיָה מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד,
וְאֶת־עַל־פִּי־כֹן, אֶת־עַל־פִּי שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְנִשְׁאָרוּ חֲלָשׁוֹת,
עַם־כָּל־זֹאת הָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ. וְלִכְלָם
הַשִּׁיבָה בַּנ"ל:

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַצְדִּיקִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד זָכוּ לְבַחֲנֵת גְּלוֹי שְׂכִינָה, כִּי לֹא כָּל הַמְּדַרְגּוֹת
שׁוֹת, כִּי לְכָל אֶחָד מִתְּגַלָּה הַשְּׂכִינָה בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי. וְלִכְלָם סִימָה בְּסוּף:
אֲבָל לֹא עָבְרוּ עָלֶיךָ הַמִּימוֹת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶל שׁוֹם מְדַרְגָּה בְּזֶה
הָעוֹלָם, אֲלֹא מִי שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו כָּל הַצְּרוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁבַע־
מִימוֹת, וּמַחְזִיק מַעֲמָד, שְׁנֵה סוּד (מִשְׁלֵי כד, טז): "כִּי שְׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְקָם";
וְלֹא הָיָה מִי שְׁמִבִּין פְּנֵיתָהּ, כִּי גַם זֶה — אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כְּשֶׁעוֹבֵר עַל
הָאֲדָם צְרוֹת וְיִסּוּרִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, רְדִיפוֹת
מִרְשָׁעִים אַרוּרִים, גַּם זֶה קָשָׁה וְכָבֵד לְהֵאָדָם לְהַבִּין, כִּי רַק יְחִידֵי סְגֻלָּה
יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן הַזֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, מִחֲלָקֶת
וּרְדִיפוֹת וְיִסּוּרִים מְאִינְשֵׁי דָלָא מְעַלִּי, רְשָׁעִים אַרוּרִים. וְכִשְׁהִיתָה מֵרָאֵה פְּנֵיהָ,
הָיוּ נֹפְלִים מִגְּדֹל יָפֶיהָ, כִּי מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְקַבֵּל אֶת זֵיו הַשְּׂכִינָה הוּא נֹפֵל,
כִּי אֲצִלוֹ זֶה רַבּוּי אֹר. וְהָיוּ קִצַּת נְשָׂאָרִים חֲלָשׁוֹת (מִתְעַלְפִּים), וְקִצַּת נִשְׁתַּגְּעוּ
מִחֲמַת חוֹלֵת אֶהְבָּה, מִגְּדֹל יָפֶיהָ שֶׁהָיָה מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד, שְׁנֵה בְּחִינַת הַצִּיץ
וְנִפְגָּע, הַצִּיץ וְנִמַּת, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתּוֹ, וְאֶת־עַל־פִּי־כֹן, אֶת־עַל־פִּי
שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְנִשְׁאָרוּ חֲלָשׁוֹת, מִי שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ הַכָּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאֹר הַזֶּה, עַם
כָּל זֹאת הָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ, וְלִכְלָם הַשִּׁיבָה בַּנ"ל; כִּי זֶה כָּל־
הַצְדִּיקִים הָרוּצִים לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֵה
לְהִגִּיעַ לָזֶה, כִּי הֵהָכֵרַח לַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַשְּׁבַע מִימוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת

וְהִבֵּן הַנְּזֹכֵר לְעֵיל (הֵינּוּ בֶן הַבְּעֵרְגִיר הַנְּז"ל) יֹשֵׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ
 מְקוֹם הַנְּז"ל, וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ שָׁם מְקוֹם לְיֹשֵׁב בּוֹ,
 וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם, וְגַם הוּא הָיָה יָכוֹל לִנְגֹן וְיִודַע חֲכָמַת
 הַשִּׁיר. וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים, שְׂרָאוּיִים לְעֲשׂוֹת מֵהֶם
 כְּלֵי-שִׁיר, וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ כְּלֵי-שִׁיר. וּמֵהַגִּידִין שֶׁל הַחַיִּוֹת
 עָשָׂה לוֹ נִימִיִן, (שְׁקוֹרִין "סְטְרִינִים"), וְהָיָה מִנְּגֵן וּמְשׁוֹרֵר
 לְעֲצָמוֹ. וְהָיָה לוֹקַח הַפֶּתַב שֶׁהָיָה לוֹ, שִׁשְׁלָחָה לוֹ הַבַּת

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

(משלי כד, טז): "כִּי שָׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְנָקַם"; כִּי צְרִיכִים לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְלִקְוֹם
 וּלְהַתְחַזֵּק מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, וְזֶה רַק זְעִירִין זֹכִים לָזֶה, כִּי
 מְרַב צְרוֹת וְיִסוּרִים, מַחְלֶקֶת וּמְרִיבוֹת וּרְדִיפוֹת, אֲנָשִׁים נִתְבַּטְּלִים וְנִשְׁבָּרִים
 לְגַמְרֵי. וְהִבֵּן הַנְּז"ל (הֵינּוּ בֶן הַבְּעֵרְגִיר הַנְּז"ל), יֹשֵׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַנְּז"ל,
 וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ שָׁם מְקוֹם לְיֹשֵׁב בּוֹ, וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
 (שיחות-הַר"ן, סימן רעד): טוֹב מְאֹד לְהֶאָדָם, שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶדֶר מֵיחָד לוֹ לְבַדּוֹ,
 לְעֶסֶק שָׁם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבִפְרָט בְּהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ
 לְבֵין קוֹנּוֹ, שְׁלֹזָה צְרִיכִים בְּיָדָי חֶדֶר מֵיחָד. וְלִכֵּן רָאוּי לְאָדָם שִׁיְהִיָּה לוֹ
 מְקוֹם מֵיחָד בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁם אֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ. וְגַם
 הוּא הָיָה יָכוֹל לִנְגֹן וְיִודַע חֲכָמַת הַשִּׁיר, וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים, שְׂרָאוּיִים
 לְעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּלֵי שִׁיר, וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ כְּלֵי שִׁיר, וּמֵהַגִּידִין שֶׁל הַחַיִּוֹת עָשָׂה
 לוֹ נִימִיִן, (שְׁקוֹרִין סְטְרִינִים), וְהָיָה מִנְּגֵן וּמְשׁוֹרֵר לְעֲצָמוֹ; רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
 (שיחות-הַר"ן, סימן רעג): טוֹב לְאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ, שִׁיּוּכַל לְהַחְזִיק אֶת
 עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נְגוּן, כִּי נְגוּן הוּא דְבָר גְּדוֹל וְגָבֹהּ מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַּחַ
 גְּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁאִינּוּ יָכוֹל
 לִנְגֹן, אֵף-עַל-פִּי-כֵן בְּבִיתוֹ וּבֵינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ יוּכַל לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵיזָה
 נְגוּן, כְּפִי שִׁיּוּכַל לְזַמֵּר אוֹתוֹ, כִּי מְעַלַת הַנְּגוּן — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.
 וְלִכֵּן כְּשֶׁרָאָה הַבַּחֲוֹר מָה עָבַר עָלָיו, הִחְזִיָּה אֶת עֲצָמוֹ עִם נְגוּן, וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ
 כְּלֵי שִׁיר, כְּדֵי שִׁיּוּכַל לְהַחְזִיק מְעַמָּד, עַל-יְדֵי שִׁמְחָה וְנְגוּן, שֶׁהוּא דְבָר גְּדוֹל
 מְאֹד מְאֹד, וְהָיָה לוֹקַח הַפֶּתַב שֶׁהָיָה לוֹ, שִׁשְׁלָחָה לוֹ הַבַּת הַקִּיסָר הַנְּז"ל, שֶׁזֶה

הַקִּיּוֹר הַנִּזְלָה, וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וּמְנַגֵּן וְנֹזֵף כָּל הַמְּאֻרְעוֹת
שֶׁהָיוּ לוֹ, וְאִיף אָבִיו הָיָה בְּעַרְגֵּיר וְכוּ', וְעַתָּה נִשְׁלַף
לְכָאן. וְהִלֵּף וְלָקַח הַכֶּתֶב הַנִּזְלָה, וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּאֵילָן
אַחַד. וְעָשָׂה שָׁם מְקוֹם, וְטָמַן שָׁם הַכֶּתֶב הַנִּזְלָה, וַיֵּשֶׁב שָׁם
אֵיזָה זְמַן.

פַּעַם אַחַת הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה, וַיִּשְׁבֵּר כָּל הָאֵילָנוֹת

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

סוד התורה הקדושה שקבלנו ממנו יתברך, על-ידי משה רבנו, שנקרא
כביכול ברמא דמלכה, והיה משורר ומנגן, ונוזף כל המאורעות שהיו לו,
ואיף אביו היה בערגיר וכו', ועתה נשלף לכאן, כי אמר רבנו ז"ל
(לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן י'): מה שבני-אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא,
הוא מפני שאין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? כי אינם
בשמחה, כי תכף-ומיד כשאדם בשמחה, אז הוא מישב את עצמו היטב מה
התכלית בזה העולם. ולכן הבחור שהשתדל להיות בשמחה, על-ידי כלי
זמר שעשה לעצמו, נזכר מכל מה שעבר עליו, כי על-ידי שמחה, מתחילים
לזכור את כל מה שרק עבר עליו, ועושים לעצמו חשבון הנפש. והלף ולקח
הכתב הנז"ל, שהיא התורה, ועשה לו סימן באילן אחד, ועשה שם מקום,
וטמן שם הכתב הנז"ל; אילן זה סוד הצדיק, כמוכא בזהר (רעיא מהימנא, פינחס
רלו): בגין דלא הוה תמן צדיק, ובגיניהו אתמר ביה (תהלים נה, כג): "לא יתן
לעולם מוט לצדיק", דאיהו עץ דאתמר ביה (במדבר יג, כ): "היש בה עץ אם
אין" וכו', עין שם. וכן הוא (תקוני-זהר, תקון ו'): בכל עץ דא צדיק דאיהו
"עץ פרי עשה פרי למינו"; וישב שם איזה זמן; כי כשאדם עובר עליו מה
שעובר, ראוי לו לישב במקומו שפטר לו, ולא יתבלבל משום דבר שבעולם,
כי אם יש לו מקום מיוחד, ושם זוכה לישוב הדעת, לא כדאי לו לעבר
למקום אחר, אלא ישאר במקומו.

פַּעַם אַחַת הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה, מוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר,
חלק א', סימן לח) על הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו" שעקר

שְׁהִיּוּ עוֹמְדִים שָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן שְׁטֵמָן
 שָׁם הַכֶּתֶב, כִּי בְּעוֹד שְׁהִיּוּ עוֹמְדִים הָיָה לוֹ סִימָן לְהַפִּיר,
 וְעָכְשׁוּ שֶׁנִּפְּלוּ, נִתְּעַרַב הָאֵילָן בֵּין הָאֵילָנוֹת, שְׁהִיּוּ שָׁם
 הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן. וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר
 לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת לְחַפֵּשׁ הַכֶּתֶב, כִּי הָיוּ רַבִּים מְאֹד.
 וְהָיָה בּוֹכָה וּמְצַטְעֵר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְרָאָה שָׁאֵם יֵשֵׁב

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הָרוּחַ סָעָרָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּמַחוּ שֶׁל אָדָם וּמִבְּלָבְלוּ, זֶה הַדְּבָר שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרִים
 שֶׁל מַה בְּכָף, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּבוּרִים אֲסוּרִים, שֶׁמְדַבֵּר רַע עַל כָּל אֶחָד, וְרוֹצֵה
 לַעֲשׂוֹת קֶץ וְסוּף לְכָל בְּרִיָּה, שְׁזֶה וְשָׁבַר כָּל הָאֵילָנוֹת, שְׁהִיּוּ עוֹמְדִים שָׁם, כִּי
 הָאָדָם נִקְרָא עֵץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"; וְלֹא הָיָה
 יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן, שְׁטֵמָן שָׁם הַכֶּתֶב; כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבַחֲיִנַת צְדִיק,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו ס, כא): "וְעַמּוֹ כָּלֵם צְדִיקִים"; וְאַצֵּל כָּלֵם מִנַּח הַכֶּתֶב,
 שֶׁמְסַרָּה לוֹ הַבַּת קִיסָר, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, וְהַכֶּתֶב הַזֶּה הֵם סוּדוֹת הַתּוֹרָה, רְזִין
 דְּרִזִּין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אֲבָל אַחַר שֶׁנִּשְׁבְּרוּ כָּל הָאֵילָנוֹת, קָשָׁה מְאֹד לְמַצֵּא אֶת
 הַכֶּתֶב, וְלִדְעַת אֲצֵל מִי נִמְצָא, כִּי בְּעוֹד שְׁהִיּוּ עוֹמְדִים, הָיָה לוֹ סִימָן לְהַפִּיר,
 כִּי כִּשְׁכָּל אֶחָד עוֹמֵד עַל עָמְדוֹ וְאִינוּ נִשְׁבֵּר, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדְעִים אִיפֹה הַצְּדִיק
 הָאֵמֵת, שֶׁהוּא הָאֵילָן, שָׁבוּ נִמְצָא הַכֶּתֶב, וְעָכְשׁוּ שֶׁנִּפְּלוּ, נִתְּעַרַב הָאֵילָן בֵּין
 הָאֵילָנוֹת, שְׁהִיּוּ שָׁם הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן; שְׁזֶה מַה
 שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר
 הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה, שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּח־הַקֹּדֶשׁ לְזַכֵּךְ אֲצֵלוֹ אֶת מַחוּ,
 וְיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, אִיךָ שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, שְׁזֶה בְּעַצְמוֹ הַכֶּתֶב, שֶׁהוּא רְזִין וְסִתְרֵי
 נִסְתָּרוֹת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת לְחַפֵּשׁ הַכֶּתֶב,
 כִּי הָיוּ רַבִּים מְאֹד; כִּי מֵאֲזוּ הַשְּׁבִירָה שֶׁנִּשְׁבְּרוּ כָּלֵם, קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד לְמַצֵּא
 אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֵת, אֲשֶׁר אֲצֵלוֹ גִּנּוּזֵי הַכֶּתֶב, שֶׁהוּא גְלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית
 הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה. וְהָיָה בּוֹכָה וּמְצַטְעֵר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין עוֹד צַעַר
 לְאָדָם, כְּמוֹ הַצַּעַר הַזֶּה שֶׁנֶּאֱבָד וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הַכֶּתֶב, שֶׁהוּא רְזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת

כִּאֵן בּוֹדָאֵי יִשְׁתַּנַּע מִגְדַּל הַצַּעַר, שְׁהִיָּה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד.
וְנִתְיָשֵׁב שְׁמִכְרָח לִילָף לְהִלָּן, וַיַּעֲבֹר עָלָיו מָה, כִּי בִּלְא
זֹאת הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מִגְדַּל הַצַּעַר כַּנִּ"ל. וְלָקַח לוֹ בְּשָׂר
וּפְרוֹת בְּתוֹף שִׁקּוֹ. וַיִּלָּף בְּאֲשֶׁר יִלָּף. וַעֲשֵׂה לְעַצְמוֹ
סִימָנִים בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שִׁיִּצָּא מִשָּׁם.

וְהִיָּה הוֹלָף עַד שָׁבָא אֶל יִשׁוּב. וְשָׂאֵל אֵיזָה מְדִינָה הִיא

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַבְּרִיאָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדַע בּוֹדָאוֹת, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לִכְל
אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְיָכוֹל לְמַצָּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה,
זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁעֲשׂוּעַ וְהַנֶּעַם הָעֲלִיּוֹן, אֲבָל תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁנֶּאֱבָד מִמֶּנּוּ, יֵשׁ לוֹ
צַעַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְכִמְאָמְרָם ז"ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קמו): אֵין צַעַר גָּדוֹל וְאֵין
יְסוּרִין גָּדוֹלִים וְקָשִׁים כְּעוֹרוֹן עֵינַיִם; וְרָאָה שְׂאֵם יֵשֵׁב כִּאֵן בּוֹדָאֵי יִשְׁתַּנַּע
מִגְדַּל הַצַּעַר, שְׁהִיָּה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד, כִּי זֶה הַצַּעַר הֵכִי גָדוֹל, שְׂאֵין הָאָדָם
מוֹצֵא אֶת שְׂרֵשׁ קִדְשׁוֹ שְׁגָנוֹ וְטָמוֹן בְּתוֹף הַכְּתָב. וְנִתְיָשֵׁב שְׁמִכְרָח לִילָף
לְהִלָּן, וַיַּעֲבֹר עָלָיו מָה, כִּי בִּלְא זֹאת, הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מִגְדַּל הַצַּעַר כַּנִּ"ל,
וְכִמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצח): כְּשֶׁאֶחָד צוֹעֵק
לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, אוֹמְרִים לוֹ לִיסַע, כִּי הִרְבָּה פְּעָמִים כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּצַעַר גָּדוֹל,
וְעוֹבֵר עָלָיו מָה שְּׁעוֹבֵר, עָלָיו לְבָרַח מִהַמְּקוֹם הַזֶּה, וְכִמְאָמְרָם ז"ל (כְּבָא מְצִיעָא
ע"ה): מָאן דְּכִישׁ לֵה בְּמִתָּא דָּא יִלָּף לְמִתָּא אַחְרִיתָא. וְלָקַח לוֹ בְּשָׂר וּפְרוֹת,
שְׁהֵם תּוֹרָה וּמְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּתוֹף שִׁקּוֹ, שְׁזֵה מְרַמֵּז עַל גּוֹפּוֹ, כְּמוּבָא
בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'), שְׁהַגּוֹף נִקְרָא שִׁק. וַיִּלָּף בְּאֲשֶׁר
יִלָּף; כִּי תַכְּף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם לוֹקַח עִמּוֹ תּוֹרָה וּמְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, הוּא
יָכוֹל לְלַכֵּת בְּאֲשֶׁר הוּא יִלָּף, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת הוֹלְכִים אִתּוֹ. וַעֲשֵׂה לְעַצְמוֹ
סִימָנִים בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שִׁיִּצָּא מִשָּׁם, כְּדִי שְׁלֵא יִטְעָה מִהַדְּרֵךְ שֶׁהִלָּף מִשָּׁם,
כְּדִי שְׁתַּמִּיד יִזְכֵּר מֵהִיכָן הוּא בָּא.

וְהִיָּה הוֹלָף הַבְּחוּר, עַד שָׁבָא אֶל יִשׁוּב, וְשָׂאֵל: אֵיזָה מְדִינָה הִיא זֹאת?

זאת? השיבו לו. ושאל אם נשמע פֶּאן מאותו הקוֹסֶר הנ"ל. השיבו לו: הן. ושאל אם נשמע פֶּאן מִבְּתוֹ הִיפְת־תֶּאֶר? השיבו לו: הן, אֲךָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה כִּנְ"ל. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ: מֵאַחַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, וְהִלְךְ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְסִפֵּר לוֹ כֹּל לְבוֹ, וְשֶׁהוּא הִחֲתֵן שְׁלָה, וּבִשְׁבִילוֹ אֵינָה רוֹצָה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם אַחֵר, וּמֵאַחַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, בְּכֵן הוּא מוֹסֵר לוֹ כֹּל הַסִּימָנִים שֶׁבִּידּוֹ, דְּהֵינּוּ הַשְּׁבַעָה מֵימּוֹת הַנְּ"ל, וְשֶׁאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ יִלְךְ לְשֵׁם וְיִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה, וְלוֹ יִתֵּן מַעוֹת בְּעַד זֶה.

 נחרי אפרסמון

השיבו לו. ושאל, אם נשמע פֶּאן מאותו הקוֹסֶר הנ"ל; השיבו לו: הן. ושאל אם נשמע פֶּאן מִבְּתוֹ הִיפְת־תֶּאֶר; השיבו לו: הן; פי הוא הִיָּה עַד עֲכָשׁוּ חוּץ לְיָשׁוּב, וְזֶה מֵרְמֹז עַל הָאָדָם שִׁיּוֹשֵׁב דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְמַצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׁכָל זֶה הוּא בְּכֹלל חוּץ לְיָשׁוּב. וְתִכְף־וּמְיָד כְּשֶׁנִּכְנָס אֶל הַיָּשׁוּב, הוּא שׂוֹאֵל: אֵיזוֹ מְדִינָה הִיא זֹאת? פִּי מֵאַחַר שֶׁהִיָּה בְּטֵל וּמְבֹטֵל לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא יֵדַע בְּכֹלל אֵיפֹה הוּא נִמְצָא, וְכִשְׁחוֹזֵר מֵהַבְּטוּל, אָז שׂוֹאֵל אֶת הַשְּׂאֵלוֹת הָאֵלוֹ: אֵיזוֹ מְדִינָה הִיא זֹאת, וְאִם נִשְׁמַע פֶּאן מאותו הקוֹסֶר שֶׁרָצָה לְהַרְג אוֹתוֹ, וְאִם נִשְׁמַע מִבְּתוֹ הִיפְת־תֶּאֶר, פִּי זֶה מֵהַשְׁטָרִיד אוֹתוֹ, וְכַמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה): כְּשְׁחוֹזֵרִים מֵהַבְּטוּל, אָז מְרַגִּישִׁים אֶת הַצַּעַר וְהִיסוּרִים; וְלִכֵּן דִּקְא כְּשֶׁהִבְחוֹר חֹזֵר מֵהַבְּטוּל אֶל הַיָּשׁוּב, אָז הִרְגִישׁ אֶת צַעְרוֹ, וְלִכֵּן שְׂאֵל אֶת הַשְּׂאֵלוֹת הָאֵלוֹ, וְהִשִּׁיבוּ לוֹ: אֲךָ שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה כִּנְ"ל. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, מֵאַחַר שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, וְהִלְךְ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְסִפֵּר לוֹ כֹּל לְבוֹ, וְשֶׁהוּא הִחֲתֵן שְׁלָה, וּבִשְׁבִילוֹ אֵינָה רוֹצָה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם אַחֵר, וּמֵאַחַר שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, בְּכֵן הוּא מוֹסֵר לוֹ כֹּל הַסִּימָנִים שֶׁבִּידּוֹ, דְּהֵינּוּ הַשְּׁבַעָה מֵימּוֹת הַנְּ"ל, וְשֶׁאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ יִלְךְ לְשֵׁם, וְיִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה, וְלוֹ יִתֵּן מַעוֹת בְּעַד זֶה. וְהִפִּיר הַמֶּלֶךְ שֶׁדְּבָרָיו כִּנִּים, פִּי אֵי־אֶפְשָׁר לְבָדוֹת זֹאת מִן

וְהַכִּיר הַמֶּלֶךְ שְׂדֵבְרֵיו פְּנִים, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְבַדּוֹת זֹאת מִן
הַלֵּב, וְהוֹטֵב הַדָּבָר בְּעֵינָיו.

אֲךָ נִתְיָשָׁב: אִם יָבִיא אוֹתָהּ לְכָאן, וְאוֹתוֹ הַבְּחוּר יִהְיֶה
פֹּה, אֵין הַדָּבָר טוֹב לְפָנָיו. וְלִהְרֵגוֹ קָשָׁה בְּעֵינָיו, כִּי
מִדּוּעַ יִהְרַג עַל הַטּוֹבָה שְׁעָשָׂה לוֹ. בְּכֵן נִתְיָשָׁב לְשַׁלְּחוֹ
לְמַרְחֹק מְאֹתִים פְּרָסָאוֹת. וְחָרָה הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינָי הַבֵּן
הַנַּ"ל, עַל אֲשֶׁר הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּעַד טוֹבָה כְּזוֹ שְׁעָשָׂה לוֹ,

גַּהְרֵי אֶפְרָסִמוֹן

הַלֵּב, וְהוֹטֵב הַדָּבָר בְּעֵינָיו. רַבְּנּוּ וַ"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן קיט): זֶה מַעֲלָה
גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּשֶׁאָדָם אוֹחֵז בְּזֶה, שְׂאֵם אָנִי לֹא יְכוּל לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֶׁר,
עַל-כָּל-פָּנִים שְׂחֻבְרֵי יִהְיֶה אִישׁ כָּשֶׁר; כִּי טָבַע שֶׁל הָאֲנָשִׁים, כְּשֶׁהֵם אֵינֶם
מְצַלִּיחִים, אֲזִי הֵם מְחַלִּישִׁים גַּם אֶת הָאֲחֵרִים, שְׂאֵלוֹ הֵם הַחֲסִידִים הַנְּפוּלִים.
וְלָכֵן רוֹאִים פֹּה, שֶׁהַבְּחוּר רָאָה שֶׁהוּא אֵינּוּ יְכוּל לְקַחַת אֶת הַבַּת קִיסָר
הַיְפֹת־תָּאֵר, שְׂמַרְמֹזֶת עַל הַשְּׂכִינָה, אָמַר בְּדַעַתּוֹ, שְׂעַל-כָּל-פָּנִים יִמְסַר אֶת זֶה
לְאַחֵר. אֲךָ נִתְיָשָׁב הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר לְפָנָיו גָּלָה הַבְּחוּר אֶת כָּל לְבוֹ, אִם יָבִיא אוֹתָהּ
לְכָאן, וְאוֹתוֹ הַבְּחוּר יִהְיֶה פֹּה, אֵין הַדָּבָר טוֹב לְפָנָיו, וְלִהְרֵגוֹ קָשָׁה בְּעֵינָיו,
כִּי מִדּוּעַ יִהְרַג עַל הַטּוֹבָה שְׁעָשָׂה לוֹ? ! בְּכֵן נִתְיָשָׁב לְשַׁלְּחוֹ לְמַרְחֹק מְאֹתִים
פְּרָסָאוֹת. וְחָרָה הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינָי הַבֵּן הַנַּ"ל, עַל אֲשֶׁר הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּעַד
טוֹבָה כְּזוֹ שְׁעָשָׂה לוֹ; רוֹאִים מְזֵה, אֵיךְ שְׂבִנֵי-אָדָם הֵם כְּפוּיֵי טוֹבָה, לֹא דִי
שֶׁהַבְּחוּר גָּלָה לָךְ סוּד כְּזֶה, אֵיךְ לְקַחַת אֶת הַבַּת קִיסָר, וְלִבְסוֹף עוֹלוֹת לָךְ
מַחְשָׁבוֹת לְהַרְג אוֹתוֹ, וּבְרִגַע הָאֲחֵרוֹן מִתְיָשָׁב, שְׂיִגְרָשׁוּ מִכָּאן מְאֹתִים
פְּרָסָאוֹת. הֲלֹא זֶה רְשָׁעוֹת שְׂאֵין כְּמוֹתָהּ. וְדָבָר זֶה קוֹרֶה הַרְבֵּה מְאֹד, כְּשֶׁאָחַד
מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְקַרְבֵּךְ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְגַלֶּה לָךְ אֶת הַסּוּד אֵיךְ לְהַשִּׁיג אֶת
הַבַּת קִיסָר שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, לְבְּסוֹף אַתָּה זוֹרֵק אוֹתוֹ מְאֹתִים פְּרָסָאוֹת, וְזֶה
נִקְרָא כְּפוּי טוֹבָה, וּדְבָרִים אֵלוֹ הֵם מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, שְׂאָחַד מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ
לְקַרֵב אֶת הַזּוּלַת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְבַלֶּה עִמּוֹ יָמִים וְשָׁנִים, וְלִבְסוֹף הֲלֵה זוֹרֵק
אוֹתוֹ, שְׂזוֹ רְשָׁעוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד. עַם כָּל זֹאת רוֹאִים, שֶׁהַבְּחוּר לֹא הִתְיָאֵשׁ,

וְהִלֵּךְ שָׁם אֶל מִלְךְ אַחֵר גַּם־כֵּן וְסִפֵּר לוֹ גַם־כֵּן כַּנִּל, וּמָסַר לוֹ כָּל הַסִּמְנִים, וְלַהֲשִׁנִּי הוֹסִיף סִמְן יוֹתֵר, וְצָוָה עָלָיו וְזָרְזוּ שְׂיַסַּע תַּכְּף, אוֹלֵי יוּכַל לְהִקְדִּים אֶת חֲבֵרוֹ. וְגַם אֶפְלוּ אִם לֹא יִקְדִּימוּ, יֵשׁ לוֹ סִמְן יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ.

וְהִשְׁנִי נִתְיָשָׁב גַּם־כֵּן כַּנִּל כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹן וְשִׁלַּח גַּם־כֵּן אֶת אוֹתוֹ הֵבֵן לְמִרְחוֹק מְאֹתִים פְּרָסָאוֹת. וְחָרָה לוֹ גַם־כֵּן מְאֹד. וַיִּלְךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי. וְלַהֲשִׁלִּישִׁי מָסַר עוֹד סִמְנִים מִבְּהֻקִּים בְּיוֹתֵר.

וַיִּלְךְ וַיַּסַּע תַּכְּף הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן הַנִּל, וּבָא לְשָׁם, לְמִקוֹם

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אֵלָּא וְהִלֵּךְ שָׁם אֶל מִלְךְ אַחֵר גַּם־כֵּן, וְסִפֵּר לוֹ גַם־כֵּן כַּנִּל, וּמָסַר לוֹ כָּל הַסִּמְנִים, וְלַהֲשִׁנִּי הוֹסִיף סִמְן יוֹתֵר, וְצָוָה עָלָיו וְזָרְזוּ, שְׂיַסַּע תַּכְּף, אוֹלֵי יוּכַל לְהִקְדִּים אֶת חֲבֵרוֹ, וְגַם אֶפְלוּ אִם לֹא יִקְדִּימוּ, יֵשׁ לוֹ סִמְן יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ, הִינּוּ אִף מִהָרֵאשׁוֹן שְׁקָרַב, וְגֵלָה לוֹ אִיךָ לְמַצָּא אֶת הַבַּת קִיֶּסֶר. וְהִשְׁנִי נִתְיָשָׁב גַּם־כֵּן כַּנִּל כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹן, וְשִׁלַּח גַּם־כֵּן אֶת אוֹתוֹ הֵבֵן לְמִרְחוֹק מְאֹתִים פְּרָסָאוֹת, כִּי דָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁכַמְעַט כָּל אָדָם מְשַׁלֵּם חֲזָרָה רְעָה תַּחַת טוֹבָה, וְכָל מִי שְׁעוֹשִׂים לוֹ טוֹבָה, הוּא צָרִיף לְהַחְזִיר רְעָה, וְאִף שְׁנָה נֶגֶד הַשְּׁכָל וְהַהֲגִיֹן, כֵּן הִיא הַמְצִיאוֹת. וְחָרָה לוֹ גַם־כֵּן מְאֹד, לְמָה עוֹשִׂים לוֹ דָבָר כֵּזֶה, עִם כָּל זֹאת לֹא הִתְיָאֵשׁ, וַיִּלְךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי, וְלַהֲשִׁלִּישִׁי מָסַר עוֹד סִמְנִים מִבְּהֻקִּים בְּיוֹתֵר, בְּזֶה יֵשׁ הַתַּחְזָקוֹת עֲצוּמָה, שְׂאִף שְׁכָבָר שְׁנִים שְׁלָמוֹ לוֹ רְעָה תַּחַת טוֹבָה, הוּא לֹא הִתְיָאֵשׁ, אֵלָּא הִלְךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי, וּמָסַר לוֹ עוֹד יוֹתֵר סִמְנִים, כִּי כֵן צָרִיף לְהִיּוֹת, אָדָם שְׁדַבּוּק בְּהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, צָרִיף תָּמִיד לְגִלוֹת אֶת הָאֱמֶת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלֹא לְהַסְתַּפֵּל שְׁמִשְׁלָמִים לוֹ רְעָה תַּחַת טוֹבָה, אֵלָּא בְּכָל פַּעַם יִגְלֶה סִמְנִים יוֹתֵר, כְּדִי לְקַרֵּב יוֹתֵר אֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִסוּר לְהַשְׁבֵּר אֶפְלוּ שְׁעוֹשִׂים לוֹ כָּל מִינֵי עוֹלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם.

וַיִּלְךְ וַיַּסַּע תַּכְּף הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן הַנִּל וּבָא לְשָׁם, לְמִקוֹם בַּת הַקִּיֶּסֶר

בַּת הַקִּיסָר הַנְּל, וְעָשָׂה לוֹ שִׁיר, וְנָעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר
עַל־פִּי הַחֲכָמָה זֹו כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת, דְּהִינּוּ הַשְּׁבָעָה עֲדִים
הַנְּל. אֵךְ עַל־פִּי הַשִּׁיר נִזְדַּמָּן לוֹ שְׁלֹא סִדְרָם כַּסְדָּר, אֵת
הַמְּקוֹמוֹת הַנְּל, כִּי בֵּן הִגִּיעַ לוֹ עַל־פִּי חֲכָמַת הַשִּׁיר. וּבָא
לְשֵׁם עַל הַמְּקוֹם הַנְּל, וְהִגִּיד הַשִּׁיר.

כְּשִׁמְעַת בַּת הַקִּיסָר הַמְּקוֹמוֹת הַנְּל, נִפְלָא בְּעֵינֶיהָ וְנִרְאָהָ
לָהּ שְׁמֹכְרָח שְׁזָהוּ בֶּן גִּילָה, רַק הָיָה קָשָׁה בְּעֵינֶיהָ
עַל שְׁלֹא סִדְרָם כַּסְדָּר. אֵךְ אֶת־עַל־פִּי־כֵן חֲשָׁבָה בְּדַעְתָּהּ:
אוֹלֵי מַחְמַת חֲכָמַת מִשְׁקַל הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֶה הַסְדָּר, וְנִסְכָּם
בְּלָבָה שְׁזָהוּ הוּא. וְכַתְּבָה לוֹ שֶׁהִיא מְשַׁדְּכַת לוֹ, וְנַעֲשֶׂה
שְׁמַחָה וְרַעֲשׂ, שְׁנַמְצָא לָהּ בֶּן גִּילָה. וְהַכִּינּוּ עַל הַחֲתָנָה.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַנְּל, וְעָשָׂה לוֹ שִׁיר, כִּי בְּאֵמַת כָּל חֲכָמַת הַקְּבֵלָה שֶׁל הַקְּדָמוֹנִים, שְׁעָשׂוּ
אֵת הַפִּיּוּטִים, הַכֹּל מְלַבֵּשׁ בְּדֶרֶךְ רְזִין נִפְלָאִים, עַל־פִּי אֶל־יָ־בִיִּת כַּסְדָּר,
וְעַל־פִּי תִשְׂרָק, וְשָׂאָר צְרוּפִים שְׁצָרְפוּ בְּתוֹךְ הַפִּיּוּטִים סוּדוֹת נוֹרְאִים
וְנִפְלָאִים. וְנָעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל־פִּי הַחֲכָמָה זֹו כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת, דְּהִינּוּ
הַשְּׁבָעָה עֲדִים הַנְּל, הִינּוּ הַשְּׁבָעָה מִימוֹת שְׁעָבְרוּ עַל אָמָה, וְאִיפֹה
שֶׁהַחֲבָאָה, אֵךְ עַל־פִּי הַשִּׁיר נִזְדַּמָּן לוֹ, שְׁלֹא סִדְרָם כַּסְדָּר אֵת הַמְּקוֹמוֹת
הַנְּל, כִּי בֵּן הִגִּיעַ לוֹ עַל־פִּי חֲכָמַת הַשִּׁיר, כִּי בְּאֵמַת הַקְּדָמוֹנִים הַקְּפִידוּ מְאֹד
עַל פִּיּוּטֵיהֶם, שֶׁיְהִיוּ בְּחֻשְׁבוֹן נִפְלָא, כְּפִי צְרוּפֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁהִיוּ בְּקִיּאִים בְּהֶם,
וְאָסוּר לְטַעוֹת כֶּהוּא זֶה, כִּי אִזּוּ יוֹצֵא מֵהַמְּכֻוֹן. וּבָא לְשֵׁם עַל הַמְּקוֹם הַנְּל,
הֵיכֵן שְׁנַמְצָאֵת הַבַּת קִיסָר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה, וְהִגִּיד הַשִּׁיר שֶׁהוּא חִבְר.
כְּשִׁמְעַת בַּת הַקִּיסָר הַמְּקוֹמוֹת הַנְּל, נִפְלָא בְּעֵינֶיהָ, וְנִרְאָהָ לָהּ, שְׁמֹכְרָח שְׁזָהוּ
בֶּן גִּילָה, רַק הָיָה קָשָׁה בְּעֵינֶיהָ, עַל שְׁלֹא סִדְרָם כַּסְדָּר, אֵךְ אֶת־עַל־פִּי־כֵן
חֲשָׁבָה בְּדַעְתָּהּ: אוֹלֵי מַחְמַת חֲכָמַת מִשְׁקַל הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֶה הַסְדָּר. וְנִסְכָּם
בְּלָבָה, שְׁזָהוּ הוּא, וְכַתְּבָה לוֹ שֶׁהִיא מְשַׁדְּכַת לוֹ, וְנַעֲשֶׂה שְׁמַחָה וְרַעֲשׂ, שְׁנַמְצָא

בַּתוֹךְ כֶּךָ בַּא הַשְּׁנִי, וְהָיָה רֵץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם, וְאָמְרוּ לוֹ
 שְׁפָכָר הִיא מִשְׁדַּכֶּת, וְלֹא הַשְּׁגִיחַ עַל זֶה וְאָמַר
 שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לוֹ דָּבָר שִׁיגִיד לָהּ, שְׂבֹדָאֵי יַפְעַל.
 וּבֹא וְהַגִּיד שִׁירוֹ, וְסַדֵּר כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל כַּסְּדֵר וְגַם
 נָתַן עוֹד סִימָן יוֹתֵר. וְשִׂאֵלָה אוֹתוֹ: מֵאִין יוֹדֵעַ הָרֵאשׁוֹן.

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

לֵה בֶן גִּילָה, וְהַכִּינוּ עַל הַחֲתָנָה, שְׂאֵלוֹ הַטְּעִיּוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת,
 שֶׁהִטְעוּ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל מֵינֵי מְשִׁיחֵי שְׁקָר וְחַכְמַיִם לְהַרְעוֹ, שֶׁגַּם הֵם
 חִבְּרוּ שִׁירִים, וְהִטְעוּ בָּהֶם אֶת הַבְּרִיּוֹת, שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁגַּם שִׁירֵיהֶם הֵם עַל־פִּי
 חֲכָמַת הַקְּבֵלָה, וּבִאֲמַת הַכֹּל דְּמִיּוֹן וְרַעוּת רוּחַ. וּבְנֵי־אָדָם חָשְׁבוּ, שְׂבֹדָאֵי
 גְּנוּזִים בְּדַבְרֵיהֶם סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, וּבְטַעוֹת זֶה רַבִּים נָפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּכָל דוֹר וָדוֹר.

בַּתוֹךְ כֶּךָ בַּא הַשְּׁנִי, וְהָיָה רֵץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם, וְאָמְרוּ לוֹ, שְׁפָכָר הִיא
 מִשְׁדַּכֶּת, וְאִם בֶּן מַה לָּךְ לְרוּץ שֵׁם, וְזֶה קוֹרָה לְכָל הַבָּא לְהַפְנִס אֶל הַקְּדֻשָּׁה,
 שְׂרוּצָה לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׂכִינָה, וּבָאִים וּמְרַחֲקִים אוֹתוֹ כְּאִלוֹ הִיא כְּבָר מִשְׁדַּכֶּת,
 הֵינּוּ רַק צְדִיקִים יַחֲדֵי סִגְלָה יְכוּלִים לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְלָמָּה לָּךְ לְרוּץ
 אַחֲרֶיהָ? וְלֹא הַשְּׁגִיחַ עַל זֶה, וְאָמַר שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לוֹ דָּבָר שִׁיגִיד לָהּ,
 שְׂבֹדָאֵי יַפְעַל; וְזוֹ הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה לְכָל בֶּר יִשְׂרָאֵל הַרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲפֹלוֹ שְׂדוּחִים אוֹתוֹ, כְּאִלוֹ הַשְּׂכִינָה כְּבָר מִשְׁדַּכֶּת לִיחֲדֵי
 סִגְלָה, וּמַה שִּׁיף שֶׁתְּבוֹא אֵלֶיהָ, כִּי לֹא תַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְלָךְ אֵין
 שׁוּם שִׁיכוֹת לָזֶה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא לֹא הַשְּׁגִיחַ עַל זֶה, וְאָמַר שְׂאֵף עַל זֶה דָּבָר
 שְׂבֹדָאֵי יַפְעַל; כֶּךָ צְרִיף כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת עֵקֶשׁוֹן, אֲפֹלוֹ שְׂכַלְסֵם יְדָחוּ
 אוֹתוֹ, צְרִיף לִידַע, שְׂאֵף יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין לָאֵף אַחַד, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי
 ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שְׂלֶכְל בֶּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה מַה שְּׂאֵין
 בְּחִבְּרוֹ. וּבֹא וְהַגִּיד שִׁירוֹ, כִּי כָּל אַחַד יֵשׁ לוֹ אֶת הַשִּׁיר שְׂאֵף עַל זֶה
 הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ כָּל אַחַד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנִּקְדָּה שְׂאֵף עַל זֶה, וְסַדֵּר כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל
 כַּסְּדֵר, וְגַם נָתַן עוֹד סִימָן יוֹתֵר, כִּי בְּוֹדָאֵי יֵשׁ לְכָל אַחַד נִקְדָּה מַה שְּׂאֵין
 בְּחִבְּרוֹ, וְהַנִּקְדָּה הַזֶּה הִיא תְּמִיד יוֹתֵר מִמָּה שִׁישׁ לְחִבְּרוֹ. וְשִׂאֵלָה אוֹתוֹ: מֵאִין

וְלַהֲגִיד הָאֱמֶת לֹא טוֹב לְפָנָיו, וְאָמַר שְׂאִינוּ יוֹדְעִי. וְנִפְלֵא
 בְּעֵינֶיהָ מְאֹד, וְעַמְדָה מִשְׁתוֹמֵם, כִּי גַם הָרֵאשׁוֹן סֵפֶר
 הַמְּקוֹמוֹת, וּמֵאִין יִתְוַדַּע לְאָדָם סִימָנִים הֵלְלוּ. אֵךְ אֶף-עַל-פִּי
 פִּי-כֵן נִרְאָה בְּעֵינֶיהָ, שְׁזָה הַשְּׂנִי הוּא בֶן גִּילָה, מֵאַחַר
 שְׂרָאֲתָה בּוֹ שֶׁסֵּפֶר כְּסֵדֶר וְכוּ' כַּנִּל. וְהָרֵאשׁוֹן, אֶפְשָׁר
 עַל-פִּי חֲכָמַת הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֹאת, שֶׁהִזְכִּיר אֵלּוֹ הַמְּקוֹמוֹת.
 אֵךְ נִשְׂאָרָה עוֹמְדָת.

וְהַבְּחֹר הַנִּל, כְּשֶׁשְׁלַחוֹ הַשְּׂנִי חָרָה לוֹ גַם-כֵּן וְהִלֵּךְ אֶל
 הַשְּׂלִישִׁי, וְסֵפֶר לוֹ גַם-כֵּן כַּנִּל, וּמִסֵּר לוֹ עוֹד
 יוֹתֵר סִימָנִים מִבְּהֻקִּים בְּיוֹתֵר. וְלִפְנֵי הַשְּׂלִישִׁי סֵפֶר כָּל

נַחֲרֵי אֶפְרָסִמוֹן

יודע הראשון את הסימנים של השבעה מימות, ולהגיד האמת לא טוב
 לפניו, וכאן רואים כבר את הצביעות, שפחד לומר את האמת, כי מי שאוחז
 בנקדת האמת, לא יפחד לומר את האמת כמות שהיא. ואמר שאינו יודע,
 כי פחד לומר את האמת, כי אז יתגלה מי באמת החתן שלה, ונפלא בעיניה
 מאד, איך שני אנשים יודעים את אותו דבר, ועמדה משתומם, כי גם
 הראשון ספר המקומות, ומאין יתודע לאדם סימנים הללו? ! שבעל זה אנו
 מוצאים את הטעיות שהטעו את הבריות במשך הדורות. אף אף-על-פי-כן
 נראה בעיניה, שזה השני הוא בן גילה, מאחר שראתה בו, שספר כסדר וכו'
 כנ"ל. והראשון, אפשר על-פי חכמת השיר בא לו זאת, שהזכיר אלו
 המקומות, כי מרב בלבול כבר אינה יודעת את האמת, שזה על דרך
 ההטעיה איך שמטעים את הבריות, רחמנא לצלן, בכל מיני טעיות ורמאות,
 אף נשארה עומדת ומשתוממת, מי באמת בן זוגה.

והבחור הנ"ל, כששלחו השני, וגרש אותו גם-כן מאתים פרסאות, חרה
 לו גם-כן, והלך אל השלישי, וספר לו גם-כן כנ"ל, ומסר לו עוד יותר
 סימנים מבהקים ביותר, ולפני השלישי ספר כל לבו, באשר שהיה לו כתב,

לְבוֹ, בְּאֲשֶׁר שָׁהָיָה לוֹ כְּתָב, שָׁהָיָה מְצִיר בּוֹ הַמְּקוֹמוֹת
כַּנִּ"ל, בְּכֵן יִצִיר לְעֲצֻמוֹ גַּם־כֵּן עַל נִיר כֹּל אוֹתָן
הַמְּקוֹמוֹת, וַיָּבִיֵא אֵלֶיהָ, וְהַשְּׁלִישִׁי נִתְיָשֵׁב גַּם־כֵּן כַּנִּ"ל,
שָׁאִין טוֹב לְפָנָיו שְׂיָבִיֵא אוֹתָהּ לְכָאן וְזֶה הַבְּחוּר יִהְיֶה
כָּאן, וְשָׁלַח גַּם־כֵּן אֶת הַבְּחוּר עוֹד לְמַרְחֹק יוֹתֵר, מֵאֲתֵיִם
פְּרָסָאוֹת.

וְזֶה הַמִּלְךְ הַשְּׁלִישִׁי רִץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם (דְּהֵינּוּ לָקַח אֶת הַיִּפְתָּת־תֹּאֵר)
וּבָא לְשֵׁם, וְהִגִּידוּ לוֹ, שְׂכָבֵר יֵשׁ כָּאן שְׁנַיִם הַנִּ"ל,
וְהַשִּׁיב אֶף־עַל־פִּי־כֵן, כִּי יֵשׁ לוֹ דְּבָר, שְׂבוּדָאֵי יִפְעַל.
וְהַעוֹלָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים כָּלֵל מִפְּנֵי מָה הוּא נִתְרַצָּה לְאֵלוֹ

נְהָרֵי אֶפְרָסִמוֹן

שָׁהָיָה מְצִיר בּוֹ הַמְּקוֹמוֹת כַּנִּ"ל, בְּכֵן יִצִיר לְעֲצֻמוֹ גַּם־כֵּן עַל נִיר כֹּל אוֹתָן
הַמְּקוֹמוֹת, וַיָּבִיֵא אֵלֶיהָ; כִּי הַבְּחוּר מֵרַב יֵאוּשׁוּ, שְׂהִתְיָאֵשׁ שְׂאֵי פְעַם יִזְכֶּה
לְמִצָּא אֶת הַבֵּת קִיסָר, הֶלֶךְ וְגָלָה אֶת כָּל לְבוֹ אֶל הַשְּׁלִישִׁי, וְזוֹ הַטְּעוֹת
שָׁהָיָה לוֹ, שְׁלֹא הָאֵמִין, שְׁגַם הוּא יְכוּל לְלַכֵּת וּלְמִצָּא אוֹתָהּ, וּמֵרַב יֵאוּשׁ
מִסָּר אֶת הַסִּימָנִים לְאַחֲרִים, וְלִכֵּן סָבַל כָּל־כָּף, עַד כְּדֵי כָף, שְׁגַם הַשְּׁלִישִׁי
נִתְיָשֵׁב גַּם־כֵּן כַּנִּ"ל, שָׁאִין טוֹב לְפָנָיו, שְׂיָבִיֵא אוֹתָהּ לְכָאן, וְזֶה הַבְּחוּר יִהְיֶה
כָּאן, וְשָׁלַח גַּם־כֵּן אֶת הַבְּחוּר עוֹד לְמַרְחֹק יוֹתֵר מֵאֲתֵיִם פְּרָסָאוֹת. וְכָאן
רוֹאִים גַּם־כֵּן רַשְׁעוֹת שֶׁל בְּנֵי־אָדָם; גְּלִיתִי לָךְ סוּדוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂהֵנָה אֶתָּה תִזְכֶּה
לְמִצָּא אֶת הַבֵּת קִיסָר שְׂהִיֵא הַשְּׂכִינָה, וְלָמָּה אֶתָּה מְגַרֵשׁ אוֹתִי מֵאֲתֵיִם
פְּרָסָאוֹת, בְּשָׂבִיל שְׂגִלִיתִי לָךְ סוּדוֹת כְּאֵלוֹ?!

וְזֶה הַמִּלְךְ הַשְּׁלִישִׁי, רִץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם (דְּהֵינּוּ לָקַח אֶת הַיִּפְתָּת־תֹּאֵר) וּבָא לְשֵׁם,
וְהִגִּידוּ לוֹ, שְׂכָבֵר יֵשׁ כָּאן שְׁנַיִם הַנִּ"ל, וְהַשִּׁיב: אֶף־עַל־פִּי־כֵן, כִּי יֵשׁ לוֹ דְּבָר,
שְׂבוּדָאֵי יִפְעַל. וּמִזֶּה רוֹאִים גַּם־כֵּן מַעֲלַת הַעֲקָשְׁנוֹת דְּקַדְשָׁה, שְׂאֶפְלוּ שְׂיִגִידוּ
לוֹ, שְׂיֵשׁ כְּבָר אַחֵר, עִם כָּל זֹאת יֵאמֵר, שְׁלוֹ יֵשׁ סוּד שָׁאִין לְאֶף אֶחָד; כִּי זֶה
כָּלֵל, שְׂאֵסוּר לְהַנִּיחַ עֲצֻמוֹ שְׂיִפִּילוּ אוֹתוֹ. וְהַעוֹלָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים כָּלֵל, מִפְּנֵי

יותר מאחרים. ובא גם השלישי והגיד שירו בסימנים
מבִּהְקִים יוֹתֵר. וְהִרְאָה הַפֶּתַח עִם צִיּוֹר הַמְּקוֹמוֹת,
וְנִבְהָלָה מְאֹד, אֲךָ לֹא יִכְלָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר, מִחֲמַת שְׁגָם
הָרֵאשׁוֹן נִרְאָה שְׁזָהוּ, וְאַחֲר־כֵּן הַשֵּׁנִי, עַל־כֵּן אָמְרָה,
שְׁלֹא תֵאֱמִין, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ כֶּתֶב־יָדָה בְּעֵצְמוֹ.

אַחֲר־כֵּן נִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ הַבְּחוּר הַגִּ'ל: עַד מָתִי יִהְיוּ
מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם לְהֵלֵךְ יוֹתֵר. עַל־כֵּן

נחרי אפרסמון

מה היא נתרצה לאלו יותר מאחרים; כי באמת רב העולם אין להם שום
משג, מה זה להשיג רוחניות חיות אלקות, פי בני אדם רחוקים מאד
מלהשיג דבר דק ורוחני, ולכן לא הבינו מה קורה כאן, שדיקא אלו
מצליחים לבוא. ובא גם השלישי, והגיד שירו בסימנים מבִּהְקִים יוֹתֵר,
וְהִרְאָה הַפֶּתַח עִם צִיּוֹר הַמְּקוֹמוֹת וְנִבְהָלָה מְאֹד, פִּי כֵּאֵן הָיוּ לוֹ כֶּבֶר סִימָנִים
יוֹתֵר מִבְּהָקִים, וְגַם הָיָה לוֹ אֵת הַפֶּתַח, אֲךָ לֹא יִכְלָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר, מִחֲמַת
שְׁגָם הָרֵאשׁוֹן נִרְאָה שְׁזָהוּ הַחֲתָן שְׁלָה, וְאַחֲר־כֵּן הַשֵּׁנִי חִשְׁבָה, שְׁזָהוּ בּוֹדָאי
הַחֲתָן שְׁלָה, עַל־כֵּן אָמְרָה, שְׁלֹא תֵאֱמִין, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ כֶּתֶב יָדָה בְּעֵצְמוֹ;
עֲכָשׁוּ הָיָה רוּצָה כֶּבֶר רַק אֵת הַפֶּתַח שְׁלָה, שְׁעַל זֶה הִזְהִירוּ גְדוּלֵי הַחֲכָמִים
הָאֱמִתִּים וְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת שְׁבָכֵל דוֹר וָדוֹר, שְׁלֹא יִטְעוּ אַחַר הַבָּלִים, אֲלֹא
שְׁיָבִיאוּ לָהֶם אֵת הַפֶּתַח, הֵינּוּ שְׁלֹא יִתְרַצוּ לְשׁוֹם שְׁקָרָן, רַמְאֵי צְבוּעַ, הַמְטָעָה
אֵת הַבְּרִיּוֹת, אֲלֹא עַד שְׁיָבִיֵא אֵת הַפֶּתַח שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שְׁעַל־יָדֵי חַדוּשֵׁי תּוֹרָה
אֱמִתִּים יְכוּלִים לְהִבִּין וְלַהֲשִׁיג אִיפֹה הָאֱמֶת, כִּי עַל־יָדֵי הַפֶּתַח וּפְנִימִיּוֹת
הַפֶּתַח, יְכוּלִים לְהִפְיֵר אֵת הָאָדָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קעג); כִּי בְּתוֹךְ הַפֶּתַח טְמוּנָה הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְהָאֱמוּנָה שֶׁל
הַכּוֹתֵב.

אַחֲר־כֵּן נִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ הַבְּחוּר הַגִּ'ל: עַד מָתִי יִהְיוּ מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ בְּכָל
פַּעַם לְהֵלֵךְ יוֹתֵר? ! עַל־כֵּן יֵשֵׁב עֲצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ יִנִּיחַ עֲצְמוֹ לִילָף לְשֵׁם,

יֵשֵׁב עֲצָמוֹ, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יִנִּיחַ עֲצָמוֹ לִילָךְ לְשֵׁם, אוֹלֵי
 יִפְעַל הוּא, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב, עַד שָׁבָא לְשֵׁם, וְאָמַר
 שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ', וּבָא וְהִגִּיד שִׁירוֹ, וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר סִימָנִים מִבְּהֻקִּים, וְהִזְפִּיר אוֹתָהּ שְׁלָמֵד עִמָּה בְּחֹדֶר
 אֶחָד וְכוּיֹצֵא בָּזָה, וְסִפֵּר לָהּ הַכֹּל, שֶׁהוּא שָׁלַח הַמַּלְכִים
 הַנְּ"ל, וְשִׁטְמָן הַכֶּתֶב בְּאֵילָן, וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, אֲבָל
 הִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה כָּלֵל עַל זֶה. (וּבִדְאֵי גַם הִרְאֵשׁוּנִים הַמַּלְכִים
 הַנְּ"ל אָמְרוּ אֵיזָה טְעָמִים עַל מָה שֶׁאֵין בְּיָדָם הַכֶּתֶב) וְלִהְפִּיר אוֹתוֹ

נְחָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אוֹלֵי יִפְעַל הוּא; הֵינּוּ רוֹאִים שֶׁאָדָם מִתְיַגַּע בְּשִׁבִיל הַזּוּלָת לְקָרְבוֹ אֶל
 הַשְּׂכִינָה, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר זוּלָתוֹ, וּמַגְלָה אֶת הַסִּימָנִים, שֶׁעַל יָדָם יִזְכֶּה
 לְמִצָּא אֶת הַבַּת קֵיסֵר שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, אֲבָל מֵעֲצָמוֹ הוּא שׁוֹכַח, וְלֹא עוֹד,
 אֶלֶּא שֶׁנִּכְנַס בּוֹ יְאוּשׁ, שֶׁהוּא לֹא יוֹכֵל לְמִצָּא אוֹתָהּ, עַד שֶׁמִּתְחִיל לְהִתְיַשֵּׁב
 בְּדַעְתּוֹ (בְּרֵאשִׁית ל, ל): "מִתִּי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי"; כִּי הוּא רוֹאֵה שְׁנַתְקִים
 אֶצְלוֹ (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ו): "שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי",
 וְאֶדְרְבָה בָּזָה שֶׁקָּרַב אֶת אַחֲרִים, וְגִלָּה לָהֶם אֶת הַסִּימָנִים, שֶׁיּוֹכְלוּ לָבוֹא אֶל
 הַבַּת קֵיסֵר שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, עוֹד רַחֲקוּ אוֹתוֹ מֵאֲתֵימִם פְּרִסְאוֹת. וְעַל־כֵּן הִתְיַשֵּׁב
 שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יֵלֵךְ. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב, עַד שָׁבָא לְשֵׁם; כִּי עוֹבֵר זְמַן רַב, עַד
 שְׁזוֹכִים לְהַשִּׁיג אֶת הַקְּדוּשָׁה. וְאָמַר לְהַבַּת קֵיסֵר, שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ', וּבָא
 וְהִגִּיד שִׁירוֹ, וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִימָנִים מִבְּהֻקִּים, וְהִזְפִּיר אוֹתָהּ, שְׁלָמֵד
 עִמָּה בְּחֹדֶר אֶחָד וְכוּיֹצֵא בָּזָה, וְסִפֵּר לָהּ הַכֹּל, שֶׁהוּא שָׁלַח הַמַּלְכִים הַנְּ"ל,
 וְשִׁטְמָן הַכֶּתֶב בְּאֵילָן, וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, אֲבָל הִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה כָּלֵל עַל
 זֶה (וּבִדְאֵי גַם הִרְאֵשׁוּנִים הַמַּלְכִים הַנְּ"ל אָמְרוּ אֵיזָה טְעָמִים עַל מָה שֶׁאֵין בְּיָדָם
 הַכֶּתֶב), וְלִהְפִּיר אוֹתוֹ בְּדְאֵי אֵי־אֶפְשֵׁר, כִּי כָּבֵד עָבַר זְמַן רַב, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי
 רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר"ו): יֵשׁ שֶׁאָדָם נִתְעָה כָּל־כָּף, עַד שֶׁאֵי
 אֶפְשֵׁר לְהַכִּירוֹ, וְאֵינּוּ שׁוֹמְעֵי כָּבֵד אֶת קוֹל הַקּוֹרָא אוֹתוֹ; וְעַל־כֵּן הַבַּת קֵיסֵר

בִּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר, כִּי כָּבֵר עֵבֶר זְמַן רַב. וְלֹא רָצְתָה
 לְהִשְׁגִּיחַ עוֹד עַל סִמְנִים כָּלֵל, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ הַפְּתָב, כִּי
 גַם עַל הָרֵאשׁוֹן סְבָרָה שְׁזָהוּ בִּוֹדָאֵי, וְכֵן עַל הַשְּׁנִי וְכוּ',
 עַל־כֵּן לֹא רָצְתָה וְכוּ' פַּנ"ל.

וְנִתְיָשֵׁב הַבְּחוּר, שְׁכָאן אֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיֹּת כָּלֵל,
 וְנִתְיָשֵׁב לְשׁוּב וְלַחֲזוֹר לְמִקְוֹמוֹ, אֶל הַמַּדְבָּר
 שְׁהִיָּה בּוֹ, וְשֵׁם יְבֻלָּה יְמֵי חַיָּיו. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לְהַגִּיעַ

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לֹא רָצְתָה לְהִשְׁגִּיחַ עוֹד עַל סִמְנִים כָּלֵל, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ הַפְּתָב, כִּי גַם עַל
 הָרֵאשׁוֹן סְבָרָה שְׁזָהוּ בִּוֹדָאֵי, וְכֵן עַל הַשְּׁנִי וְכוּ', עַל־כֵּן לֹא רָצְתָה וְכוּ' פַּנ"ל;
 כִּי הַפְּתָב הוּא הַתּוֹרָה, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְהַכִּיר מִי אוֹחֵז בְּאֶמֶת, כַּמּוּבָא
 בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן קעג), שֶׁבְּהַפְּתָב טְמוּן הַנֶּפֶשׁ
 וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם, בְּסוּד אֲנֹכִי. וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קה):
 אֲנֹכִי נוֹטְרִיקוֹן: אֲנִיא נִפְשֵׁי כְּתִבִית יְהִיבִית. וְרָאוּ בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֱלוֹ הַמְּשִׁיחֵי
 שֶׁקָּר שֶׁהִטְעוּ אֶת בְּנֵי־אָדָם, הָיוּ רַק עַל־יְדֵי שְׁהִיּוּ רְחוּקִים מֵהַפְּתָב, שֶׁהִיא
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה הִטְעוּ אֶת הַבְּרִיּוֹת, כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס
 אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יַתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אוֹרִיתָא
 וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד הוּא (זֶהר אַחְרֵי עג), אוֹתוֹ לֹא יְכוּלִים לְהִטְעוֹת, וְעַל־כֵּן
 הִבַּת קִיסָר לֹא רָצְתָה לְשַׁמֵּעַ לְאָף אֶחָד, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ אֶת הַפְּתָב שְׁלָהּ,
 שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְנִתְיָשֵׁב הַבְּחוּר, שְׁכָאן אֵי־אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיֹּת
 כָּלֵל, כִּי הָרִי סוּף כָּל סוּף פְּחַד שְׁאֲבִיָּה יִגְלָה אוֹתוֹ וַיִּהְיֶהנּוּ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל
 זֶה בְּרַח. וְנִתְיָשֵׁב לְשׁוּב וְלַחֲזוֹר לְמִקְוֹמוֹ, אֶל הַמַּדְבָּר שְׁהִיָּה בּוֹ, וְשֵׁם יְבֻלָּה
 יְמֵי חַיָּיו; וַיֵּשׁ בְּזֶה הַתְּחִיָּנוּת גְּדוּלָּה מְאֹד, שְׁרוּאִים, שְׁאָף שְׁהַצְרִיךְ לְבָרַח, כִּי
 כָּבֵר הָיָה מִמֶּשׁ קָרוֹב אֶל הַבַּת קִיסָר, וְהָיָה לֹא הַכִּירָה אוֹתוֹ, וְלֹא רָצְתָה
 לְהֶאֱמִין לוֹ, הִנֵּה יְכוּל לִפְל בְּדַעְתּוֹ וְלַעֲזוֹב אֶת הַכֵּל, כִּי מֵאֲחַר שֶׁכָּבֵר עֵבֶר
 עָלָיו מֵה שְׁעֵבֶר, שְׁגָלָה אֶת הַסּוּד לְשַׁלְשָׁה אֲנָשִׁים, וְכֵלָם זָרְקוּ אוֹתוֹ, וְעַכְשָׁו
 גַּם הִיא אֵינָה רוֹצָה לְהֶאֱמִין לוֹ, אַזִּי הָיָה יְכוּל לְהַשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, אֶף־עַל־פִּי־כֵן

למדבר הנ"ל, והגיע לשם אל המדבר הנ"ל. בתוך כל הנ"ל
עברו בין כף ובין כף כמה שנים, ונסכם אצל הבחור

נחרי אפרסמון

הוא החליט, שיחזור למקומו במדבר, ולא יתיאש כלל. וכך צריך כל בר
ישראל להתחזק בכל המצבים שנמצא בהם, אפלו שרואה שהוא מגיע כבר
אל השכינה, וכביכול נדמה לו, שהיא לא רוצה אותו, אף-על-פי-כן אינו
מתיאש, אלא חוזר למקומו, כמו שכתוב (בראשית יח, לג): "וילך הנו"ה כאשר
כלה לדבר אל אברהם, ואברהם שב למקומו"; הינו שאברהם שב אל
מקומו שפטר לעצמו להתפלל להקדוש-ברוך-הוא. ואף שכביכול עלה
מעליו, עם כל זאת לא התיאש והמשיך בעבודתו. וכך עשה הבחור, אף
שכבר היה קרוב מאד להבת קיסר, שהיא שכנת עזו יתברך, והיא לא
הפירה אותו, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רו),
שלפעמים הרועה מתיאש מהצאן שנאכד וכו', עין שם; עם כל זאת הוא
לא התיאש, וחזר למקומו. והיה הולך וסובב להגיע למדבר הנ"ל; כי כף
צריך כל בר ישראל לידע, כשאין לו אף אחד בעולם, אסור לו להתיאש
בשום פנים ואפן, אלא לברח אל המדבר, ושם יבליה את ימיו ושנותיו
בתורה ובתפלה, ובשיחה בינו לבין קונו, ובדבקות, ובכטול אל האין סוף
ברוך הוא. והגיע לשם אל המדבר הנ"ל, בתוך כל הנ"ל שעבר עליו מה
שעבר, עברו בין כף ובין כף כמה שנים, כי אדם אינו תופס, שבתוך כף
עובר עליו יום אחר יום, לילה אחר לילה, שבוע אחר שבוע, חדש אחר
חדש, עד שעוברים עליו כמה וכמה שנים. ועל זה הזהירנו רבנו ז"ל מאד
(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב) על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו
תשמעו"; אם אדם רוצה לשמע בקולו יתברך, עליו לידע שאין לו רק היום
הזה, כי כל יום ויום הוא אוצר גדול, אוצר המנצר, דור שלם, ואם אדם
היה שומר על הימים שלו, היה מצליח מאד מאד, אלא קלפת עמלק מקררת
את האדם, ודוחה אותו תמיד למחר, העקר לא היום, וכן הוא בכל יום
ויום, שדוחה אותו מיום לחברו. וזה שנאמר במלחמת עמלק, שאמר משה
ליהושע (שמות יז, ט): "וצא הלחם בעמלק מחר", הינו הקלפה של עמלק
דוחה את האדם בכל יום, שהיום הזה אינו יום, אלא למחר תתחיל, וכשאין

הַנִּלְ, שְׁיִשֵּׁב שָׁם בַּמְדַּבֵּר וַיְבַלֶּה שָׁם יָמֵי חַיָּיו, כְּפִי מַה שְּׁעָרָךְ בְּדַעְתּוֹ חַיּוֹת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, נַחְקֵר בְּדַעְתּוֹ, שְׁטוֹב לְבָלוֹת כָּאֵן מִסְפֵּר יָמָיו, וַיִּשֵּׁב שָׁם וְאָכַל וְכוּ' כַּנִּלְ:

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ. וְהַרוֹצֵחַ שָׁמַע שְׁנִמְצָא יַפְת־תָּאֵר כְּזוֹ בְּעוֹלָם, וְחָשַׁב לְתַפְסָהּ, אָף שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס, אֲךֹּ חָשַׁק לְתַפְסָהּ כְּדֵי לְמַכְרָהּ לְאִיזָה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הָאָדָם שָׁם אֶל לְבוֹ, אֲזַי בֵּין כֶּף עוֹבְרִים לוֹ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים. וְנִסְפָּם אֶצֶל הַבַּחֲוֹר הַנִּלְ, שְׁיִשֵּׁב שָׁם בַּמְדַּבֵּר, וַיְבַלֶּה שָׁם יָמֵי חַיָּיו, כְּפִי מַה שְּׁעָרָךְ בְּדַעְתּוֹ חַיּוֹת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, נַחְקֵר בְּדַעְתּוֹ, שְׁטוֹב לְבָלוֹת כָּאֵן מִסְפֵּר יָמָיו, הֵינּוּ שֶׁהִתְיִשֵּׁב עֲצֻמוֹ, כִּי חַיֵּי הָאָדָם פּוֹרְחִים כְּצֵל עוֹבֵר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צוּ, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (דְּבָרֵי־הַנְּזִמִּים א' כט, טו): "כִּי גָרִים אֲנַחֲנוּ לְפָנֶיךָ וְגו', כְּצֵל יָמֵינוּ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מְקוּוֹה", וְהַלּוֹאֵי כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל, אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֶלֶּא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עָף; כִּי הַחַיִּים פּוֹרְחִים מְאֹד, וְכִמוֹ שְׂאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא), שֶׁהַשְּׁבָעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים לְאָדָם כְּמוֹ רַבַּע שָׁעָה; וְלָכֵן הַבַּחֲוֹר הַתְּיִשֵּׁב, שְׁכָּבֵר יֵשֵׁב שָׁם, וַיְבַלֶּה אֶת זְמָנוֹ בְּתוֹרָה וּבְחִפְלָהּ, וַיִּשֵּׁב שָׁם וְאָכַל וְכוּ' כַּנִּלְ; שְׂאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה זֶה סוֹבֵב עַל תּוֹרָה וְחִפְלָהּ, וְכִמוֹ שְׂאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כג), שֶׁיֵּשׁ נְשֻׁמוֹת שְׂרַעְבּוֹת וְצִמְאוֹת וְעֲרֻמוֹת, וּמְבַקְּשׁוֹת לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת וּלְהַחֲלִיב, וְרוֹצִים לְהַבִּיא לָהֶם, וְהֵם אוֹמְרִים, שֶׁהֵם צָרִיכִים רַק תּוֹרָה וְחִפְלָהּ וּמְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַיִן שָׁם.

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ; הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדִגְמַת יָם, וְשָׁם נִמְצָא רוֹצֵחַ, שֶׁהוּא הַסְּמִ"ךְ־מ"ם וְהַיֵּצֵר הָרַע, הַרוֹצֵחַ לְרֹצֵחַ אֶת הָאָדָם, וְלַעֲקֹר אוֹתוֹ מִמְּנוֹ תְּבַרְךָ. וְהַרוֹצֵחַ שָׁמַע שְׁנִמְצָא יַפְת־תָּאֵר כְּזוֹ בְּעוֹלָם, שָׁזוֹ הַנְּשֻׁמָּה שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא יַפְת־תָּאֵר וַיַּפְת־מְרָאָהּ, כִּי הִיא חֶלֶק אֵלּוּךְ מִמַּעַל. וְחָשַׁב לְתַפְסָהּ; כִּי הַרוֹצֵחַ רוֹצֵחַ לְתַפְסָהּ אֶת הַנְּשֻׁמָּה, אָף שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס, כִּי לְסִטְרָא אַחְרָא אֵין שׁוּם תְּכִלִּית וְתוֹעֵלַת מִמְּנוֹ, כְּמוֹכָא בְּזוּהַר

מִלֶּךָ, וַיִּקַּח בַּעֲדָהּ הוֹן רַב, וְהִתְחִיל לְהִשְׁתַּדֵּל בָּזָה. וְהִרוּצַח הוּא מִפְּקָר, וְהַפְּקִיר עֲצָמוֹ: אִם יַפְעֵל יַפְעֵל וְאִם לֹאוֹ לֹאוֹ, וּמָה יַפְסִיד, כִּי הוּא מִפְּקָר כְּדָרֶךְ הִרוּצַח. וְהִלֵּךְ

נַהֲרֵי אַפְרִסְמוֹן

(משפטים קג): וְאֵל אַחַר אֶסְתֵּרס וְלִית לִיה תִּיאוּבְתָא לְעֵלְמִין, וְלֹא אִפִּישׁ וְלֹא עֵבִיד פִּירִין. אַךְ חֲשַׁק לְתַפְסָה כְּדִי לְמַכְרָה לְאִיזָה מֶלֶךְ, וַיִּקַּח בַּעֲדָהּ הוֹן רַב; כִּי זֶה עֵקֶר פְּנוֹת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְהִיצֵר הָרַע לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי-אָדָם בַּעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת, וְלִמְכֹר אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ אַחֵר, כְּדִי לְקַבֵּל בַּעֲבוּרוֹ כֶּסֶף, וְזֶה מַה שְּׂצוּעַק הַנְּבִיא (צמוס ב, ו): "עַל מַכְרָם בְּכֶסֶף צַדִּיק", שְׂבִשְׂבִיל כֶּסֶף הֵם מוֹכְנִים לְמַכֵּר אֶת הַצַּדִּיק. וְהִתְחִיל לְהִשְׁתַּדֵּל בָּזָה אִיךָ לְתַפֵּס אֶת הַיִּפֹּת תְּאֹר, שֶׁהִיא נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל. וְהִרוּצַח הוּא מִפְּקָר, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אַךְ שְׁנִשְׁלַח מִלְמַעְלָה לְהַכְשִׁיל בְּנֵי-אָדָם, עִם כָּל זֹאת נִתְּנוּ לוֹ גְּבוּל, מִדָּה וּמִשְׁקַל, עַד הֵיכֵן הוּא יָכוֹל לְהִסִּית אֶת הָאָדָם, אֲבָל לֹא לְהִיּוֹת מִפְּקָר, וְלִנְקָם מֵהָאָדָם, וְלַעֲקֹרוֹ מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. וְהַפְּקִיר עֲצָמוֹ, אִם יַפְעֵל יַפְעֵל, וְאִם לֹאוֹ לֹאוֹ; כִּי כֵן דֶּרֶךְ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׂמִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּבֵנֵי-אָדָם, כְּשֶׁרוּצִים לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הֵם מִפְּקִירִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ רֹאִים בְּחוּשׁ, שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם מְאֹד מְסַכְּנִים, וְנִלְחָמִים בְּבֵנֵי-אָדָם לְהַפִּילָם מִמִּדְרַגַּת הָאֱמוּנָה וְהַיְהִדוּת, וְהֵם יוֹתֵר גְּרוּעִים מֵהִיצֵר הָרַע, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), אֲשֶׁר בְּנֵי-אָדָם יֵשׁ לָהֶם כַּח לְמַנְעַ וְלַהֲסִית אֶת הָאָדָם, וְלִרְחֹקוֹ מֵעֲבוּדַת הַבּוֹרָא וּמִצַּדִּיקֵי אֱמֶת, יוֹתֵר מִן הִיצֵר הָרַע, כִּי הִיצֵר הָרַע אֵין לוֹ יִכְלֹת, רַק כְּפִי כַחוֹ, כְּפִי בְּחִינַת הִיצֵר הָרַע מְאִיזָה עוֹלָם שֶׁהוּא, אֲבָל הָאָדָם הוּא כְּלָלִיּוֹת, שְׂכָלוֹל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַל-כֵּן מְנִיעוֹת מִבְּנֵי-אָדָם, הֵם יוֹתֵר מְנִיעֵת הִיצֵר הָרַע, וּבְפִרְטוּיּוֹת כְּשֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם שֶׁהוּא מִפְּקָר, וְהוּא מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּאָדָם רָשָׁע מְרָשָׁע וּמִפְּקָר, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ מֵהַזּוּלַת, וְרוּצָה רַק לַעֲקֹר אוֹתוֹ מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וְאוֹמֵר לְעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר מַה יַפְסִיד?! כִּי הוּא מִפְּקָר, כְּדָרֶךְ הִרוּצַח; כִּי אֵלוֹ הַרְשָׁעִים שְׁלוּחֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם — הֵם מִפְּקִירִים, וְהֵם מְנַסִּים בְּכָל מַחִיר לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי-אָדָם, וְלַעֲקֹר אוֹתָם מִשְׁרָשָׁם. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד מֵאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ, שֶׁלֹּא יַפִּילוּ אוֹתוֹ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, וְשֶׁלֹּא יִכְשִׁילוּ אוֹתוֹ בַּעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת. וְהִלֵּךְ הִרוּצַח, וְקָנָה

הַרוֹצֵחַ וְקָנָה סְחֹרֹת רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד, רַבּוּי מִפְּלֶג מְאֹד.
גַּם עָשָׂה צַפְרִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ נַעֲשִׂים בְּאֲמָנוֹת, שְׁנֵדְמָה
שֶׁהֵם חַיִּים מִמֶּשׁ, (נֹאטִירְלִיךְ) גַּם עָשָׂה שְׁבָלִים שֶׁל זָהָב,
וְהָיוּ הַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל הַשְּׁבָלִים, וְזֶה הָיָה בְּעֵצְמוֹ
נִדְמָה לְחַדוּשׁ, שֶׁהַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל שְׁבָלִים, וְאִין

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

סְחֹרֹת רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד, רַבּוּי מִפְּלֶג מְאֹד, כִּי כָּדֵי שִׁיּוּכַל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שֶׁהוּא
הַרוֹצֵחַ לְתַפֵּס אֶת הַיִּפְתַּת תְּאֵר, שֶׁהִיא נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, הוּא צָרִיךְ לְקַנּוֹת הַרְבֵּה
סְחֹרֹת בְּרַבּוּי מִפְּלֶג, כְּדֵי לְהִטְעוֹת אוֹתָהּ; כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהוּה
וּמִקִּיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כָּלָה, וּמֵה שִׁיךְ שְׁאָדָם יַעֲזֹב לְרַגַע אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא? אֵלֹא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְסַבֵּב אוֹתוֹ, שֶׁמְבִיא לְפָנָיו כָּל מִינֵי סְחֹרֹת, שִׁיְהִיָּה
עָסוּק בְּעֵסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה, הָעֵקֶר שִׁישְׁכַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ; כִּי כִּפִּי הַרְבּוּי הַמִּפְּלֶג
שֶׁל הַסְּחֹרֹת, אָדָם עָסוּק רַק בָּהֶן, וְעַל-יַדֵּי-זֶה הוּא שׁוֹכַח מִתְּכִלְתּוֹ הַנִּצְחִית
בְּשִׁבִיל מַה בָּא לוֹה הָעוֹלָם. גַּם עָשָׂה הַרוֹצֵחַ צַפְרִים שֶׁל זָהָב, כִּי זֶה לַעֲמַת
זֶה כְּמוֹ בְּקִדְשָׁה יֵשׁ שְׁתֵּי צַפְרִים, שֶׁהֵן בִּינָה וּמְלָכוּת, כֵּן הַרוֹצֵחַ שֶׁהוּא
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁרָצָה לְתַפֵּס אֶת הַיִּפְתַּת-תְּאֵר, שֶׁהִיא נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, עָשָׂה
צַפְרִים שֶׁל זָהָב (כְּמוֹ הָעֵגֶל שֶׁל זָהָב), וְהָיוּ נַעֲשִׂים בְּאֲמָנוֹת, שְׁנֵדְמָה שֶׁהֵם
חַיִּים מִמֶּשׁ (נֹאטִירְלִיךְ) [טִבְע], וּכְעֵין שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבִּי
אֲלִיעֶזֶר, פֶּרֶק מֵד): וְיִצְא הָעֵגֶל הַזֶּה גּוֹעָה, וְרָאוּ אוֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל וְתַעֲבוּ אַחֲרָיו,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר סְמָאֵל נִכְנַס, וְהָיָה גּוֹעָה לְהַתְעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. גַּם עָשָׂה
שְׁבָלִים שֶׁל זָהָב, שֶׁזֶה סוּד הַשְּׁבַע מִדּוֹת, כְּמוֹכָא בְּפִתְבִּים סוּד (בְּרֵאשִׁית מֵא,
ה): "שְׁבַע שְׁבָלִים עֲלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטוֹבוֹת, וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים
דְּקוֹת וְשְׂדוּפֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן" וְגו', כִּי (קִהְלַת ז, יד): "זֶה לַעֲמַת זֶה
עָשָׂה הָאֱלֹהִים", כְּמוֹ שִׁישׁ שְׁבַע מִדּוֹת בְּקִדְשָׁה, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִמָּשִׁיךְ בָּהֶן
אוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן זֶה לַעֲמַת זֶה יֵשׁ שְׁבַע מִדּוֹת רְעוֹת, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם
מְטַמָּא בָּהֶן אֶת הָאָדָם. וְהָיוּ הַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל הַשְּׁבָלִים, וְזֶה הָיָה בְּעֵצְמוֹ
נִדְמָה לְחַדוּשׁ, שֶׁהַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל שְׁבָלִים, וְאִין הַשְּׁבָלִים נִשְׁבָּרִים, כִּי הָיוּ

השבלים נשברים, כי היו צפרים גדולים (על-פן היה חדוש) גם עשה בתחבולות שנדמה שהם מנגנים ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה, (שקורין "גיקנאקט"), ואחת היתה מצלצלת בפיה, (שקורין "גישוישטשיט") ואחת היתה מזמרת. והכל היה בתחבולות, שהיו בני-אדם עומדים שם בתוך חדר שהיה על הספינה מאחורי הצפרים, ועשו כל הנזכר לעיל אותן בני-אדם, ונדמה שהצפרים בעצמן מנגנים כי היו עשויים עם דראטין (חוטי ברזל) באמנות, עד שנדמה שהם בעצמן עושין כל הנזכר לעיל.

נהרי אפרסמון

צפרים גדולים (על-פן היה חדוש); כי הסמ"ך-מ"ם הולך בתחבולות עם היפת-תאר, שהיא נשמות ישראל, ומתחיל להראות לו צפרים בקדשה, שעומדים על שבלים, שהן המדות הטובות, ורוצה שעל-ידי-זה היא תלך אחריו, ולבסוף הוא מהפך את זה אל הצפורים של הטמאה שעומדים על שבלים, שהן המדות הרעות, וכך תופס את היפת תאר שהיא הנשמה ברשתו. גם עשה בתחבולות שנדמה, שהם מנגנים, כי הסטרא אחרא שתופסת את האדם בדמיונות, הכל בא על-ידי נגונים של הטמאה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ג'), שעל-ידי נגון של רשעים — נאחזים בו הקלפות. ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה (שקורין "גיקנאקט"), ואחת היתה מצלצלת בפיה (שקורין "גישוישטשיט"), ואחת היתה מזמרת, והכל היה בתחבולות, כדי לתפס את בני-אדם ברשתם; כי זו דרךם של הסמ"ך-מ"ם ונוקבא דליה, לעבד על בני-אדם בכל מיני תחבולות איה להטעותם, שזה כלל המפרסמים של שקר שמטעים את הבריות, והם כדגמת הקופים, שהיו בני-אדם עומדים שם בתוך חדר, שהיה על הספינה מאחורי הצפרים, ועשו כל הנזכר לעיל אותן בני-אדם, ונדמה, שהצפרים בעצמן מנגנים, כי היו עשויים עם דראטין (חוטי ברזל) באמנות, עד שנדמה, שהם בעצמן עושין כל הנ"ל, כידוע שגלה רבנו ז"ל, אשר יש מפרסמים

וְנִסְעַ הַרוּצַח עִם כָּל הַנִּלְ לַמְדִינָה שֶׁהִיְתָה שָׁם בַּת
הַקִּיסָר הַנִּלְ. וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהִיְתָה שָׁם וְעָמַד עִם
סְפִינָתוֹ בַּיּוֹם, וְשָׁלַשׁל הָאֲנָקִירִישׁ (הַעֲגוֹן) וְעַכְבָּה, (שְׁקוֹרִין
"גִּיאֲנָקִירִט") וְדָמָה עֲצָמוֹ לְסוֹחֵר גָּדוֹל. וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים
שָׁם לְקַנּוֹת אֲצֵלוֹ סְחוֹרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת, וְעָמַד שָׁם אִיזָה
זְמַן, רַבַּע שָׁנָה וַיּוֹתֵר, וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ סְחוֹרוֹת יְפוֹת

נְחָרִי אֶפְרָסִמוֹן

שֶׁל שָׁקֵר, שְׂאִינִם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינִם לְשִׁמְאֵלִם, וַיֵּשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְסַבְּבִים
אוֹתָם וּמְלַמְדִים אוֹתָם, אִיךָ יַעֲבֹדוּ עַל בְּנֵי־אָדָם, וְאַחֲר־כֵּן מִתְחַלְקִים עִם
הַכֶּסֶף, וְאֵלוֹ הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שָׁקֵר אֵינֶם יוֹדְעִים וְאֵינֶם מְבִינִים אֶת הַתְּחַבּוּלוֹת
שֶׁל הַגְּבָאִים שְׁלֵהֶם, וְכֵן בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם שְׂיָכוֹת עִם כֶּסֶף,
אֲבָל בְּאֵמֶת הֵם כְּמוֹ הַקּוֹפִים, שֶׁבְּנֵי־אָדָם עוֹשִׂים עִמָּהֶם הַצָּגָה, וּמִתְחַלְקִים
אַחֲר־כֵּן עִם הַכֶּסֶף, כֵּן עֲשֵׂה הַרוּצַח צְפָרִים, שֶׁשָּׂרוּ וְרָקְדוּ וְהָכּוּ כֵּן אֶל כֵּן
וְשָׂרוּ, וְהַכֵּל הִזָּה אַחֲזִיז עֵינַיִם לְתַפְסֵ בְּנֵי־אָדָם בְּרִשְׁתָּם, שְׂוֵה כָּלֵל
הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שָׁקֵר, שְׂמֻטְעִים בְּנֵי־אָדָם.

וְנִסְעַ הַרוּצַח עִם כָּל הַנִּלְ לַמְדִינָה, שֶׁהִיְתָה שָׁם בַּת הַקִּיסָר הַנִּלְ, וּבָא
אֶל הָעִיר שֶׁהִיְתָה שָׁם, וְעָמַד עִם סְפִינָתוֹ בַּיּוֹם, וְשָׁלַשׁל הָאֲנָקִירִישׁ (הַעֲגוֹן)
וְעַכְבָּה (שְׁקוֹרִין גִּיאֲנָקִירִט) [וְעֲגָנָה], וְדָמָה עֲצָמוֹ לְסוֹחֵר גָּדוֹל; כִּי בְּאֵמֶת
הַסְּמִ"ךְ־מ"ם עוֹבֵד עַל בְּנֵי־אָדָם, וְעוֹשֵׂה אֶת עֲצָמוֹ סוֹחֵר. וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים
שָׁם לְקַנּוֹת אֲצֵלוֹ סְחוֹרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת; כִּי עָקֵר הַסְּחוֹרָה הַיְקָרָה שֶׁל
הַסְּמִ"ךְ־מ"ם, הוּא לְקַחַת מִהָאָדָם אֶת הַזְּמַן הַיְקָר שְׁלוֹ, כִּי בְּאֵמֶת יְמִינוֹ כָּצֵל
עוֹבֵר, וְחָבֵל מְאֹד עַל כָּל יוֹם וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגְעַ שֶׁהוֹלֵךְ בְּהֵבֵל וּבְרִיקָה,
וְהַסְּמִ"ךְ־מ"ם מְסַבֵּב אֶת הָאָדָם סְחָרְחָר, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים לח, יא): "לְבִי
סְחָרְחָר עֲזַבְנִי כַחֲחִי, וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵם אֵין אִתִּי"; כִּי הוּא מְעַלִּים וּמְסַתִּיר
מִהָאָדָם אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעָמַד שָׁם אִיזָה זְמַן רַבַּע שָׁנָה וַיּוֹתֵר, וְעִנִּין
הַרְבַּע שָׁנָה זֶה כְּנֶגֶד הַד' תְּקוּפוֹת שֵׁשׁ בְּשָׁנָה, שֶׁהֵם קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד,
כְּמוֹבָא (תְּקוּוּיִזְהָר, תְּקוּן כ"א): אַרְבַּע תְּקוּפֵן דְּאִתְקַרְיָאוּ אַרְבַּע תְּקוּפוֹת, וְלִכְל

שָׁקְנוּ אֶצְלוֹ, וְחִשְׁקָה גַם בֵּת הַקִּיסָר לְקִנּוֹת סְחוּרָה מִמְּנוֹ,
 וְשִׁלְחָה אֵלָיו, שִׁישָׂא סְחוּרָה אֶצְלָה, וְשִׁלַּח לָהּ שְׂאִינוֹ
 צָרִיד לְזוֹה, לְשֵׂאת סְחוּרָה לְבֵית הַקּוֹנָה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִיא
 בֵּת הַקִּיסָר, וּמִי שֶׁצָּרִיד סְחוּרָה יָבּוֹא אֶצְלוֹ, וְלִסְוֹחַר, אֵין
 מִי שִׁיכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה.

וַיֵּשְׁבָה עֲצֻמָּה בֵּת הַקִּיסָר, שְׁתַּלְּף אֶצְלוֹ. וְדַרְכָּה הָיָה
 בְּשֶׁהֲלָכָה בְּשׁוֹק הֵיטָה תּוֹלָה מִכֶּסֶה עַל פְּנֵיהָ,
 כְּדִי שְׁלֹא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוֹכְלוּ בְּנֵי-אָדָם לִפְלֹ וְכוּ'.

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

תְּקוּפָה תֵּלַת יָרְחִין וְכוּ', דְּאִינוּן מְסֻטְרָא דְשִׁמְאֵלָא חֲזַק תְּקִיף וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.
 וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמְּנוֹ סְחוּרוֹת יְפוֹת שְׁקִנּוֹ אֶצְלוֹ, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְטַעֵה אֶת
 בְּנֵי-אָדָם, וְקוֹנִים אֶצְלוֹ סְחוּרָה, כֹּל מִינֵי רַע וְזָבֵל, כִּי הוּא עוֹקֵר אֶת בְּנֵי-אָדָם
 מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְחִשְׁקָה גַם בֵּת הַקִּיסָר לְקִנּוֹת סְחוּרָה מִמְּנוֹ, כִּי הַנְּשֻׂמָה
 שֶׁנִּמְצְאָת בֵּין בְּנֵי-אָדָם, גַּם-כֵּן נִמְשַׁכֶּת אַחֲרֵיהֶם, וְשִׁלְחָה אֵלָיו, שִׁישָׂא סְחוּרָה
 אֶצְלָה, וְשִׁלַּח לָהּ, שְׂאִינוֹ צָרִיד לְזוֹה לְשֵׂאת סְחוּרָה לְבֵית הַקּוֹנָה, אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁהִיא בֵּת הַקִּיסָר, וּמִי שֶׁצָּרִיד סְחוּרָה, יָבּוֹא אֶצְלוֹ, וְלִסְוֹחַר אֵין מִי שִׁיכְרִיחַ
 אוֹתוֹ עַל זֶה. כִּי כֵן דְּרָכָם שֶׁל כָּל הַשְּׁקִנְיִים וְהַרְפָּאִים וְהַצְּבוּעִים, שְׂרִיץ
 הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, לְהַטְעוֹת בְּנֵי-אָדָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן טו): אֵלוֹ הַמִּתְפָּאֲרִין עֲצֻמֵן בְּשֶׁקֶר בְּגִדּוּלוֹת וּנְפִלְאוֹת, כְּאֵלוֹ אֵין
 שׁוֹם דְּבָר נִמְנָע מֵהֶם וְהַכֹּל בְּיָדָם, וַיֵּשׁ מֵהֶם שֶׁהֶם מְנַהֲיֵי הַדּוֹר וְכוּ', עֵינֵן
 שָׁם.

וַיֵּשְׁבָה עֲצֻמָּה בֵּת הַקִּיסָר, שְׁתַּלְּף אֶצְלוֹ, כִּי כַח הַפְּתוּי שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
 וְהַיֵּצֵר הַרַע הוּא גְדוֹל מְאֹד, וְלִכֵּן הִתְיַשְּׁבָה בֵּת הַקִּיסָר, שֶׁהֵן נְשֻׂמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהִיא תֵּלַף אַחַר הַרוֹצֵחַ, שֶׁהִלְבִּישׁ אֶת עֲצֻמוֹ כְּסוּחַר. וְדַרְכָּה הָיָה, בְּשֶׁהֲלָכָה
 בְּשׁוֹק, הֵיטָה תּוֹלָה מִכֶּסֶה עַל פְּנֵיהָ, כְּדִי שְׁלֹא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוֹכְלוּ בְּנֵי-אָדָם

מִחֲמַת יִפְיָהּ כַּנֶּזֶר לְעֵיל, עַל־כֵּן הִיְתָה מְכַסֶּה פָּנֶיהָ,
כַּנֶּזֶר לְעֵיל. וְהִלְכָה בֵּת הַקִּיסָר, וְכִסְתָה אֶת פָּנֶיהָ, וְלָקְחָה
גַּם רַעוּתֶיהָ עִמָּהּ, וְחִיל (שְׁקוּרִין "וואַד") הִלֵּךְ אַחֲרֶיהָ. וּבָאתָה
אֶל הַפּוֹחֵר הַנֶּזֶר לְעֵיל, (הֵינּוּ הַרוֹצֵחַ שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר) וְקִנְתָּה
שֵׁם סְחוּרוֹת אֲצִלוֹ, וְהִלְכָה לָהּ. וְאָמַר לָהּ הַפּוֹחֵר: אִם
תָּבוֹאִי עוֹד הַפְּעַם, אֲרָאָה לָךְ עוֹד דְּבָרִים יָפִים מְזֵה, שֶׁהֵם
נִפְלְאִים מְאֹד, וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ. שׁוֹב פְּעַם אַחֲרַת כָּאתָה
וְקִנְתָּה, וְהִלְכָה לָהּ. וְעָמַד שָׁם (הַרוֹצֵחַ הַזֶּה) אֵיזָה זְמַן, בְּתוֹךְ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לְפַל וְכוּ' מִחֲמַת יִפְיָהּ כַּנֶּזֶר, עַל־כֵּן הִיְתָה מְכַסֶּה פָּנֶיהָ כַּנֶּזֶר; כִּי בְּאֵמַת נִשְׁמַת
יִשְׂרָאֵל הָיָא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ, וְאִם הָיוּ רֹאִים אֶת יָפִי פָּנֶיהָ, לֹא הָיוּ
יְכוֹלִים לְסַבֵּל בְּכֻלָּל אֶת אוֹרָה הַמְּאִיר מְאֹד, כִּי נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל מְאִירָה תָּמִיד,
אֲלֹא הַגּוֹף וְהַעֲנִיּוֹת מְסֻתָּרִים וּמְעֲלִימִים אֶת הָאוֹר, וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (נְדָרִים סו.):
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נְאוֹת הֵן, אֲלֹא שֶׁהַעֲנִיּוֹת מְנוֹלָתָן; וְלִכֵּן הִבִּית קִיסָר הִיְתָה צְרִיכָה
לְלַכֵּת בְּכִסּוּי פָּנֶיהָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרְאוּ אֶת יִפְיָהּ הָאֱלֹקִי שֶׁמְאִיר בָּהּ. וְהִלְכָה בֵּת
הַקִּיסָר, וְכִסְתָה אֶת פָּנֶיהָ, שֶׁלֹּא יֵרְאוּ אֶת פָּנֶיהָ מִיּוֹתָהּ, וְלָקְחָה גַּם רַעוּתֶיהָ עִמָּהּ,
כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שְׁמוּאֵל, פְּרָשָׁה כד): לְמִדְתָּךְ תּוֹרָה דְּרָךְ אֲרִין,
שֶׁלֹּא יִהְיֶה אָדָם יוֹצֵא לְדְרָךְ פְּחוֹת מִשְׁנִים; וְחִיל (שְׁקוּרִין וואַד) [מִשְׁמֵר], הִלֵּךְ
אַחֲרֶיהָ, שֶׁהֵם מְלָאכֵי הַשְּׁמִירָה שֶׁמְלוּיִן אֶת הָאָדָם, וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (מַעֲנִית יא.):
שְׁנֵי מְלָאכֵי הַשְּׁרֵת הַמְלוּיִן לוֹ לְאָדָם, הֵן מְעִידִין עָלָיו. וּבָאתָה אֶל הַפּוֹחֵר
הַנֶּזֶר (הֵינּוּ הַרוֹצֵחַ, שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר), וְקִנְתָּה שֵׁם סְחוּרוֹת אֲצִלוֹ, וְהִלְכָה לָהּ.
וְאָמַר לָהּ הַפּוֹחֵר: אִם תָּבוֹאִי עוֹד הַפְּעַם, אֲרָאָה לָךְ עוֹד דְּבָרִים יָפִים מְזֵה,
שֶׁהֵם נִפְלְאִים מְאֹד; כִּי כִּף דְּרָכּוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁמוֹשֵׁךְ אֶת הָאָדָם בְּכָל פְּעַם
אֵלָיו, וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (שְׁבַת קה:), שֶׁכֵּף אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ
עֲשֵׂה כֵּף, וְלִמְחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֵּף, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ: עֲבַד עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ
וְעוֹבֵד. וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ. שׁוֹב פְּעַם אַחֲרַת כָּאתָה וְקִנְתָּה וְהִלְכָה לָהּ. וְעָמַד שָׁם
(הַרוֹצֵחַ הַזֶּה) אֵיזָה זְמַן; בְּתוֹךְ כֵּף נַעֲשִׂית (הִבִּית קִיסָר הַנֶּזֶר) רְגִילָה אֲצִלוֹ, נִכְנָסַת

כָּךְ נַעֲשִׂית (תַּבַּת קִיסָר הַנִּ"ל) רְגִילָה אֶצְלוֹ, נִכְנַסְת וַיּוֹצֵאת.
פַּעַם אַחַת בָּאתָ אֶצְלוֹ, וְהִלַּךְ וּפָתַח לָהּ הַחֹדֶר שֶׁהָיוּ
עוֹמְדִים שָׁם הַצְּפָרִים שֶׁל זָהָב וְכוּ', וְרָאָתָה שֶׁהוּא
חֲדוּשׁ נִפְלֵא, וְרָצוּ גַם הָאֲחֵרִים, הֵינּוּ חֲחִיל, לִפְנֵים, וְאָמַר
לָאוּ לָאוּ, זֶה אֵינִי מְרָאָה לְשׁוֹם אָדָם, רַק אֵלֶיךָ שָׂאתָ בַּת
הַקִּיסָר, אֲבָל לְאֲחֵרִים אֵינִי רוֹצֵה כָּלֵל. וְנִכְנַסְתָּ הִיא

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וַיּוֹצֵאת; כִּי בָרַגַע שָׁאָדָם מְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכַּת אַחַר יֶצְרוֹ הָרַע, לְבַסּוֹף הוּא
נִלְכָד בְּרִשְׁתּוֹ.

פַּעַם אַחַת בָּאתָ אֶצְלוֹ הַבַּת קִיסָר, וְהִלַּךְ הָרוֹצֵחַ וּפָתַח לָהּ הַחֹדֶר, שֶׁהָיוּ
עוֹמְדִים שָׁם הַצְּפָרִים שֶׁל זָהָב וְכוּ', וְהַכֵּל הָיָה רַק כְּסוֹת עֵינַיִם, כִּי הָרוֹצֵחַ
שֶׁהוּא הַסּוֹחֵר, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, מְטַעֵה בְּנֵי-אָדָם, וּמְרָאָה לָהֶם צְפָרִים שֶׁל זָהָב
וְכַדוּמָה, כָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת שָׁאָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם. וְרָאָתָה שֶׁהוּא חֲדוּשׁ נִפְלֵא,
כִּי כֵן דִּרְכָּה שֶׁל הַטְּמֵאָה, שְׁעוֹבֶדֶת עַל בְּנֵי אָדָם, וּמְדַמָּה לָהֶם כְּאֵלוֹ רוֹאִים
דְּבָרִים נִפְלְאִים, חֲדוּשׁ נִפְלֵא, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרֵיהָ אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְלִמְצוֹץ לָהֶם
אֶת הַשִּׁכְּל, כְּמוֹ עֶפְכֵיִשׁ, שֶׁשָּׂם אֶת קוֹרָיו, כְּדֵי לְתַפֵּס זְבוּבִים בְּרִשְׁתּוֹ, כֵּן
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁהוּא הָרוֹצֵחַ, מְלַבֵּישׁ עֲצָמוֹ בַּסּוֹחֵר, וּמְרָאָה לְהַנְשָׁמָה שֶׁהִיא
בַּת קִיסָר, שֵׁישׁ לוֹ בְּחֹדְרוֹ חֲדוּשׁ נִפְלֵא, וּבִבְאֻמַּת הַכֵּל דְּמִיּוֹן וְהֵבֵל גְּדוֹל מְאֹד,
אֵךְ הַנְשָׁמָה נִמְשַׁכֶּת אַחַר הַשִּׁקָר, וְכָךְ הוּא תוֹפֵס אוֹתָהּ. וְזֶה שִׁיף בְּכָל מְקוֹם,
שֵׁישׁ רוֹצֵחַ שֶׁהוּא הַסּוֹחֵר, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁמְקִים חֹדֶר, וְרוֹצֵה לְהַכְנִיס שָׁם
אֶת הַנְשָׁמָה, וּמְרָאָה לָהּ אֵיזָה חֲדוּשׁ נִפְלֵא, וְאֵם לֹא נִזְהָרִים, אֲזַי נוֹפְלִים
בַּפֶּח, וְכִבֵּר קָשָׁה לְצֵאת מִמֶּנּוּ. וְרָצוּ גַם הָאֲחֵרִים, הֵינּוּ חֲחִיל לִפְנֵים, וְאָמַר:
לָאוּ, לָאוּ! זֶה אֵינִי מְרָאָה לְשׁוֹם אָדָם, רַק אֵלֶיךָ, שָׂאתָ בַּת הַקִּיסָר; כִּי כֵן
דִּרְכוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הָרָשָׁע הָרוֹצֵחַ, שְׁרוֹצֵה לְרַצֵּחַ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא
עוֹבֵד עֲלֵיהָ כְּאֵלוֹ רַק לָהּ יִגְלֶה אֶת הַסּוֹד הַנִּפְלֵא שְׁלוֹ, חֲדוּשׁ נִפְלֵא, וּבִבְאֻמַּת
אֵין זֶה אֶלָּא שְׁטוֹת וְדְמִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, כִּי הוּא רַק רוֹצֵה לְתַפֵּס אֶת הַבַּת
קִיסָר, וְאָמַר: רַק לָךְ אֲנִי מְרָאָה אֶת זֶה, אֲבָל לְאֲחֵרִים אֵינִי רוֹצֵה כָּלֵל, כִּי

בְּעֵצְמָהּ, וְהֵלֶךְ גַּם הוּא אֶל הַחֹדֶר, וְנָעַל הַדֶּלֶת, וְעָשָׂה
כַּפְּשׁוּטוֹ, שֶׁלְקַח שֶׁק וְהִנִּיחָהּ בְּעַל-כַּרְחָה בְּתוֹךְ הַשֶּׁק,
וּפְשֵׁט מִמֶּנָּה מְלַבּוֹשִׁיהָ, וְהִלְבִּישָׁם אֶת מֵאֲטָרָאם (מִלַּח)
אֶחָד, וּכְסָה פָּנָיו, וּדְחַפּוּ לַחוּץ, וְאָמַר לוֹ לֵךְ. וְהֵמֵאֲטָרָאם
הַזֶּה, הוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כִּלְל מַה נַּעֲשֶׂה עִמּוֹ, וְתִכְפֵּף שְׂיִצָּא
לַחוּץ וּפָנָיו מִכְסָה, וְהַחִיל לֹא יָדְעוּ, וְהַתְּחִילוּ לֵילֵךְ עִמּוֹ

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

כָּל אֵלוֹ הַרְמָאִים וְהַצְבוּעִים עוֹבְדִים כֶּף עַל הָאָדָם: רַק לֵךְ אֲנִי אֲגַלֶּה אֶת
הַסּוּד הַחֲדוּשׁ נִפְלֵא שְׂיֵשׁ לִי, אֲבָל לְאַחֲרִים לֹא אֲגַלֶּה. וּבִאֲמַת אֵין לֵךְ עוֹד
דְּמִיּוֹן יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, כִּי מִי שְׂיֵשׁ לוֹ בִּאֲמַת סוּד, אָמַר רַבְנּוּ וְ"ל
(לְקוּטִי-מוֹתֶרֶן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), שֶׁהַיֵּשֶׁר שְׂיִגְלֶה אֶת הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה; כִּי
צְרִיכִים לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת הַסּוּד שְׂיֵשׁ לוֹ. וְלִכֵּן אִם רוֹאִים שְׂאֶחָד
אוֹמֵר: רַק לֵךְ אֲנִי אֲגַלֶּה וְלֹא לְאַחֲרִים, וּכְאֵלוֹ רַק אַתָּה מְסַגֵּל לְהַבִּין, צְרִיכִים
לְדַעַת שְׂזֶה שְׂקָרָן, ר'מאי, צ'בוּע, שְׂר"ץ הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ. וְנִכְנָסָה הִיא
בְּעֵצְמָהּ, וְהֵלֶךְ גַּם הוּא אֶל הַחֹדֶר וְנָעַל הַדֶּלֶת, וְעָשָׂה כַּפְּשׁוּטוֹ, שֶׁלְקַח שֶׁק,
וְהִנִּיחָהּ בְּעַל-כַּרְחָה בְּתוֹךְ הַשֶּׁק, וּפְשֵׁט מִמֶּנָּה מְלַבּוֹשִׁיהָ; וְהִסְבִּיחַ שְׁהַרוֹצֵחַ
יְכוּל הָיָה לֵה, מִפְּנֵי שֶׁהִתְיַחֲדָה עִמּוֹ, כִּי יַחּוּד הוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד,
שֶׁהוּא אִסוּר דְּאוֹרִיתָא, וְכִיּוֹן שֶׁעֲבָרוּ עַל אִסוּר יַחּוּד, כִּכָּר הָיָה יְכוּל לֵה,
וְהַכְּנִיסָה בְּשֶׁק, וּפְשֵׁט מִמֶּנָּה אֶת מְלַבּוֹשִׁיהָ; כִּי הַנְּשֻׁמָּה הִיא חֶלֶק אֱלוֹהִים
מִמַּעַל, וְהִיא לְבוּשָׁה עִם אוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְדַבְּקָה תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁעוֹבֵר אִסוּר יַחּוּד, וּמִתְיַחֵד עִם אִשָּׁה, אוֹ אִשָּׁה עִם גָּבֵר,
עַל-יְדֵי-זֶה הַסֵּמ"ך-מ"ם שֶׁהוּא הַרוֹצֵחַ, מוֹרִיד מִמֶּנָּה אֶת לְבוּשָׁהּ, שֶׁהוּא אוֹר
זֵיו וְחִיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמְלַבִּישׁ אוֹתָהּ עִם שֶׁק, בְּחִינַת (יִשְׁעִיהָ
נ, ג): "אֲלִבִּישׁ שָׁמַיִם קְדֵרוֹת, וְשֶׁק אֲשִׁים כְּסוֹתָם"; וְהִלְבִּישָׁם אֶת מֵאֲטָרָאם
[מִלַּח] אֶחָד, וּכְסָה פָּנָיו, הֵינּוּ שְׁלוֹקֵחַ אֶת הַלְּבוּשִׁים שְׁלוֹ, וְנוֹתֵן אֶת זֶה לְאִיזָה
שְׁלִיחַ מְשְׁלִיחֵיו, וְדַחְפּוּ לַחוּץ, וְאָמַר לוֹ: לֵךְ! וְהֵמֵאֲטָרָאם הַזֶּה הוּא אֵינּוּ
יּוֹדֵעַ כִּלְל מַה נַּעֲשֶׂה עִמּוֹ; כִּי כֵן דְּרָכּוֹ שֶׁל הַסְּטָרָא אֶחָדָא וְהַקְּלָפוֹת,
שֶׁמְחַלִּיפִים רַע בְּטוֹב, וְטוֹב בְּרַע. וְתִכְפֵּף שְׂיִצָּא לַחוּץ וּפָנָיו מִכְסָה, וְהַחִיל

מִידָּה, כַּמְדָּמָה לָּהֶם, שְׁזָאת הִיא הַבַּת הַקִּיסָר. וְהוּא (הֵינּוּ
הַמַּאטְרָאס) הוֹלֵךְ עִם הַחֵיל שֶׁהוֹלִיכוּהוּ, וְלֹא יָדַע הֵיכֵן הוּא
כָּלֵל, עַד שָׁבָא לְשָׁם, לַחֲדָר שֶׁהִיְתָה הַבַּת קִיסָר יוֹשֶׁבֶת
שָׁם, וְגָלוּ פָּנָיו וְרָאוּ שֶׁהוּא מַאטְרָאס, וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ גָּדוֹל,
(וְאֵת הַמַּאטְרָאס טָפְחוּ עַל פָּנָיו הַיָּטֵב הַיָּטֵב וַדְּחַפּוּהוּ, כִּי הוּא אֵינּוּ חָיֵב,
כִּי לֹא יָדַע כָּלֵל)

וְהַרְוִיצַח לָקַח אֶת הַבַּת הַקִּיסָר, וַיִּדַּע שְׁבוּדָאֵי יִרְדָּפוּ
אֲחֵרָיו. וְהָלַךְ מִן הַסְּפִינָה, וְטָמֵן עֲצָמוֹ עִמָּה
בְּבוֹר, שֶׁהָיָה בּוֹ מִי גְשָׁמִים, עַד שִׁיעֵבֵר הַרַעַשׁ. וְאֵת
גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לֹא יָדְעוּ שְׁזָה אֶחָד מֵהֶם, וְהִתְחִילוּ לִילֵךְ עִמּוֹ מִיָּד, כַּמְדָּמָה לָּהֶם שְׁזָאת הִיא
הַבַּת הַקִּיסָר. וְהוּא (הֵינּוּ הַמַּאטְרָאס), הוֹלֵךְ עִם הַחֵיל שֶׁהוֹלִיכוּהוּ, וְלֹא יָדַע
הֵיכֵן הוּא כָּלֵל, כִּי כְּשִׁלּוֹקְחִים אֶת הַנְּשָׂמָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתָהּ בְּשֶׁק, וְלוֹקְחִים
אֶת הַלְּבוּשִׁין שֶׁלָּהּ, וְנוֹתְנִים אוֹתָם לְאֶחָד מִשְׁלוּחֵי הַרוֹצֵחַ, זֶה כָּאֵב וּמְכָאוֹב
גָּדוֹל לְהַנְּשָׂמָה, וְגַם הַשְּׁלִיחַ מִשְׁלוּחֵי הַרוֹצֵחַ, אֵינּוּ יוֹדַע מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, כִּי
בְּאֵמֶת אֵין לוֹ שׁוֹם שִׁיכּוֹת אֶל הַקְּדָשָׁה, שֶׁהוּא לְבוּשׁ שֶׁל הַנְּשָׂמָה, שֶׁהִיא הַבַּת
קִיסָר, עַד שָׁבָא לְשָׁם, לַחֲדָר שֶׁהִיְתָה הַבַּת קִיסָר יוֹשֶׁבֶת שָׁם, וְגָלוּ פָּנָיו, וְרָאוּ
שֶׁהוּא מַאטְרָאס, וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ גָּדוֹל; כִּי כְּשִׁחֻזְרִים לְמְקוֹמָהּ שֶׁל הַנְּשָׂמָה,
וְרוֹאִים שְׁזָה לֹא הִיא, נַעֲשָׂה מְזֵה רַעַשׁ גָּדוֹל מְאֹד, לְהֵיכֵן הַנְּשָׂמָה נִפְלָה, (וְאֵת
הַמַּאטְרָאס טָפְחוּ עַל פָּנָיו הַיָּטֵב הַיָּטֵב וַדְּחַפּוּהוּ, כִּי הוּא אֵינּוּ חָיֵב, כִּי לֹא יָדַע כָּלֵל);
כִּי כֵן דִּרְכָם שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, שְׁלוֹקְחִים אֶת הַנְּשָׂמָה, וּמְחַלִּיפִים
אוֹתָהּ עִם אֶחָד מִשְׁלִיחָיו, וְהוּא כָּלֵל אֵינּוּ יוֹדַע מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא מְקַבֵּל
מִכּוֹת, וְדוֹחֲפִים אוֹתוֹ לַחוּץ. וְהַרוֹצֵחַ לָקַח אֶת הַבַּת הַקִּיסָר, וַיִּדַּע שְׁבוּדָאֵי
יִרְדָּפוּ אֲחֵרָיו; כִּי הַצְּדִיקִים שְׁבָכֵל דוֹר וָדוֹר, מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַבַּת קִיסָר, כְּדִי לְהַצִּילָם מִהַרוֹצֵחַ, וְהַרוֹצֵחַ יוֹדַע מְזֵה, וְלִכֵּן
וְהָלַךְ מִן הַסְּפִינָה, וְטָמֵן עֲצָמוֹ עִמָּה בְּבוֹר, שֶׁהָיָה בּוֹ מִי גְשָׁמִים, עַד שִׁיעֵבֵר

המאטראסין (המלחים) של הספינה צוה שתכף ומיד
 יחתכו האנקירס (העוגנים) ויברחו מיד, כי בודאי ירדפו
 אחריהם, ובודאי לא יהיו רזבים אל הספינה מחמת הבת
 קיסר, שהם סבורים שהיא שם בספינה. רק שירדפו
 אתכם, ועל־כן תברחו מיד, ואם ישיגו אתכם, ישיגו;
 מה בזה. כדרך הרוצחים שאינם משגיחין על עצמן כלל.
 וכן היה שנעשה רעש, ורדפו תכף אחריהם, אך לא
 מצאוה שם.

נחרי אפרסמון

הרעש; כי הרוצח הסטרא אחרא, לוקח את הנשמה של הבת קיסר, ומחביא
 אותה בבור שיש שמה מי גשמים, שהוא על שם הגבורה, כמאמרם ו"ל
 (תענית ב.): מאי גבורות גשמים, אמר רבי יוחנן, מפני שירדין בגבורה. ואת
 המאטראסין (מלחים) של הספינה צוה הרוצח, שתכף ומיד יחתכו האנקירס
 (העוגנים) ויברחו מיד, כי בודאי ירדפו אחריהם, ובודאי לא יהיו רזבים אל
 הספינה מחמת הבת קיסר, שהם סבורים, שהיא שם בספינה, רק שירדפו
 אתכם, ועל־כן תברחו מיד. ואם ישיגו אתכם — ישיגו, מה בזה?! כדרך
 הרוצחים, שאינם משגיחין על עצמן כלל, הינו הרוצח הזהיר את אנשיו,
 אתם תברחו, שלא יוכלו לתפס אתכם, ואפלו יתפסו אתכם — מה בכך,
 כי רוצחים אינם מסתכלים על עצמם כלל, ובפרט הרוצח הגדול הממנה
 עליהם מפקירם לגמרי, ולא אכפת לו שיהרגו את אנשיו, הפך מצד הקדשה,
 שהצדיק מוסר את נפשו בשביל אנשיו להחיות אותם, ולעורר אותם
 מהשנה, כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ס'); כי הצדיק
 מעורר מהשנה, כי יש בני־אדם, שישנים את ימיהם, והצדיק עוסק לעורר
 אותם מהשנה; כי הצדיק הוא רחמן, כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר,
 חלק ב', סימן ז') בסוד (ישעיה מט, י'): "כי מרחמם ונהגם", ועקר הרחמנות
 להוציא אותם מן העוונות, לא־כן הרוצח, שהוא הסמ"ך־מ"ם, מפקיר את
 אנשיו. וכן היה, שנעשה רעש, ורדפו תכף אחריהם, כי הצדיקים אשר

וְהָרוּצַח הַחַבִּיא עֲצָמוּ עִמָּה בְּבוֹר שֶׁל מִי גְשָׁמִים, וְהָיוּ
 מִנְחִים שָׁם. וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ שֶׁלֹּא תִצְעַק,
 שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ בְּנֵי-אָדָם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ: אֲנִי מִסְרָתִי נִפְשִׁי
 בְּשִׁבִילֶךָ כְּדֵי לְתַפְסֵךְ, וְאִם אֶפְסִיד אוֹתְךָ, אֵין חַיִּי
 נְחֻשְׁבִים אֶצְלִי כְּלוּם, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר אֶת בִּידִי, אִם אֶחֱזֹר
 וְאֶפְסִיד אוֹתְךָ וְתִמְנְעֵי מִמֶּנִּי, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִים אֶצְלִי
 מֵאוּמָה כָּלֵל. עַל-כֵּן תִּכְף שְׁתַּתְּנִי צַעֲקָה, אֶחְנַק אוֹתְךָ
 מִיָּד, וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, כִּי אֵינִי שׂוּהָ בְּעֵינַי כְּלוּם. וְתִירָא

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

רוֹדְפִים אַחַר נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָהֶם לְהַחֲזִיר אֶת הַנְּשָׁמָה
 שֶׁנִּלְכְּדָה עַל-יְדֵי הַסַּמ"ךְ-מ"ם, כִּי תִכְף-וּמִיד כְּשֶׁנּוֹפְלִים בְּיָדָם, כְּכֹר קָשָׁה
 מְאֹד מְאֹד לְהוֹצִיא אוֹתָהּ מִשָּׁם, כִּי תִכְף-וּמִיד כְּשֶׁהַנְּשָׁמָה נּוֹפֶלֶת בְּיַד הַרוֹצֵחַ,
 כְּכֹר אֶךְ לֹא מִצְאוּהָ שָׁם. וְהָרוּצַח הַחַבִּיא עֲצָמוּ עִמָּה בְּבוֹר שֶׁל מִי גְשָׁמִים,
 שֶׁהוּא מְקוּם שֶׁל גְּבוּרוֹת כַּנ"ל, וְהָיוּ מִנְחִים שָׁם, וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ שֶׁלֹּא
 תִצְעַק, שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ בְּנֵי-אָדָם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ: אֲנִי מִסְרָתִי נִפְשִׁי בְּשִׁבִילֶךָ
 כְּדֵי לְתַפְסֵךְ, וְאִם אֶפְסִיד אוֹתְךָ, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִים אֶצְלִי כְּלוּם, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר
 אֶת בִּידִי, אִם אֶחֱזֹר וְאֶפְסִיד אוֹתְךָ וְתִמְנְעֵי מִמֶּנִּי, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִים אֶצְלִי
 מֵאוּמָה כָּלֵל, עַל-כֵּן תִּכְף שְׁתַּתְּנִי צַעֲקָה, אֶחְנַק אוֹתְךָ מִיָּד, שׂוּהָ מָה
 שֶׁהַסַּמ"ךְ-מ"ם וְהַשֵּׁטֶן הָרוּצַח הַגָּדוֹל אֵינוֹ נוֹתֵן לְאָדָם לִצְעַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וּמִפְּחִיד אוֹתוֹ, אֲשֶׁר תִּכְף-וּמִיד אִם יִצְעַק — יִחְנַק אוֹתוֹ. וְכִמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל גַּעֲרָה הַמְאֲרָשָׁה (דְּבָרִים כב, כו): "וְלִנְעֲרָה לֹא תַעֲשֶׂה דְבָר, אֵין
 לִנְעֲרָה חֲטָא מוֹת, כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל רַעְהוֹ וּרְצָחוֹ נִפְשׁ, כֵּן הַדְּבָר הַזֶּה,
 כִּי בַשָּׂדֶה מִצָּאָה, צַעֲקָה הַנְּעֲרָה הַמְאֲרָשָׁה, וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ"; כִּי הַסַּמ"ךְ-מ"ם
 מִפְּחִיד אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד לֹא לִצְעַק, וְאוֹמֵר לָהּ, שְׂאִם תִצְעַק — יִחְנַק אוֹתָהּ,
 וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, כִּי אֵינִי שׂוּהָ בְּעֵינַי כְּלוּם, כִּי זוֹ דְרָכָם שֶׁל הַסַּטְרָא אֶחְרָא
 וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁתּוֹפְסִים נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיָדֵים לְהַעֲבִירָם עַל הַדֶּת, שֶׁהוֹלֵךְ לָהֶם
 בַּחַיִּים לְתַפֵּס אֶפְלוֹ נַשְׁמָה אַחַת, וְלֹא אֶכְפֵּת לָהֶם מִעֲצָמָם כָּלֵל, הַעֲקָר לְנִתְקַ

לְנַפְשָׁהּ מִפְּנֵיו (הֵינּוּ הִבֵּת קִיסָר הַיְתָה יִרְאָה לְצַעֲקַ מִפְּנֵי אִימַת הַרוֹצֵחַ). אַחֲר־כֵּן יֵצֵא מִשָּׁם עִמָּה וְהוֹלִיךְ אוֹתָהּ בְּעִיר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, וּבָאוּ לְמָקוֹם אַחֵר, וְהָבִין שָׁגַם שָׁם מִחֻפְּשִׁים, וְהַחֲבִיא עֲצָמוֹ עִמָּה עוֹד בְּמִקְוֵה. וְכֵן יֵצֵא מִשָּׁם וְהֵלֵךְ וְהַחֲבִיא עִמָּה עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר, עַד שֶׁהָיָה

נְחָרִי אֶפְרַסְמוֹן

אֶפְלוּ נִשְׁמָה אַחַת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאֶצֶל אֵלֶּה הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַרוֹצְחִים, שֶׁקָּבְלוּ מִהַרוֹצֵחַ הַגָּדוֹל, לֹא אִכְפַּת לָהֶם שׁוֹם דְּבָר, וְלֹא שׁוֹיִם לָהֶם הַחַיִּים, אִם לֹא יִשִּׁיגוּ אֶת מְזִימָתָם הַרְעָה. וְתִירָא לְנַפְשָׁהּ מִפְּנֵיו (הֵינּוּ הִבֵּת קִיסָר הַיְתָה יִרְאָה לְצַעֲקַ מִפְּנֵי אִימַת הַרוֹצֵחַ); וְזוֹ הַטְּעוֹת שֶׁל נִשְׁמָה שֶׁנִּפְלָה בְּיַד־רוֹצֵחַ, שֶׁמִּפְּחַדָּת לְצַעֲקַ, כִּי אִם הַיְתָה מִרְגִּילָה אֶת עֲצָמָה לְצַעֲקַ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶפְלוּ בְּהַמָּקוֹם שֶׁהָיָה נִמְצָאָת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, אִף שֶׁהַרוֹצֵחַ מְאִים עָלֶיהָ, שָׁאֵם תִּצְעַק הוּא יִהְרַג אוֹתָהּ, אִף-עַל-פִּי-כֵן אִם הַנִּשְׁמָה הַיְתָה צוֹעֶקֶת וְלֹא מִפְּחַדָּת מִמֶּנּוּ, הַיְתָה סוּף כָּל סוּף יְכוּלָה לְצַאֵת מִזֶּה, כְּמֵאֶמֶר־י"ל (בְּרִכּוֹת י): אֶפְלוּ חֶרֶב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְנֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים; כִּי אֲסוּר לְהַתְּנִיֵּאשׁ, אֶפְלוּ שֶׁהַרוֹצֵחַ מִחֲזִיק אוֹתָךְ בְּגִדְיוֹ, וּמְאִים עָלֶיךָ — אִם תִּצְעַק אַחֲנֵק אוֹתָךְ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק וְלְצַעֲקַ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אַחֲר־כֵּן יֵצֵא מִשָּׁם עִמָּה, הֵינּוּ הַרוֹצֵחַ עִם הִבֵּת קִיסָר, שֶׁהָיָה הַנִּשְׁמָה, וְהוֹלִיךְ אוֹתָהּ בְּעִיר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, כִּי הַרוֹצֵחַ שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, מוֹלִיךְ אֶת הַנִּשְׁמָה שׁוֹלֵל מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וּבָאוּ לְמָקוֹם אַחֵר, וְהָבִין שָׁגַם שָׁם מִחֻפְּשִׁים, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת אֵינוֹ מֵנִיחַ אֶת הַנִּשְׁמָה לְפַל, וְהוּא רָץ אַחֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְקִרְבָּם אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ י"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מג): מַה שֶׁהַצְּדִיקִים רוֹדְפִים אַחֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְקִרְבָּם, אֵין זֶה בְּשִׁבִיל לְהַרְבוֹת כְּבוֹדָם, אֶלֶּא לְהַשְׁלִים דַּעְתָּם, וְהֵם רוֹצִים לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן הֵם וְתַלְמִידֵיהֶם רְצִים וּמְשׁוּטָטִים אַחֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְרַחֲקוּ, וְנִמְצָאִים בְּיַד־הַרוֹצֵחַ הַגָּדוֹל שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם. וְהַחֲבִיא עֲצָמוֹ עִמָּה עוֹד בְּמִקְוֵה, כִּי זֶה לְעַמְתָּה זֶה עָקַר הַהַצְּלָה לְהַנְצִיל מִיַּד־הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְהַסֵּטְרָא אַחֲרָא, זֶה עַל-יַד־טְבִּילַת מִקְוֵה. וְכֵן יֵצֵא מִשָּׁם, וְהֵלֵךְ וְהַחֲבִיא עִמָּה

מַחְבִּיא עֲצֻמוֹ עִמָּה בְּכָל הַשְּׁבָעָה מְקוֹמוֹת, שֶׁהַחֲבִיא
הַבְּעֵרָגִיר עִם אִמָּה כַּנִּל, שֶׁהֵם הַשְּׁבָעָה עֲדִים הַנִּל (הֵינּוּ
שְׁבָעָה מִיַּנִּי מַיִם) שֶׁהֵם בּוֹר וּמְקוּחָה וּמַעֲיֵן וְכוּ' כַּנִּל, עַד אֲשֶׁר
בָּא אֶל הַיָּם. וְחִפְּשׁ שָׁם לְמַצָּא עַל-כָּל-פָּנִים סְפִינָה קְטַנָּה
שֶׁל צִיִּדֵי דָגִים כְּדִי לַעֲבֹר עִמָּה. וּמַצָּא סְפִינָה, וְלָקַח אֶת
בֵּית הַקִּיסָר. וְהוּא לֹא הָיָה צָרִיף אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר, עַד שֶׁהָיָה מַחְבִּיא עֲצֻמוֹ עִמָּה בְּכָל הַשְּׁבָעָה מְקוֹמוֹת,
שֶׁהַחֲבִיא הַבְּעֵרָגִיר עִם אִמָּה כַּנִּל, שֶׁהֵם הַשְּׁבָעָה עֲדִים הַנִּל (הֵינּוּ שְׁבָעָה מִיַּנִּי
מַיִם), שֶׁהֵם: בּוֹר וּמְקוּחָה וּמַעֲיֵן וְכוּ' כַּנִּל; כִּי מָה שֶׁעָבַר עַל אִמָּה, כִּף עָבַר
עַל בַּתָּהּ, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (יִחְזָקְאֵל טו, מֵד): "הִנֵּה כָּל הַמַּשָּׁל עֲלֶיךָ יִמְשַׁל
לְאֹמֵר כְּאִמָּה בַּתָּהּ"; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּחוֹת סג.): וְהֵינּוּ דְאָמְרֵי
אִינְשֵׁי, רַחֲלָא בְּתַר רַחֲלָא אֲזֵלָא, כְּעוֹבְדֵי אִמָּה כִּף עוֹבְדֵי בְּרַתָּא; עַד אֲשֶׁר
בָּא אֶל הַיָּם, וְחִפְּשׁ שָׁם לְמַצָּא עַל-כָּל-פָּנִים סְפִינָה קְטַנָּה שֶׁל צִיִּדֵי דָגִים, כְּדִי
לַעֲבֹר עִמָּה; רַבְּנֵי ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁהַצִּדִּיק נִקְרָא דָג
הַשָּׁט בַּיָּם הַחֲכָמָה, וְהַרוֹצֵחַ הַסְּמ"ך-מ"ם רוֹצֵחַ גַּם לַתַּפְּס אֶת הַצִּדִּיקִים.
וְכַעֲיֵן שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָה נב.): יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְּגַבֵּר עָלָיו בְּכָל
יוֹם וּמִבְּקָשׁ לְהַמִּיתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לו, לב): "צוּפָה רָשָׁע לְצִדִּיק וּמִבְּקָשׁ
לְהַמִּיתוֹ", וְאֵלְמָלָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁעוֹזֵר לוֹ, אֵינּוּ יָכוֹל לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם,
פְּסוּק לג): "הַיְי"ה לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדוֹ, וְלֹא יִרְשִׁיעֵנוּ בְּהַשְׁפָּטוֹ", וְאָמְרוּ (סְפָה נב.):
וּבְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹתֵר מִפְּלֶם, כִּי עֲלֵיהֶם מִתְּגַבֵּר יוֹתֵר מִפְּלֶם. וְכַעֲיֵן שֶׁאָמַר
רַבְּנֵי ו"ל (תִּיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תפז): הַצִּדִּיקִים שׁוּגִים בְּזָה בְּמָה שֶׁמֵּאַחֲרֵים זְמַן
תִּפְּלָה. וְכֵן אָמַר (תִּיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תפד), שֶׁזֶה יִצְרָה הָרַע גְּדוֹל אֲצֵל הַלּוֹמְדִים
לְהַמְצִיא חֲדָשׁוֹת, הֵינּוּ מָה שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֵחַ דִּיקָא לְהַמְצִיא דִּין חֲדָשׁ, שֶׁכָּל
זֶה הוּא סְפִינַת דָּגִים, הֵינּוּ שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם הַרוֹצֵחַ תוֹפֵס גַּם צִדִּיקִים בְּרִשְׁתּוֹ,
אֲשֶׁר הֵם נִקְרָאִים בַּחֲיַנַּת דָּגִים. וּמַצָּא סְפִינָה כְּזֹאת, שִׁיּוּכָל לַתַּפְּס גַּם אֶת הַבַּת
קִיסָר, שֶׁהִיא נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן א'), שֶׁהִיצָר הָרַע מִלְּבִישׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּמַצּוֹת; וְלָקַח אֶת בֵּית הַקִּיסָר, וְהוּא

כַּנְ"ל, אֵף הָיָה רוֹצֵה לְמַכְרָה לְאִיזָה מְלֶךְ, וְהָיָה מִתִּירָא פֶּן יִתְפָּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְהִלֵּךְ וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי מֵאֲטָרָאס, וְנִדְמִית לְזָכָר, וְעָבַר עִמּוֹ בַּיָּם. (מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר, כי בלשון זה ספר רבנו זכרוננו לברכה, מחמת שהרוצח הלביש אותה כמו זכר) וּבֵא רוּחַ סַעְרָה, וְנִשְׂא

נחרי אפרסמון

לא הָיָה צָרִיף אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס כַּנְ"ל, כְּמוּבָא בְּזֵהָר (מִשְׁפָּטִים קג): וְאֵל אַחַר אֲסִתְרַס וְלִית לִיה תִּיאוּבָתָא לְעֵלְמִין, וְלֹא אֶפִּישׁ וְלֹא עֶבֶד פִּירִין וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; אֵף הָיָה רוֹצֵה לְמַכְרָה לְאִיזָה מְלֶךְ, כִּי הִסְמִ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ, בְּשִׁבִיל כֶּסֶף יַעֲשֶׂה אֶת הַכֵּל, כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ רוּאִים הַיּוֹם, שֵׁישׁ מִפְּרָסְמִים שֶׁל שְׁקָר, שְׁלוּחֵי הִסְמִ"ךְ-מ"ם, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל כֶּסֶף הֵם מוֹכְנִים לְהַפְקִיר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה מִתִּירָא פֶּן יִתְפָּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וְהִלֵּךְ וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי מֵאֲטָרָאס, וְנִדְמִית לְזָכָר, כִּי הַבֵּת קִיסָר, שֶׁהִיא נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, הִיא בְּחִינַת מְקַבְּלַת, שֶׁמְקַבְּלַת מֵהַצְדִּיק, אֲבָל הִסְמִ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ, מְלַבִּישׁ אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי זָכָר, שֶׁתִּהְיֶה מִשְׁפַּעַת, שְׁזָה פָּגַם בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, שְׁאוּמְרִים לָהּ: מָה אַתְּ צָרִיכָה לְקַבֵּל מֵהַצְדִּיק, אַתְּ יְכוּלָה בְּעֶצְמָךְ לְהִיּוֹת מִשְׁפִּיעָה, שְׁזָה מָה שְׁאַמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סנהדרין קי): כָּל הַחוּלֵק עַל רַבּוֹ כְּחוּלֵק עַל הַשְּׂכִינָה; וְאָמְרוּ (שם): כָּל הָעוֹשֶׂה מְרִיכָה עִם רַבּוֹ, כְּעוֹשֶׂה עִם שְׂכִינָה; וְאָמְרוּ (שם): כָּל הַמְתַּרְעֵם עַל רַבּוֹ כְּאֵלוֹ מְתַרְעֵם עַל הַשְּׂכִינָה; וְאָמְרוּ (שם): כָּל הַמְהַרְהֵר אַחַר רַבּוֹ, כְּאֵלוֹ מְהַרְהֵר אַחַר שְׂכִינָה; וְאָמְרוּ (שם ה:): תְּלָמִיד, אֵל יוֹרֵה הַלְכָה בְּמָקוֹם רַבּוֹ, אֲלֹא אִם-כֵּן הָיָה רְחוּק מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּשׁ פְּרָסְאוֹת; וְהִסְמִ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ, מְלַבִּישׁ אֶת הַבֵּת קִיסָר, שֶׁהִיא נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתְּחַלֵּק עַל רַבָּה, כְּאֵלוֹ הִיא כְּבָר מְלַבֶּשֶׁת בְּלָבוֹשׁ זָכָר, וְהִיא יְכוּלָה לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן מִשְׁפִּיעָה. וְעָבַר עִמּוֹ בַּיָּם (מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר, כי בלשון זה ספר רבנו זכרוננו לברכה, כי זו היא התחלת עקירת הבת קיסר משרשה, על ידי שמוציא אותה מבחינת מקבל, ועושה אותה לבחינת משפיע, כאומר: מָה אַתְּ צָרִיף לְלָכֶת אֶל הַצְדִּיק וְלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁאַתְּהָ בְּעֶצְמָךְ יְכוּלָה לְהַשְׁפִּיעַ לְזוּלָתְךָ. וּבֵא רוּחַ סַעְרָה, וְנִשְׂא הַסְפִּינָה אֶל הַסֶּפֶר,

הַסְפִּינָה אֶל הַסֶּפֶר, וְשָׁבַר אֶת הַסְפִּינָה, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ
הַסֶּפֶר, שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַנִּ"ל, שֶׁהָיָה שֵׁם הַבְּחֹר הַנִּ"ל.

בְּבוֹאֵם לְשֵׁם, וְהִגְזִלְוּ הָיָה בְּקִי בַּדְּרָכִים כְּדַרְכֵּם, וַיֵּדַע

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וְשָׁבַר אֶת הַסְפִּינָה, כִּי אִם עוֹקְרִים אֶת עֲצָמָם מֵהַצְדִּיק הָאֵמֶת, לְבִסּוֹף בָּא
רוּחַ סַעְרָה, וְלוֹקַח אֶת הַגּוֹף, שֶׁנִּקְרָא סְפִינָה, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וּבָאוּ אֶל
אוֹתוֹ הַסֶּפֶר שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַנִּ"ל, שֶׁהָיָה שֵׁם הַבְּחֹר הַנִּ"ל; מִכָּאן רוֹאִים
הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרָטִית שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִיךָ שֶׁמִּנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׂגָחָה
נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, כְּדִי שֶׁהֵבֵת קִיסֵר תְּבוּא סְמוּךְ אֶל הַבְּחֹר, שֶׁהוּא הַחֲתָן
שְׁלָה, וְלֹא יוֹעִיל לָאֵף אֶחָד לְנַתֵּק בֵּינֵיהֶם, וְאֵף שְׁבִין כֶּף לְקַח הַרְבֵּה זְמַן.
עַם כָּל זֹאת לְבִסּוֹף מֵצְאוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, כִּי מָה שֶׁמֵּיֶעֶד לְאָדָם, לֹא יוּכְלוּ
לְקַחַת אֶת זֶה מִמֶּנּוּ, וְכִמְאֻמָּרָם ו"ל (יוֹמָא לַח.): בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקְוֶמְךָ
יִוֹשִׁיבוּךָ, וּמִשְׁלֶךְ יִתְּנוּ לְךָ, אִין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמוֹכֵן לְחֻבְרוֹ, אִין מְלָכוֹת נוֹגֵעַת
בְּחֻבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא; וּבְפְרָטִיּוֹת בְּעֵנִינִי זְוֹגִים, כִּי מָה שֶׁמֵּיֶעֶד לוֹ
יִקְבֹּל, וְכִמְוָבָא (זֵהר לְדִלְךָ פַּה): וְכֵד נִשְׁמַחִין גְּפָקִין דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחֵדָא נְפָקִין
לְבַתַּר כִּיּוֹן דְּנַחְתִּי מִתְּפָרְשֵׁן דָּא לְסִטְרָא דָּא וְדָא לְסִטְרָא דָּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְזוּג לֹוֹן לְבַתַּר וְלֹא אֶתְיָהִיב זְוֹגָא לְאַחְרָא אֶלֶּא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחְדוּדֵי, דָּאִיהוּ יָדַע זְוֹגָא דְלֵהוֹן לְחֻבְרָא לֹוֹן כְּדָקָא יָאוֹת; הָרִי שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, כִּי לְבִסּוֹף הֵם חוֹזְרִים אֶחָד לְהַשָּׁנִי, וְכִמְוָבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ
ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן רִסֵּה); כִּי הַנְּשֻׁמָּה שֶׁל הַזְּוֹג הֵם לְמַעַלָּה אֶחָד,
וְלָכֵן אֵף שֶׁהִסְמִ"ךְ-מ"ם הָרוֹצֵחַ רָצָה לְתַפְּסֵ אֶת הַבַּת קִיסֵר וּלְהַרְחִיקָהּ מִהַחֲתָן
שְׁלָה שֶׁהוּא הַבְּחֹר, לֹא הוֹעִיל כָּלֵל, אֶלֶּא הִיא בָּאָה אֶל הַמְּקוֹם שֶׁשֵּׁם הָיָה
נִמְצָא הַבְּחֹר הַחֲתָן שְׁלָה.

**בְּבוֹאֵם לְשֵׁם, שֶׁהִגְזִלְוּ בָּא עִם הַבַּת קִיסֵר, וְהִגְזִלְוּ הָיָה בְּקִי בַּדְּרָכִים
כְּדַרְכֵּם, כִּי כֵן דַּרְכֵּם שֶׁל הָרוֹצְחִים, שְׂרוֹצְחִים אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵם
בְּקִיָּאִים בְּכָל מִינֵי דְרָכִים אִיךָ לְהַטְעוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאִיךָ לְעַקֵּר אוֹתָם מִחַי**

שָׁכָאן הוּא מְקוּם מְדַבֵּר, שְׂאִין מְגִיעִים הַסְּפִינּוֹת לְכָאן,
עַל-כֵּן לֹא הָיָה מִתְיָרָא כָּאן מִשׁוּם אָדָם. וְהַנִּיחָה וְהַלְכוּ
(הֵינּוּ הַרוֹצֵחַ וּבֵת הַקִּיסָר) זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן לְבַקֵּשׁ לָהֶם אֶכְלִי,
וְנִתְרַחַק מִן הַגְּזֻלָּן. וְהַגְּזֻלָּן הֵלֵךְ בְּדַרְכּוֹ, וְרָאָה וְהִנֵּה אֵינָה
אֶצְלוּ. וְהִתְחִיל לְצַעֵק אֵלֶיהָ, וְהָיָה יֹשְׁבָה עֲצֻמָּה וְלֹא
הִשְׁיבָה לוֹ, (כִּי אָמְרָה): מֵאַחַר שְׁפוּפִי יִהְיֶה שְׂיִמְכֹר אוֹתִי
לְמָה לִּי לְהִשְׁיב לוֹ. וְאִם יַחְזוֹר וַיִּגְיַע אֶצְלִי, אֲשִׁיב לוֹ שְׂלֹא

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַחַיִּים מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, וַיֵּדַע שְׁכָאן הוּא מְקוּם מְדַבֵּר, שְׂאִין מְגִיעִים הַסְּפִינּוֹת
לְכָאן, עַל-כֵּן לֹא הָיָה מִתְיָרָא כָּאן מִשׁוּם אָדָם וְהַנִּיחָה, כִּי פְעָמִים רַבּוֹת
הַרוֹצֵחַ הַסְּמ"ך-מ"ם תּוֹפֵס אֶת הָאָדָם וּמְבִיא אוֹתוֹ לְמִדְבַר שָׁמַם, מְקוּם
קְלָפוֹת וּסְטְרָא אֲחֵרָא, וּבְרוּר לוֹ, שֶׁתִּפֵּס כָּבֵר אֶת הָאָדָם בְּעַמְקֵי עַמְקִים, אֲשֶׁר
מִשָּׁם לֹא יוּכַל לְצֵאת, וְעַל-כֵּן הוּא מְנִיחַ אֶת הַנְּשֻׁמָּה שֶׁתִּסְתּוּבֵב שָׁם בְּטַמְאָה,
כִּי הוּא יוֹדֵעַ, שֶׁמִּשָּׁם כָּבֵר לֹא יְכוּלִים לְבָרַח, אֲבָל בְּאֵמֶת רוּאִים, שְׂדִיקָא
מִמְקוּם כְּזֶה, שְׁגַם הַסְּמ"ך-מ"ם הַרוֹצֵחַ הַרְשָׁע, חָשַׁב שֶׁהוּא תִפֵּס אֶת הַבֵּת
קִיסָר הַנְּשֻׁמָּה, וְהִבִּיא אוֹתָהּ אֶל מְקוּם מְדַבֵּר שָׁמַם, שֶׁמִּשָּׁם לֹא יְכוּלִים לְצֵאת,
דִּיקָא מִשָּׁם יֵצֵא לְבִסוּף יִשׁוּעָתָהּ. וְהַלְכוּ (הֵינּוּ הַרוֹצֵחַ וּבֵת הַקִּיסָר) זֶה לְכָאן
וְזֶה לְכָאן, לְבַקֵּשׁ לָהֶם אֶכְלִי, וְנִתְרַחַק מִן הַגְּזֻלָּן, הֵינּוּ הַבֵּת קִיסָר שֶׁהִיא נִשְׁמַת
יִשְׂרָאֵל, כִּינּוֹן שֶׁהִיא רוּאָה, שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם הַרוֹצֵחַ הַגְּזֻלָּן עֹזֵב אוֹתָהּ לְרַגַע,
וְנִתְרַחַקָה מִמֶּנּוּ, זוֹ כָּבֵר יִשׁוּעָה גְדוּלָה מְאֹד, וְכֵן צְרִיף כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל
לְהִתְחַזֵּק, אֲפִלוּ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּמְקוּם מְדַבֵּר שָׁמַם, שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם הַרוֹצֵחַ תִּפֵּס
אוֹתוֹ, וְהוּא כָּבֵר בְּטוֹחַ, שֶׁהָאָדָם לֹא יִכְרַח מִמֶּנּוּ, כִּי אֵינִן לְהִיכֵן לְבָרַח, עִם
כָּל זֹאת אֲסוּר לְהִתְיָאֵשׁ, וְלִדְעַת שֶׁתְּמִיד יְכוּלִים לְבָרַח מִהַסְּמ"ך-מ"ם הַגְּזֻלָּן
וְהַרְשָׁע הַרוֹצֵחַ. וְהַגְּזֻלָּן הֵלֵךְ בְּדַרְכּוֹ, וְרָאָה וְהִנֵּה אֵינָה אֶצְלוּ, וְהִתְחִיל לְצַעֵק
אֵלֶיהָ, וְהָיָה יֹשְׁבָה עֲצֻמָּה, וְלֹא הִשְׁיבָה לוֹ, (כִּי אָמְרָה): מֵאַחַר שְׁפוּפִי יִהְיֶה,
שְׂיִמְכֹר אוֹתִי, לְמָה לִּי לְהִשְׁיב לוֹ?! וְאִם יַחְזוֹר וַיִּגְיַע אֶצְלִי, אֲשִׁיב לוֹ, שְׂלֹא

שְׁמַעְתִּי. בְּפֶרֶט כִּי אֵין רְצוֹנוֹ לְהִרְגֵנִי, כִּי הוּא צָרִיף לְמַכּוֹר אוֹתִי. וְלֹא הִשִּׁיבָה אוֹתוֹ, וְהִלְכָה לְהֵלֶן. וְהוּא, הַגְּזֵלָן, מִחֲפַשׁ אָנָּה וְאָנָּה וְלֹא מִצָּאָהּ, וְהִלֵּךְ לְהֵלֶן וְלֹא מִצָּאָהּ. וּמִן הַסֵּתֶם אֲכַלְוּהוּ חַיּוֹת רְעוּת.

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

שְׁמַעְתִּי, בְּפֶרֶט כִּי אֵין רְצוֹנוֹ לְהִרְגֵנִי, כִּי הוּא צָרִיף לְמַכּוֹר אוֹתִי; וְלֹא הִשִּׁיבָה אוֹתוֹ, כִּי כָף צָרִיף לְהִתְנַהֵג, אֶפְלוּ שְׁכָבָר נָפַל לְעַמְקֵי עַמְקִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְנִמְצָא בִּיְדֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ, וְהוּא בְּטוּחַ שְׁכָבָר תַּפְס אוֹתָהּ, וְאִתָּה נִמְצָא בְּיָדוֹ, עִם כָּל זֹאת אֶפְלוּ כְּשִׁקוּרָא לָהּ, לֹא צָרִיכִים לְהִשִּׁיב לוֹ, וְכִף יְכוּלִים לְבַסּוֹף לְהַנְצִל מִיָּדוֹ. כִּי לְעוֹלָם אֵין צָרִיכִים לְהַכְנִס בְּטוּעֵן וְנִטְעֵן, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּף, סִמֵּן י'): לֹא תִכְנַס עִם פְּתוּיָיִף בְּטוּעֵן וְנִטְעֵן, כִּי אֵרִיכַת הַרְגָּשַׁת הַחוֹשֵׁב אֶפְלוּ לְבַחֲנֵינַת הַשׁוֹלֵל תַּפְעַל הַגְּבֵרַת הַחֲפִץ וְתַחֲתֵפֶף הַרְצוֹן אֵלָיו; וְלִכֵּן לֹא כְּדַאי לְהַכְנִס אֶפְלוּ בְּמַחֲשָׁבָה, וּמְכַל שֵׁן בְּדַבּוּר בְּוִפּוּחִים עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ, אֲלֵא תַכְף-וּמִיָּד יִרְאֶה לְבִרְחַת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרָנֵי ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, תַּפְלִין, הַלְכָה ו', אוֹת לה); כִּי זֶה שְׁטוּעֵן עִם הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוּת, וְנִכְנַס עִמָּהֶן בְּטוּעֵן וְנִטְעֵן, וְרוֹצֵחַ שֵׁינִיחוֹ אוֹתוֹ לְצִאת מֵהֶן, זֶה כְּמוֹ מִי שֶׁמְגִיד לְהַרְוֹדֶף שְׁרוּצָה לְבִרְחַת מִמֶּנּוּ, וְאֵזִי הוּא רוֹדְפוֹ יוֹתֵר. אֲבָל בְּאַמַּת עֵקֶר הָעֵצָה — לְבִרְחַת מֵהֶם וְלִילֵף לְדַרְכּוֹ, וְלִבְלִי לְהַסְתַּפֵּל לְאַחוּרָיו כָּלֵל, וְלִבְלִי לְטַעֵן עִמָּהֶם כָּלֵל, שְׁזֵה סוּד (הוֹשַׁע יב, יג): "וַיִּבְרַח יַעֲקֹב" וְגו', וְכֵן (בְּרֵאשִׁית לא, כ): "וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֶבֶן לְבָן הָאֲרָמִי עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בִרְחַת הוּא" וְגו', שֶׁהֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת רְעוּת, עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בִרְחַת הוּא, שְׁאֵינּוּ מְגִיד לָהֶם שְׁבוּרַח מֵהֶם, רַק בּוּרַח לְתַמּוֹ לְדַרְכּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִצַּל מֵהֶם. וְכִף צָרִיף כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְבִרְחַת מֵהַסְטֵרָא אַחְרָא, וְלֹא לְהַכְנִס עִמָּהֶם בְּטוּעֵן וְנִטְעֵן. וְהִלְכָה לְהֵלֶן. וְהוּא הַגְּזֵלָן, מִחֲפַשׁ אָנָּה וְאָנָּה, וְלֹא מִצָּאָהּ, וְהִלֵּךְ לְהֵלֶן וְלֹא מִצָּאָהּ. וּמִן הַסֵּתֶם אֲכַלְוּהוּ חַיּוֹת רְעוּת; כִּי כְּשֶׁאָדָם חִזַּק בְּדַעְתּוֹ, שְׁאֶפְלוּ שְׁנִמְצָא כְּבָר בִּיְדֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵחַ וְהַגְּזֵלָן, וְאֶפְלוּ מִשָּׁם הוּא בּוּרַח, לְבַסּוֹף מִתְבַּטֵּל הַרוֹצֵחַ וְהַגְּזֵלָן לְגַמְרֵי, וְהַחַיּוֹת רְעוּת

וְהִיא הִלְכָה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ וְהִיתָה מוֹצֵאת לָהּ אֵיזָה אֶכְלֹ.
וְהִלְכָה עַד שֶׁהִגִּיעָה אֶל הַמְּקוֹם, שֶׁהִיא יוֹשֵׁב שָׁם הַבְּחוּר
הַנַּ"ל, וּבָכָר נִתְגַּדְּלָה בְּשַׁעֲרוֹת, וְגַם הִיתָה לְבוֹשׁ כְּמוֹ
זָכָר, בְּבִגְדֵי מֵאֲטָרָאם כַּנַּ"ל, וְלֹא הִפְּרִיזוּ אֶת זֶה. וְתִכְּפָה
בְּבוֹאָהּ בָּא לֹו שְׂמֻחָה, שְׂבָא עוֹד אָדָם. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מֵאִין

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אוֹכְלוֹת אוֹתוֹ, כִּי מִלְמַעְלָה אֵין שׁוֹלְחִים לְאָדָם נְסִיוֹנוֹת, אֶלָּא שְׂיִכּוֹל לְעַמֵּד
בָּהֶם. וְהִיא הִלְכָה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, כִּי כֵן דָּרָךְ הָאָדָם שְׁבוּרָחַם מִקְרוּצָח וְהַגְזָלָן,
שְׂיִמְשִׁיף לְלֶכֶת, וְלֹא יִתְפַּעַל כָּלֵל מִמֶּנּוּ, אֶלָּא לְהִמְשִׁיף לִילֵף לְדַרְכּוֹ. וְהִיתָה
מוֹצֵאת לָהּ אֵיזָה אֶכְלֹ, וְהִלְכָה עַד שֶׁהִגִּיעָה אֶל הַמְּקוֹם שֶׁהִיא יוֹשֵׁב שָׁם
הַבְּחוּר הַנַּ"ל, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב סְבוּת עִם כָּל אָדָם, כִּי הוּא סִבַּת
כָּל הַסְּבוּת, וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ אֶת גְּדֻלַּת הַסְּבוּבִים שְׂמְסֻבָּבִים אִתּוֹ, כִּי אִם הִיא
יוֹדֵעַ וּמְבִין וּמִשְׁכִּיל אֶת הַסְּבוּבִים שְׂמְסֻבָּב בָּהֶם, שֶׁהִכָּל לְטוֹבָתוֹ, לֹא הִיתָה
לוֹ בַּחֲרִיזָה כָּלֵל. וְזֶה עֵקֶר הַבְּחִירָה, שְׂאֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ, שְׂכָל מַה שְׂמְסֻבָּבִים
עִמּוֹ — זֶה רַק לְטוֹבָתוֹ, כִּי מִכָּל רַע לְבִסּוּף יֵצֵא טוֹב גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׂנֹאֲרַע עִם
הַבַּת קִיסָר, שֶׁהִפְּרִידוּ אוֹתָהּ מִהַחֲתָן שְׂלָהּ, עַד שֶׁהֵם הָיוּ רַחוּקִים זֶה מִזֶּה,
וְאֶחָד לֹא יָדַע מִהֲשָׁנִי, עַד שֶׁסָּבְבוּ עִמָּהֶם סְבוּבִים כְּאֵלוֹ, שֶׁחֲזָרוּ וּמִצְאוּ אֶחָד
אֶת הַשָּׁנִי. אֲבָל עֲכָשׁוּ מִתְחִיל עוֹד פַּעַם נְסִיוֹן, כִּי כָּבָר נִתְגַּדְּלָה בְּשַׁעֲרוֹת, וְגַם
הִיתָה לְבוֹשׁ כְּמוֹ זָכָר בְּבִגְדֵי מֵאֲטָרָאם כַּנַּ"ל, וְלֹא הִפְּרִיזוּ אֶת זֶה; כִּי אֶפְלוּ
שְׂכָבָר בָּאִים אֶל הַתְּכָלִית, וּמוֹצֵאִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שְׂכָבָר יְכוּלָה לְהִיּוֹת
יְשׁוּעָה, דִּיקָא אֲזִי שׁ עוֹד נְסִיוֹן, שְׂפִתָאִם לֹא מְרַגִּישִׁים וְלֹא מְבִינִים אֶת יְשׁוּעַת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מֵרַב זְמַן שְׂעֵבֵר עַל הָאָדָם כָּל-כָּף הַרְּבָה צְרוּת, הוּא
כָּבָר אֵינוֹ מְרַגִּישׁ אֶת הַחֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, שְׂעֵשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וּכְמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ וַ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רו'), שְׂלַפְעָמִים בְּקִלּוֹת
יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, אֲבָל דִּיקָא אֲזִי שׁ נְסִיוֹן, שְׂלֹא מְפִירִים אֶת
הַקּוֹל שְׂקוֹרָא אוֹתָם חֲזָרָה אֵלָיו יְתַבְּרָךְ וְכוּ', עֵינֵי שָׂם. וְתִכְּפָה בְּבוֹאָהּ, בָּא לֹו
שְׂמֻחָה, שְׂבָא עוֹד אָדָם; כִּי בְּאֵמַת אָדָם צָרִיךְ, שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם חֶבֶר,

בָּאת לְכָאן. הַשִּׁיבָה: הִייתִי עִם אֵיזָה סוּחַר בְּיָם וְכוּ'.
שְׁאַלָה אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת אַתָּה לְכָאן. הַשִּׁיב לָהּ: גַּם־בֵּן
עַל־יְדֵי אֵיזָה סוּחַר וְכוּ'. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם. (אֵין תְּלִשׁוֹן
מְדַקְדֵק, כִּי פֶעַם הִיא נִקְרֶאת בְּלִשׁוֹן זָכָר וּפְעַם בְּלִשׁוֹן נְקֻבָּה):

נְהַרִי אַפְרָסְמוֹן

כְּמֵאמָרָם ו'ל (תַּעֲנִית כג.): או חֲבֵרוֹתָא או מִיתוּתָא; וְאָמְרוּ (תָּנָא דְּבִי אֵלֵיהּ
רְבָה, פָּרָק טז): לְעוֹלָם יִקְנֶה אָדָם חֵבֵר לְעַצְמוֹ שְׂיִקְרָא עִמוֹ. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי
רַבְנֵי ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), אֲשֶׁר כְּדִי לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק צְרִיכִים
אֶת נִקְוַת הַחֵבֵר. וְשָׁאֵל אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת לְכָאן? הַשִּׁיבָה: הִייתִי עִם אֵיזָה
סוּחַר בְּיָם וְכוּ'. שְׁאַלָה אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת אַתָּה לְכָאן? הַשִּׁיב לָהּ: גַּם־בֵּן
עַל־יְדֵי אֵיזָה סוּחַר וְכוּ'; כִּי בְּאֵמַת הַסֵּם"ף־מ"ם הוּא הַסּוּחַר הַגָּדוֹל, כְּמוֹ
שֶׁפָּרַשׁ הַתְּרַגּוּם (בְּרֵאשִׁית כג, יז): "סְבִיב" — סְחוֹר סְחוֹר; כִּי הַסֵּם"ף־מ"ם
מוֹלִיף אֶת הָאָדָם סְבִיב סְבִיב, וּמְטַעֵה אוֹתוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי
מְסַבֵּב עִמוֹ סְבוּבִים כָּאֵלוֹ, שְׂיִשְׁפַּח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁמַּעֲקָם אֶת
לֵב הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמְמַלֵּא לוֹ קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, בְּבַחֲיַנַּת (תְּהִלִּים לח, יא):
"לְבִי סִחַרְחַר עֲזוּבֵי כַחֲי, וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵם אֵין אִתִּי"; כִּי הֵן הַבְּחוֹר וְהֵן
הַבַּת קִיסָר, עֵבֵר עַל שְׁגִייהֶם מֵה שֶׁעֵבֵר, שֶׁסַּבֵּב עִמָּהֶם הַסֵּם"ף־מ"ם הַרוֹצֵחַ
מֵה שֶׁסַּבֵּב, עַד שֶׁמַּצְאוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי. וַיֵּשׁ גַּם לְלַמֵּד מִפֶּה רִמְזוּ לְהַתְחַזְּקוֹת
לְאָדָם, שֶׁלֹּא יִגְלֶה לְזוּלְתוֹ אֶת כָּל מֵה שֶׁעֵבֵר עָלָיו, כִּי אֲסוּר לְהֶאֱמִין לְאָף
אֶחָד, כִּי הַיּוֹם תִּגְלֶה לוֹ אֶת כָּל לְבָב, וּמִחַר יִלְף וּיִפְרָסֵם אֶת זֶה לְכֻלָּם, וְלִכְּן
עֲדִיף לֹא לְסַפֵּר לְזוּלְת מֵה שֶׁעֵבֵר עָלָיו, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(בְּרֵכוֹת לד): חֲצִיף עָלֵי מֵאֵן דְּמִפְּרִשׁ חֲטָאֵיהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לב, א): "אֲשֶׁרִי
נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה", כִּי הַבְּחוֹר שָׁאֵל אֶת הַבַּת קִיסָר: מֵאֵין בָּאת לְכָאן?
אֲזִי הַשִּׁיבָה בְּקִצְרָה: עַל־יְדֵי סוּחַר, וְכֵן פֶּשְׁהִיא שְׁאַלָה אֶת הַבְּחוֹר: מֵאֵין
בָּאת לְכָאן? אֲזִי גַם הוּא הַשִּׁיב בְּקִצְרָה: עַל־יְדֵי סוּחַר. וְהַכֵּלֵל, שֶׁלֹּא
צְרִיכִים לְסַפֵּר לְזוּלְת אֶת כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֲסוּר לְהֶאֱמִין
לְאָף אֶחָד, כִּי לְכֻסּוֹף יִגְלֶה וּיִפְרָסֵם אֶת כָּל מֵה שֶׁאֲמַרְתָּ לוֹ, וְלִכְּן הַשְּׁתִיקָה

וְאַחַר שְׁנִלְקַחְתָּה בַּת הַקִּיסָר מִן הַקִּיסָר בְּנִ"ל, הִיְתָה
 הַקִּיסָרִית מְקוֹנְנֶתת וּמְכָה רֵאשָׁה בַּכְּתָל עַל
 אֲבֹדַת בַּתָּהּ, וְהִיְתָה מְצַעֲרַת בְּדַבָּרִים מְאֹד אֶת הַקִּיסָר,
 שְׁעַל־יְדֵי גִסּוּתוֹ אֲבַד אֶת הַבְּחֹר הַנִּ"ל, וְעַתָּה אֲבַד

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

יפה]. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם; כִּי כָּבַד אָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (קִהְלַת ה', ט):
 "טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאָחֵד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם, כִּי אִם יִפְלוּ
 הָאָחֵד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ, וְאֵלֹו הָאָחֵד שְׁיִפֹּל, וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ", (אִין הַלְשׁוֹן
 מְדַקְדָּק, כִּי פַעַם הִיא נִקְרָאת בְּלִשׁוֹן זָכָר, וּפַעַם בְּלִשׁוֹן נִקְבָּה), כִּי זֶה כָּלָל בְּקַבְּלָהּ,
 שְׁכָּל בַּחֲיִנָּה כְּלוּלָה מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, כִּי פַעַם הוּא נִקְרָא זְעִיר אֲנַפִּין, שֶׁהוּא
 זָכָר, וּפַעַם נִקְרָא נוֹקְבָא דְזְעִיר אֲנַפִּין, שֶׁהִיא נִקְבָּה, וְהַכֹּל תְּלוּי כְּפִי
 הָעוֹלָמוֹת שְׁנִמְצָא שָׁם.

וְאַחַר שְׁנִלְקַחְתָּה בַּת הַקִּיסָר מִן הַקִּיסָר בְּנִ"ל, הִיְתָה הַקִּיסָרִית מְקוֹנְנֶתת
 וּמְכָה רֵאשָׁה בַּכְּתָל עַל אֲבֹדַת בַּתָּהּ, וְהִיְתָה מְצַעֲרַת בְּדַבָּרִים מְאֹד אֶת הַקִּיסָר,
 שְׁעַל־יְדֵי גִסּוּתוֹ אֲבַד אֶת הַבְּחֹר הַנִּ"ל, וְעַתָּה אֲבַד בַּתָּם; כִּי בְּאַמַּת כָּל
 הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁבָאִים עַל הָאָדָם, זֶה רַק מַחֲמַת גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת וְגִסּוֹת
 הַרוּחַ, כִּי הָעֵנִי נַעֲשֶׂה עֲשִׂיר, עַד שְׁנַעֲשֶׂה קִיסָר, וּכְכֹר שְׂכַח אֶת הַמַּצָּב שְׁבוּ
 הִיָּה שְׂרוּי בְּשַׁעַה שֶׁהִיָּה עֵנִי, שְׂאֹז קִשְׂרוֹ קִשְׂר, שְׂבַתָּם תַּתְּחַתֵּן עִם הַבְּחֹר,
 אֲבַל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּתְגַּדֵּל וְנִתְנַשָּׂא וְנַעֲשֶׂה קִיסָר, וְהַרְבֵּה מְלָכִים רָצוּ לְהַשְׁתַּדֵּף
 עִמּוֹ, אֲזִי כְּכֹר לֹא רָצָה לְקַחַת אֶת הַבְּחֹר, אֲדַרְבָּה צְוָה לְהַרְגֵּ אֹתוֹ עַל לֹא
 דָּבָר, וּלְבַסּוֹף נִתְגַּלְגַּל, שְׂלֹא רַק אֶת הַבְּחֹר אֲבַד, אֲלֹא גַם אֶת בַּתּוֹ הַבַּת
 קִיסָר, וְהַכֹּל הוּא מַחֲמַת יִשׁוֹת וְגִסּוֹת שְׁנִכְנָסָה בּוֹ. [וְדַבָּר זֶה מְצוּי מְאֹד,
 אֲשֶׁר בְּאַמַּת אִין חֲסָרִים שְׂדוּכִים — הֵן לְבָנִים וְהֵן לְבָנוֹת, אַף הַהוֹרִים מִצַּד
 הַיִּשׁוֹת וְהַגְּאוֹת שְׂבָהֶם, אֲשֶׁר רוּצִים רַק כְּסָף אוֹ כְּבוֹד אוֹ יְחוּס, וּמְעַכְבִּים
 אֶת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת לְהַתְּחַתֵּן, וְאִין לָהֶם שׁוּם רַחֲמָנוּת עֲלֵיהֶם כְּלָל, כְּאֲשֶׁר
 מְצוּי דָּבָר זֶה בְּעַתִּים הַלְלוֹ, וּלְבַסּוֹף מְאַבְדִים אֶת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת, כִּי כֵּן
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים ק"ג): בַּתָּךְ בְּגָרָה, שְׁחַרְרַר עֲבָדְךָ וְתָן לָהּ.

בְּתָם. וְאָמְרָה: הֲלֹא הִיא הִיְתָה כָּל הַמּוֹזֵל וְהַצֹּלְחָה שְׁלָנוּ, וְאֲבָדְנוּ אוֹתָהּ. וּמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם. וְהִיְתָה מְצַעֲרַת אוֹתוֹ מְאֹד. וּבּוֹדָאֵי גַם אֱלִיו בְּעֲצָמוֹ הָיָה צָר מְאֹד עַל אֲבֹדֶת בְּתוֹ, וְעוֹד הִיְתָה הַקִּיסְרִית מְצַעֲרַת וּמְכַעֲסַת אוֹתוֹ מְאֹד, וְנָעֲשׂוּ קִטְטוֹת וּכְעָסִים בֵּינֵיהֶם, וְהִיְתָה מְדַבֶּרֶת לוֹ דְּבָרִים רָעִים עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, עַד

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְאָמְרוּ (יבמות סב:): הַמְּדַרְיָךְ בָּנִיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְּשִׁיאֵן סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלְיוֹ הַכְּתוּב אוֹמֵר (איוב ה, כד): "וַיִּדְעַת פִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ". וְאָמְרָה, הֲלֹא הִיא הִיְתָה כָּל הַמּוֹזֵל וְהַצֹּלְחָה שְׁלָנוּ, וְאֲבָדְנוּ אוֹתָהּ, וּמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם? כִּי כֶּף אָמְרוּ תְּכַמִּינּוּ הַקְּדוֹשִׁים (נדרים סד:): כָּל אָדָם שָׂאִין לוֹ בָּנִים חֲשׂוֹב כְּמֵת, שְׁנֵאָמַר (בראשית ל, א): "הִבֵּה לִי בָּנִים, וְאִם אֵין מֵתָה אֲנֹכִי"; וְהִיְתָה מְצַעֲרַת אוֹתוֹ מְאֹד, וּבּוֹדָאֵי גַם אֱלִיו בְּעֲצָמוֹ, הָיָה צָר מְאֹד עַל אֲבֹדֶת בְּתוֹ, וְעוֹד הִיְתָה הַקִּיסְרִית מְצַעֲרַת וּמְכַעֲסַת אוֹתוֹ מְאֹד, וְנָעֲשׂוּ קִטְטוֹת וּכְעָסִים בֵּינֵיהֶם, וְהִיְתָה מְדַבֶּרֶת לוֹ דְּבָרִים רָעִים, עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, כִּי כֶּף אָמְרוּ תְּכַמִּינּוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוטה יז:): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, לֹא זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֶתָן; וְצָרִיכִים לְזָכֹר, אֲשֶׁר תְּמִיד הַמְּחַלְקֵת בְּבֵית מִתְחַלֵּת מֵהָאִשָּׁה, כְּמֵאָמְרָם ז"ל (תמורה טז:): אִשָּׁה, פִּינּוֹן שָׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ — מִיָּד צוֹעֶקֶת. וּלְהִפָּךְ, אִשָּׁה תְּכַמֶּה יוֹדַעַת אֵיךְ לְדַבֵּר עִם בְּעֵלָה אֶפְלוֹ בַּעַת צָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (משלי יד, א): "תְּכַמּוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָהּ, וְאוֹלֵת בִּינְדִיָּה תְּהַרְסֶנּוּ"; אִשָּׁה תְּכַמֶּה יוֹדַעַת אֵיךְ לְכַנּוֹת אֶת הַבֵּית, וּכְשֵׁרוּאָה וְשִׁישׁ צָרָה בְּבֵיתָהּ, הִיא מְנַחֶמֶת אֶת בְּעֵלָהּ, וּמְדַבֶּרֶת עַל לְבוֹ דְּבוּרֵי נַחֲוּמִין, וְלְהִפָּךְ, אִשָּׁה אוֹלֵת בִּינְדִיָּה הוֹרֶסֶת אֶת בֵּיתָהּ, כִּי לֹא דִי שְׂצָר וּמָר לוֹ גּוֹרְלוֹ, אֲלֹא הִיא אוֹכְלֶת לוֹ אֶת לְבוֹ, וּמְצִיקָה לוֹ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר אָמַר לְשִׁלְחָה, שְׁמֹזָה נַעֲשֶׂה גֵט, רַחֲמָנָא לְצַלְן. וְלִכְּן אַף שֶׁהִכְעִיל חֵיב, כְּמוֹ שְׁרוּאִים בְּסִפּוּר זֶה, שֶׁבְּגַלְל הַקִּיסָר נַעֲלָמָה בְּתָהּ, עִם כָּל זֹאת אִשָּׁה פִּקְחִית, צָרִיכָה לְחַזֵּק אֶת בְּעֵלָהּ, בַּעַת שְׂצָר וּמָר לְשִׁנְיָהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא

אֲשֶׁר אָמַר לְשַׁלְחָה. וְהוֹשִׁיב דִּינָיִם, וּפְסָקוֹ לְשַׁלְחָה,
וְשַׁלְחָה (שְׁקוֹרִין "פֶּאָר שִׁיקָט").

אַחֲר־כֵּן הָיָה הַקִּיסָר שׁוֹלַח לְמַלְחָמָה וְלֹא הָיָה מִצְלִיחַ,
וְהָיָה תּוֹלָה הַדְּבָר בְּאִיזָה יַעֲדֵנִירָאֵל (שֶׁר),
שְׁבִשְׁבִיל שְׁעֵשִׁית כֶּן, עַל־יְדֵי זֶה אִבְדַּת הַמַּלְחָמָה,
וְשַׁלַּח אוֹתוֹ. אַחֲר־כֵּן שָׁלַח עוֹד לְמַלְחָמָה וְלֹא הִצְלִיחַ,
וְשַׁלַּח עוֹד יַעֲדֵנִירָאֵלִין (הֵינּוּ פֶּאָר שִׁיקָט) וְכֵן שָׁלַח בְּמָחָ

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

יִצְטָרְכוּ לְהַתְגַּרֵּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְהוֹשִׁיב דִּינָיִם, וּפְסָקוֹ לְשַׁלְחָה, וְשַׁלְחָה
(שְׁקוֹרִין "פֶּאָר שִׁיקָט"); כִּי זֶה פָּגַם שְׁמִצּוֹי הַיּוֹם מֵאֵד בְּכַתִּי דִּינָיִם, בְּמִקּוֹם
לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם־בַּיִת, בְּשִׁבִיל בְּצַע כְּסָף כְּבָר מְמַהְרִים לְעִשׂוֹת גֵּט וְשׁוֹבְרִים
בְּתַיִם. אַחֲר־כֵּן הָיָה הַקִּיסָר שׁוֹלַח לְמַלְחָמָה, וְלֹא הָיָה מִצְלִיחַ, כִּי עָקַר
הַצְּלַחַת הָאָדָם הוּא רַק עַל־יְדֵי אֲשֶׁתוֹ, וְכַמְאָמְרָם ו'ל (בְּכֹא מְצִיעָא נט):
לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתוֹ, שְׁאִין בְּרַכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ שֶׁל
אָדָם אֲלֹא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתוֹ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וְלֹא־בָרָם הֵיטִיב
בְּעִבּוּרָה". וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹתֵבֵין, חֶלֶק א', סִימָן טט), שְׁעָקַר
הַעֲשִׂירוֹת בָּא מִצַּד אֲשֶׁתוֹ. וְהָיָה תּוֹלָה הַדְּבָר בְּאִיזָה יַעֲדֵנִירָאֵל, שְׁבִשְׁבִיל
שְׁעֵשִׁית כֶּן, עַל־יְדֵי־זֶה אִבְדַּת הַמַּלְחָמָה, כִּי כֵּן הִיא דְרָכָם שֶׁל אֱלֹהֵי שְׁאִינָם
מִצְלִיחִים בְּחַיִּים, שְׁמִשְׁלִיכִים אֶת אֵי הַצְּלַחַתָּם עַל הַזּוּלָת, וְאִינָם רוֹצִים
לְהוֹדוֹת שְׁזָה בְּגֻלָּם. וְשַׁלַּח אוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁהִפְסִיד וְאִבְדַּת אֶת הַמַּלְחָמָה.
אַחֲר־כֵּן שָׁלַח עוֹד לְמַלְחָמָה וְלֹא הִצְלִיחַ, וְשַׁלַּח עוֹד יַעֲדֵנִירָאֵלִין (הֵינּוּ פֶּאָר
שִׁיקָט), כִּי זֶה טֹבֵעַ רַע מְאֹד — לְזַרֵּק אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַזּוּלָת, בְּשַׁעָה שֶׁלֹּא
הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה; כִּי בְּאֶמֶת רַק הוּא בְּעִצְמוֹ חֵיב בְּזָה. וְכֵן שָׁלַח
בְּמָחָ יַעֲדֵנִירָאֵלִין, וְכַמְאָמְרָם ו'ל (קְדוּשִׁין מ:): רַגְזָן לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֲלֹא
רַגְזוֹנְתָא; כִּי תָמִיד הוּא מְגַרֵּשׁ אֲנָשִׁים אַחֲרֵי, וְאוֹמֵר, שְׁבִשְׁבִילָם אִבְדַּת אֶת

יעדניראלין. וראו בני המדינה שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית, אחר-כך יעדניראלין. וישבו עצמן, אפשר להפך: לשלח אחר הקיסרית ואותו ישלחו, והקיסרית תנהג המדינה. וכן עשו, ושלחו את הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה המדינה.

והקיסרית שלחה תכף להחזיר את הבערגיר עם אשתו הבערגירין. והכניסה אותו בפלטיין (ארמון) שלה. והקיסר, פשהיה נשלח, עמד ובקש מהמוליכים אותו שיניחוהו, כי אף-על-פי-כן

נחרי אפרסמון

המלחמה. וראו בני המדינה, שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית, אחר-כך יעדניראלין. וישבו עצמן אפשר להפך: לשלח אחר הקיסרית, ואותו ישלחו, והקיסרית תנהג המדינה, וכן עשו, ושלחו את הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה המדינה; כי כך אמרו חכמינו הקדושים (אבות, פרק ב'): על דאטפת אטפוף, וסוף מטיפף יטופון; כי כשאדם עושה רשעות להזולת, לבסוף הוא מקבל את זה בתורה, אם הוא מגרש את הזולת, לבסוף יגרשו אותו. והקיסרית שלחה תכף להחזיר את הבערגיר עם אשתו הבערגירין, והכניסה אותו בפלטיין (ארמון) שלה, כי היא זכרה היטב את הטוב והחסד שהבערגיר עשה בשבילה, שמסר את נפשו להציל אותה, ואילו יסורים ומכאובים ופחדים עברו עליו, עד שהחזירה הביתה, ולכן הפירה לו טובה גדולה מאד. וזה מהמדות הנפיות ביותר שישכולות להיות, שאדם יקנה לעצמו מדת הפרת הטוב, ותמיד יזכר לטובה מי שעשה לו פעם טובה, ולא כמו שנהוג היום, שכיון שעושים למישהו טובה, הוא מחזיר לו רעה כפול כפלים, שזה מהמדות הכי מגנות שרק יכולות להיות. והקיסר פשהיה נשלח, עמד ובקש מהמוליכים אותו

הייתי קיסר שלכם, ובודאי עשיתי לכם טובות, עתה חנוני נא בזאת והניחו אותי לילה, כי בודאי לא אשוב אל המדינה עוד ואין לכם להתירא. הניחו לי ואלף ואהיה על-כל-פנים חפשי ימי חיי שיש לי לחיות. והניחו אותי, והיה הולך והולך. בין כך ובין כך עברו

גחרי אפרסמון

שניחוחו, כי אף-על-פי-כן הייתי קיסר שלכם, ובודאי עשיתי לכם טובות, עתה חנוני נא בזאת והניחו אותי לילה, כי בודאי לא אשוב אל המדינה עוד, ואין לכם להתירא. הניחו לי ואלף, ואהיה על-כל-פנים חפשי ימי חיי שיש לי לחיות; רואים מזה את הצביעות של אדם, הוא צנה להרג את הבחור שעמד בדרך, אף שנשבע שיקח אותו לחתן, אבל כיון שעלה לגדלה, ונכנסה בו ישות והתנשאות, ונעשה מעני קיסר, כבר שכח את כל הטובות שעשו לו, ושלח להרג את הבחור, ושלם רעה תחת טובה, מה שאין כן כשבא אצלו, הוא בקש חנינה ורחמים רבים, שלא יהרגו אותו, וניחו אותו לחפשי. מכל זה רואים, איך אדם מלא אנוכיות, לעצמו הוא רוצה שיצילו אותו ולא יהרגוהו, אבל על אחרים אין לו שום רחמנות, ומתאכזר נגדם מאד. וזו מדה מגנה מאד מאד, שנטבעה בבני-אדם, וצריכים לעבד הרבה מאד להוציא מעצמו את מדת כפיות טובה, ולראות שמהיה לו תמיד מדת הכרת הטוב, שאם אחד עשה לו פעם טובה, שלא ישכח את זה כל זמן שהוא חי בזה העולם. והניחו אותו הינו את הקיסר, כי סוף כל סוף יש אנשים שיש להם רחמנות, ומדת הטוב והחסד מתנוצצת בהם. והיה הולך והולך, כי ברגע שעזבו אותו, היה צריך ללכת בגלות, שזו קללת קין, שנתקלל (בראשית ה, יב) "נע ונד תהיה בארץ", בין כך ובין כך עברו כמה שנים; אדם בזה העולם אינו קולט, שהנה יום והנה לילה, הנה שבוע והנה חודש, והנה עוברים לו כמה שנים, ומאומה אין בידו. ולכן הוא צריך לשמר על הימים והשעות והרגעים שלו, ויהיה מסור לגמרי אליו יתברך. והיה הולך והולך הקיסר, כי זה היה לו ענש על

כַּמָּה שָׁנִים, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ הַקְּיֹסֶר, וּבָא עַל הַיָּם.
 וַנִּשָּׂא גַם־כֵּן הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה, וּבָא גַם־כֵּן אֶל הַמִּדְבָּר
 הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמָּקוֹם שְׂיוֹשְׁבִים שָׁם אֵלוֹ הַשָּׁנִים
 הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַבְּחוּר בֶּן הַבְּעֶרְגִּיר וּבְתוֹ הַיִּפְתָּת־תָּאֵר, שְׁלִבּוּשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר
 כַּנַּ"ל) וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה כִּי כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הַקְּיֹסֶר
 בְּשַׁעְרוֹת, וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַּם־כֵּן כָּבֵר
 נִתְגַּדְלוּ בְּשַׁעְרוֹת כַּנַּ"ל. וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאתָ לְכָאן.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שֶׁנִּגְרַם עַל יָדוֹ, שֶׁהַבְּחוּר יִצְטָרֵף לְלַכֵּת נַע וְנָד, וּבָא עַל הַיָּם, וַנִּשָּׂא גַם־כֵּן
 הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה, וּבָא גַם־כֵּן אֶל הַמִּדְבָּר הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמָּקוֹם
 שְׂיוֹשְׁבִים שָׁם אֵלוֹ הַשָּׁנִים הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַבְּחוּר בֶּן הַבְּעֶרְגִּיר וּבְתוֹ הַיִּפְתָּת־תָּאֵר,
 שְׁלִבּוּשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר כַּנַּ"ל), וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הַקְּיֹסֶר
 בְּשַׁעְרוֹת, וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן הֵם גַּם־כֵּן כָּבֵר נִתְגַּדְלוּ בְּשַׁעְרוֹת
 כַּנַּ"ל, רוֹאִים מְזוּהָ, אִיף שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה
 נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, כִּי אֵין שׁוֹם טַבַּע וּמְקָרָה וּמְזוּל כָּלֵל, אֲלֵא כָּל הַסְּבוּבִים
 שֶׁמְסַבְּבִים עִם הָאָדָם, הַכֹּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק, וְלִכֵּן אֲסוּר לְאָדָם
 לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ כָּלֵל, אִם הוּא צָרִיף לְלַכֵּת נַע וְנָד בְּגִלוּת, כִּי בּוֹדֵאֵי יֵשׁ בְּזֶה
 כְּוִנָּה עֲמֻקָּה, כְּמוֹ שְׂרוֹאִים כָּאן, שֶׁהֵנָּה נִמְצָאִים שְׁלִשָּׁה אָנָשִׁים, שֶׁבְּשִׁבְלֵם
 נִהְפָּךְ הַכֹּל, וְכָל אֶחָד נֶאֱבָד מֵהַשָּׁנִי, וְהֵנָּה הֵם נִמְצָאִים כָּבֵר בְּיַחַד בְּמָקוֹם
 אֶחָד, אֲבָל אֵינָם מִכִּירִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי. וְזֶה פֶּלֶא עַל גְּבֵי פֶּלֶא מִפְּלֵאֵי
 הַהִשְׁגָּחָה, אִיף שֶׁנִּשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת מְסֻתּוֹכְבוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם מְמַדִּינָה לְמַדִּינָה,
 עַד שֶׁמִּתְאַחֲדוֹת יַחַד וּבָאוֹת לְמָקוֹם אֶחָד, נִשְׁמוֹת שֶׁהִכִּירוּ אֶת עֲצָמָם
 לְמַעַלָּה בְּעוֹלָם הַנִּשְׁמוֹת, כִּי הָיוּ סְמוּכִים זֶה לְזֶה, וְכָאן לְמִטָּה הַתְּרַחֲקוּ,
 וְאֶחָד אֵינּוּ יוֹדַע מֵהַשָּׁנִי, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְבִיא אוֹתָם לְפָנֶיךָ אֶחָד,
 וְגַם שָׁם אֵינָם מִכִּירִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי. וְדָבָר זֶה סוֹכֵב אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁכִּפִּי שָׂרַשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת, וּמִתְהַפֵּךְ כָּל

וְהַשִּׁיב לָהֶם: עַל-יְדֵי סוֹחֵר וְכוּ'. וְכֵן הֵם הַשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ'.
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם אֵלֹהֵי הַנֶּ"ל יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כַּנֶּ"ל,
וְהָיוּ מְנַגְּנִים בְּכָל־שִׁיר, כִּי כָלֵם הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה
קִיסָר, וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַם-בֵּין לְנַגֵּן כַּנֶּ"ל,

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

העולם כּלוּ, והוא צָרִיף לְלַכֵּת נַע וְנָד מְדִינָה לְמִדְיָנָה, וְהַכֵּל בְּשָׂבִיל
תְּכָלִית אַחַת לְמַצָּא אֶת שָׁרְשׁוֹ, וְלִכֵּן אֲסוּר לְהַתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, אֲפֵלוּ
שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, אֲלֵא יָדַע וַיֵּאֱמִין, שְׁבֹדָאֵי יֵשׁ סוּדוֹת עֲמָקִים בְּכָל
עֲנִינָיו וְטְרֻדוֹתָיו וּמַסְעָיו. וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאתָ לְכָאן? וְהַשִּׁיב לָהֶם:
עַל-יְדֵי סוֹחֵר וְכוּ', כִּי לֹא רָצָה לְסַפֵּר לָהֶם מִי הוּא, וְאִיךָ הִגִּיעַ לְכָאן, וְכֵן
הֵם הַשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ', גַּם-בֵּין שֶׁהִגִּיעוּ עַל-יְדֵי סוֹחֵר, כִּי אֶחָד לֹא רָצָה לְסַפֵּר
לְהַשְׁנִי מֵה קָנָה אֹתוֹ, וְכָךְ צָרִיף לְהַתְנַהֵג, וְלֹא לְדַבֵּר יוֹתֵר מְדִי מַעֲצָמוֹ, וְלֹא
לְסַפֵּר מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי זֶה לֹא בְרִיא וּמַצְלַח. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם אֵלֹהֵי הַנֶּ"ל יַחַד.
וְרוֹאִים אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ יַתְבַּרֵּךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית אִיךָ שְׁמֻסְבֵּב, שִׁיּוֹשְׁבִים יַחַד,
וְאִין אֶחָד מִפִּיר אֶת הַשְּׁנִי, וְהוּא מִפְּלֵאֵי הַהַשְּׁגָחָה. וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים
כַּנֶּ"ל, וְהָיוּ מְנַגְּנִים בְּכָל־שִׁיר, כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַתְחַזֵּק, הוּא רַק
עַל-יְדֵי כָּלִי שִׁיר, שְׁמוּצִיא אֶת הָאָדָם מַעֲצָבוֹת וּמְרוּחַ נִכְאָה, וְכִמוֹ
שֶׁהַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ וַיֵּלֵךְ מְאֹד מְאֹד עַל נִגּוֹן וְשִׁמְחָה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
רעג): טוֹב לְאָדָם לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ שִׁיּוֹכֵל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוֹן,
כִּי נִגּוֹן הוּא דְבָר גְּדוֹל וְגִבָּה מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ
אֶת לֵב הָאָדָם אֶל הַשֵּׁם יַתְבַּרֵּךְ, וְאֲפֵלוּ מִי שֶׁאִינוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
בְּבִיתוֹ וּבִינוּ לְבִין עֲצָמוֹ יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵיזָה נִגּוֹן, כְּפִי שִׁיּוֹכֵל
לְזַמֵּר אוֹתוֹ, כִּי מַעֲלַת הַנְּגִינָה — אִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה מַגְבִּיֵּה
אֶת רוּחַ הָאָדָם, שְׁלֵא יִפֹּל בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאֻן. וְלִכֵּן יֵשְׁבוּ שְׁלֹשָׁתָם
וְנִגְּנוּ בְּכָלִי שִׁיר, כִּי כָלֵם הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה קִיסָר, וּבֹדָאֵי הִיָּה יְכוּל
לְנַגֵּן, כִּי מַעֲלַת הַמְּלִיךָ יוֹתֵר מִכָּל הָעָם, שֶׁהוּא תָּמִיד בְּרוּחַ טוֹבָה, עַל-יְדֵי
נְגִינָה שֶׁהוּא מְנַגֵּן וּמְנַגְּנִים לְפָנָיו, וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַם-בֵּין לְנַגֵּן כַּנֶּ"ל, כִּי הִיא

והוא הבחור הנ"ל ה"ה ה"ב"ר"ה" [זריו ומצלח] ביניהם, כי
 כָּבֵר הָיָה שָׁם מִכְבָּר, וְהָיָה מֵבִיא לָהֶם בָּשָׂר וְאָכְלוּ
 וְהָיוּ שׂוֹרְפִים שָׁם עֲצִים, שְׁהָיוּ יִקְרִים מִן זֶהָב בִּישׁוּב,

גַּהְרֵי אַפְרָסִמוֹן

היתה בת קיסר, והוא הבחור מיעד להיות משיח, אזי בודאי הוא ידע איך
 לגנוז, כי משיח יכניס בעולם את ענין השמחה והגנינה, ועל-ידי-זה תהיה
 הגאלה, כי השמחה היא הגאלה.

והוא, הבחור הנ"ל, ה"ה ה"ב"ר"ה" (זריו ומצלח) ביניהם, כי כָּבֵר הָיָה
 שָׁם מִכְבָּר, כי מי שמרגיל את עצמו להיות לבד במדבר, ולהתבודד עמו
 בתברך, ולא שם דבר מהכלי-עולם הזה לפני עיניו, אזי הוא נעשה בְּרִיָּה
 וזריו מאד, כי כְּשֶׁאָדָם דְּבוֹק בּוֹ תִּבְרָךְ, ואין לפני מראה עיניו רק את
 הקדוש-ברוך-הוא, ואינו מתערב עם שום בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אזי הוא זריו
 גדול מאד. והיה מביא להם בָּשָׂר וְאָכְלוּ [עין קהלות יעקב, ערך בָּשָׂר,
 שהוא התכללות חמשה חסדים וחמשה גבורות, שהם כל אחד ת"ק, וזהו
 בָּשָׂר — ב' פעמים ש"ר שהוא ת"ק, הינו התכללות חסדים בגבורות, כי
 הרי עבר עליהם מה שעבר — כל מיני גבורות ודינים, כל אחד מהם,
 והמשיכו את החסדים בתוך הגבורות, כדי לחזק את עצמם]. והיו שורפים
 שם עצים, שְׁהָיוּ יִקְרִים מִן זֶהָב בִּישׁוּב, כי יש עץ הדעת, אשר עליו נאמר
 (בראשית ב, יז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, כי ביום אכלך ממנו
 מות תמות"; ופרש מוהר"ן ת"ו"ל (לקוטי-הלכות, פלאי הפס, הלכה ב'), אשר
 מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): כְּשֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ, שְׁכַל
 מארעותיו הם לטובתו, הן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּחֶסֶד, שהוא הַנְּיָה, והן כְּשֶׁהוֹלֵךְ
 לוֹ בְּדִין, שהוא אֱלֻקִּים, הכל ממנו יתברך, הינו הַנְּיָה אֱלֻקִּים אחד, זאת
 הבחינה הוא עולם הבא, שְׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שְׁהַכֵּל לטובתו, ואינו מפריש בין
 טוב לרע, וזה הפגם של האוכל מעץ הדעת טוב ורע, הינו שעושה הפרש
 בין טוב לרע, אז בודאי לבסוף ימות, הינו שיפיל ממדרגתו, ולהפך מי
 שאוכל מעץ החיים, שיודע שהכל מחי החיים ממנו יתברך, הוא חי

וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחוּר הַנַּ"ל מוֹכִיחַ לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבְרוּר דְּבָרִים), שְׁפָאן טוֹב לְבָלוֹת יָמֵי חַיֵּיהֶם כְּפִי הַטּוֹב שְׁיִישׁ לְבִנְיָ-אָדָם בְּעוֹלָם בִּישׁוּב, טוֹב לְפָנֵיהֶם לִישׁב כָּאֵן לְבָלוֹת כָּאֵן יָמֵי חַיֵּיהֶם. שְׁאַלוּ אוֹתוֹ: מַה טוֹב הָיָה לָךְ,

נְחָרִי אֶפְרַסְמוֹן

לְעוֹלָם, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכַמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), אֲשֶׁר חַיִּים נִצְחִיִּים הוּא רַק אֲצֵל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיָמֵי שְׁנִכְלָל בּוֹ גַם-כֵּן חַי לְנִצְחִת. וְלִכֵּן הֵם שָׂרְפוּ עֵצִים, הִינּוּ מֵאַחַר שֶׁהָיוּ נִמְצָאִים בַּמְדָּבָר, שְׁשָׁם הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזַי שָׂרְפוּ כָּל בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהָיָה בָּהֶם, שְׁזָה בִישׁוּב מְאֹד יָקָר, כִּי כְּשֶׁנִּמְצָאִים בִּישׁוּב בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, קָשָׁה מְאֹד לְיַחַד טוֹב וְרַע, לִידַע שֶׁהַכֹּל אֶחָד, כִּי כְּשֶׁנִּמְצָאִים בֵּין בְּעָלֵי בְּחִירָה וְסוֹבְלִים מֵהֶם רַע, מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהַחֲדִיר בְּעֵצְמוֹ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהַכֹּל אֶחָד, שְׁאַפְלוּ מַה שְּׁסוֹבְלִים מִבְּעַל בְּחִירָה — זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם בִּישׁוּב, וְכִשְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מְאִיזָה בְּעַל בְּחִירָה, כּוֹאֵב לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְכֹל זֶה מִפְּנֵי שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְכַלֵּל אֶת הַטּוֹב וְהָרַע יַחַד, לִידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן בִּישׁוּב זֶה יָקָר מְזָהָב, לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ שֶׁהַכֹּל אֶחָד, וְאִסוּר לְהַפְרִיד בֵּין טוֹב לְרַע, מַה שְׁאִין כֵּן הֵם הָיוּ בַּמְדָּבָר, וְהָיוּ נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ יָכוֹלִים לְשַׂרְף מַעֲצָמָם כָּל בְּחִינָה שֶׁל טוֹב וְרַע. וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחוּר הַנַּ"ל מוֹכִיחַ לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבְרוּר דְּבָרִים), שְׁפָאן טוֹב לְבָלוֹת יָמֵי חַיֵּיהֶם, כְּפִי הַטּוֹב שְׁיִישׁ לְבִנְיָ-אָדָם בְּעוֹלָם בִּישׁוּב, טוֹב לְפָנֵיהֶם לִישׁב כָּאֵן לְבָלוֹת כָּאֵן יָמֵי חַיֵּיהֶם, כִּי בַּמְדָּבָר אֵין שׁוּם אָדָם, וְלִכֵּן הוּא מְקוּם טוֹב מְאֹד לְהַתְּבוּדָד עֲצָמוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לוֹ עֶסֶק עִם אֶף אֶחָד, כִּי שָׁם יָכוֹלִים לְהַכְּלִיל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן טוֹב וַיֵּשֶׁר הַמְּקוּם הַזֶּה הִינּוּ בַּמְדָּבָר לְבָלוֹת יָמֵי חַיָּו, כִּי פֶה בַּמְדָּבָר אֵין לְאָדָם עֶסֶק עִם אֶף אֶחָד, אֲזַי הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים, וְנִכְלָל בְּחַי חַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ. שְׁאַלוּ אוֹתוֹ: מַה טוֹב הָיָה לָךְ, שְׁאַתָּה אוֹמֵר,

שאתה אומר שכאן יותר לפניך? השיב להם וספר
לפניהם מה שעבר עליו, שהיה בן בערגיר וכו', עד
שבא לכאן, ומה היה לו בזה שהוא בן בערגיר, שהיה
לו כל טוב גם כאן יש לו כל טוב. והוכיח להם, שטוב
לבלות כאן ימי חייהם.

שאלו הקיסר הזה הנ"ל: השמעת מאותו הקיסר?
השיב לו ששמע. שאל אותו על היפת-תאר
אם שמע ממנה. השיב לו גם-כן: הן. והתחיל הבחור
להתרגז ואמר: זה הרוצח! (הינו אותו הקיסר הנ"ל שדברו
ממנו, כי הוא לא ידע שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והיה
הבחור אומר בכעס בחורק בשניו עליו, ואמר בכעס: זה הרוצח)

גהרי אפרסמון

שכאן טוב יותר לפניך? כי אם אתה אומר שכאן במדבר הכי טוב להיות,
כי זה הטוב הכלול מכל הטובות שבעולם, נמצא, שהיה לך פעם איזה
טוב, שאתה מבין שכאן טוב מכל הטובות, ולכן תגיד איזה טוב היה לך
פעם? השיב להם וספר לפניהם מה שעבר עליו, שהיה בן בערגיר וכו',
עד שבא לכאן, ומה היה לו בזה שהוא בן בערגיר, שהיה לו כל טוב,
אבל היה לו גם רע, כי סבל מזה מה שסבל, כי רצו להרג אותו, והצרך
לברח ולהיות נע ונד, גם כאן יש לו כל טוב, והוכיח להם, שטוב לבלות
כאן ימי חייהם; כי אחר הסבל שכבר סבל, הוא רואה, שאין טוב יותר
לאדם מלשבת במדבר. שאלו הקיסר הזה הנ"ל: השמעת מאותו הקיסר?
השיב לו ששמע. שאל אותו על היפת תאר, אם שמע ממנה, השיב לו
גם-כן: הן. והתחיל הבחור להתרגז ואמר: זה הרוצח! (הינו אותו הקיסר
הנ"ל שדברו ממנו, כי הוא לא ידע, שזה שמדבר עמו, הוא הוא הקיסר בעצמו,

ושאלו (הינו זה הקיסר, שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): מפני מה הוא רוצח? השיב לו: בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן. שאלו: ואיך? וישב עצמו הבחור שבכאן אין לו ממי להתירא, והגיד לו וספר לו כל אותו המאדע שעבר עליו. (נראין הדברים שבתחלה לא ספר לו גוף המעשה, רק שהיה בן בערג'יר) שאלו: אם היה זה הקיסר בא לידי, היית נוקם בו עכשו? השיב לו: לאו, (כי הוא היה

גחרי אפרסמון

והיה הבחור אומר בכעס פחורק בשניו עליו, ואמר בכעס: זה הרוצח); כי אדם צריך תמיד לשמר איך הוא מדבר, כי אף פעם לא יוכל לדעת, כשמדבר על מישהו, וזהו האדם שאפה מדבר עליו, ואתה לא תופס שזהו הוא, ולכן צריכים תמיד לשמר מאד מאד על הדבור שלו, לא לדבר מהזולת, כדי שלא יצטרך אחר-כך להתחרט. וזה כלל גדול בחיים, אם אדם אינו מדבר מהזולת, אזי אף פעם לא יתחרט. ושאלו (הינו זה הקיסר, שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): מפני מה הוא רוצח? השיב לו: בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן. שאלו: ואיך? וישב עצמו הבחור, שבכאן אין לו ממי להתירא, כי מאחר שהוא נמצא במדבר, והוא דבוק בו? תברך, ונכלל בחי החיים, מה הוא צריך לפחד ממישהו?! והגיד לו, וספר לו כל אותו המאדע שעבר עליו (נראין הדברים, שבתחלה לא ספר לו גוף המעשה, רק שהיה בן בערג'יר). שאלו: אם היה זה הקיסר בא לידי, היית נוקם בו עכשו? השיב לו: לאו (כי הוא היה רחמן), אדרבה! הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך. ומזה רואים גדל מדת האמת שיש באדם, אפלו שגרמו לו כל-כך הרבה צרות ויסורים ומרירות ומכאובים, והצרוך לברח ולהיות גע ונד, ולסבל מה שסבל, אף-על-פי-כן אם בא האדם שגרם לו את כל הצרות והיסורים האלו, הוא אינו נוקם בו, אדרבה הוא עושה לו את כל הטובות שבעולם, בזה מראה האדם את מדת טוב לבו וגדל רחמנותו, ואת מדת

רחמן) אדרבא, הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך.

שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנח, כמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה, פי שמע, שהיפת-תאר שלו נאבדה, והוא נשלח. ויאמר עוד אותו הבחור: בשביל אכזריותו וגדלות שלו אבד את עצמו ואת בתו, ואני נשלכתי לכאן. הכל עלי-ידו. שאלו עוד (הינו הקיסר להבחור): אם היה בא לידי, היית נוקם בו? השיב לו: לאו, אדרבא, הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך. ויתודע הקיסר אליו, והודיעו שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל ומה שעבר עליו וכו'. ונפל עליו (הבחור

גהרי אפרסמון

האמת שנטבעה בו. שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנח כמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה, פי שמע, שהיפת-תאר שלו נאבדה, והוא נשלח. ויאמר עוד אותו הבחור: בשביל אכזריותו וגדלות שלו אבד את עצמו ואת בתו, ואני נשלכתי לכאן; הכל על ידו; פי כשאדם שומע מהזולת לדבר ולספר את כל צרותיו, צריכים לדון אותו לכף זכות, ואפלו אם הוא חוזר על זה הרבה פעמים, כי סוף כל סוף כואב לאדם מאד מה שעבר עליו, עם כל זאת שזה שהציק לו, אם הוא יבוא תחת ידו, יעשה עמו רק טובות וחסדים, מפני מדת האמת שיש בו, שיודע שהכל ממנו יתברך, וזה רק היה שליח להרע לו. שאלו עוד (הינו הקיסר להבחור): אם היה בא לידי, היית נוקם בו? השיב לו: לאו! אדרבה, הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך, כי הוא באחת, שאינו נוקם ונוטר, ואדרבה, משלם טוב תחת רעה מה שעשו לו. ויתודע הקיסר אליו, והודיעו שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל, ומה שעבר עליו וכו', ונפל עליו (הבחור הנ"ל), וחקקו

הַנַּ"ל) וְחִבְקוֹ וְנִשְׁקוֹ. וְהִיא (הֵינּוּ הַיִּפְת־תֶּאֶר, שְׁהִיְתָה גַם־כֵּן שָׁם, רק שְׁהִיְתָה נְדָמִית לְזָכַר), שְׁמָעָה כָּל זֹאת מֵה שְׂאֵלוֹ מְדַבְּרִים זֶה לְזֶה:

וְהַבְּחֹר הַנַּ"ל הָיָה דְרָכּוֹ לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם, וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּשִׁלְשָׁה אֵילָנוֹת, כִּי הָיָה שָׁם אֲלֵפֵי אֲלָפִים

גַּהְרֵי אַפְרָסִמוֹן

וְנִשְׁקוֹ; מִכָּאֵן רוֹאִים אֶת גְּדֹל מַדַּת הָאֵמֶת וְהַטּוֹב וְהַחֲסֵד שְׁהָיָה בּוֹ, שְׁלֹא דֵי שְׁלֹא נִקַּם בּוֹ, אֲלֵא חִבְקוֹ וְנִשְׁקוֹ. וְהִיא (הֵינּוּ הַיִּפְת־תֶּאֶר, שְׁהִיְתָה גַם־כֵּן שָׁם, רק שְׁהִיְתָה נְדָמִית לְזָכַר), שְׁמָעָה כָּל זֹאת, מֵה שְׂאֵלוֹ מְדַבְּרִים זֶה לְזֶה, וְלֹא הַשִּׁיבָה שׁוֹם דְּבַר, וְזֶה גַם־כֵּן לַמּוֹד עֵמֶק, אִיךְ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהַתְנַהֵג בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, אֲפֹלוֹ כָּלֵם מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, וְעוֹמְדִים עַל יָדוֹ, וּמְסַפְּרִים סְפוּרִים הַשִּׁיכִים אֵלָיו, אֵל יִתְגַּלֶּה עֲצָמוֹ אֵלֵיהֶם, אֲלֵא יַעֲשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִישׁ זָר, וְזוֹ הַצְּלָחָה גְדוֹלָה בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, כִּמְהַ שְׁפָחוֹת לְהַתְעַרֵב עִם הַזּוֹלָת, וְאֵז יִצְלִיחַ בְּחַיֵּיו. וְהַבְּחֹר הַנַּ"ל הָיְתָה דְרָכּוֹ לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם, וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּשִׁלְשָׁה אֵילָנוֹת, שְׁזֶה סוֹד הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁקִבְעוֹ אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת קְבוּעִים לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּקָר, צְהֲרִים וְעֶרֶב, כְּנֶגֶד הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרֻכּוֹת כו:): תְּפִלוֹת אָבוֹת תְּקַנּוּם, וְכֵן כְּנֶגֶד תְּמִידִין תְּקַנּוּם, וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹתֵרֵין, חֶלֶק ב', סִימָן ח') עַל מֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרֻכּוֹת נד:): מִחֲנֵה יִשְׂרָאֵל כִּמְהַ הָיָה? תְּלַתָּא פְרָסִי; הֵינּוּ שְׁעָקַר הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל מִחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיו קְדוֹשִׁים מִתְּאֵנוֹת נֶאֱוָף, זֶה עַל־יְדֵי שְׁלֵשָׁה מַחֲזִין, שְׁמִקְבָּלִים עַל־יְדֵי שְׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בֵּיוֹם, כִּי עַל־יְדֵי שְׁפֵר יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחֶה, עֶרְבִית, עַל־יְדֵי־זֶה מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ מַחֲזִין חֲדָשִׁים, כִּי בְּכָל יוֹם נִמְשָׁכִים לְאָדָם מַחֲזִין חֲדָשִׁים בְּהַפְרַת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי עַל־יְדֵי כָּל תְּפִלָּה שְׁתִּקְנּוּ אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה, נִמְשָׁכִים עַל הָאָדָם מַחֲזִין חֲדָשִׁים לְהַשִּׁיג אֶת זֵיו שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבַּרַךְ. כִּי הָיָה שָׁם אֲלֵפֵי אֲלָפִים אֵילָנוֹת, שְׁזֶה סוֹכֵב עַל

אֵילָנוֹת, וּבִקֵּשׁ שֵׁם הַכֶּתֶב הַזֶּה"ל (הֵינּוּ בִשְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת מֵהֶם) וְעָשָׂה בָּהֶם סִימָן כְּדֵי שְׁלֹמֹחַר לֹא יִצְטָרֵף לְבֹדֵק וּלְחַפֵּשׂ בָּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת, כְּלִי הָאֵי וְאוּלַי יִמָּצֵא אוֹתוֹ הַכֶּתֶב הַזֶּה"ל. וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם, הָיָה בָּא עִם עֵינָיִם בְּכוֹיֹת מִחֲמַת שְׁהָיָה בּוֹכָה כְּשֶׁבִקֵּשׁ וְלֹא מָצָא. שְׁאֵלוֹ

וַחֲרֵי אַפְרָסִמוֹן

הַתְּפִלוֹת, שֵׁשׁ אֲלָפֵי אֲלָפִים מֵיְנֵי תְּפִלוֹת, שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג מַחֲיָן עֲלֵיוֹנִים לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת נִכְלָל בְּשִׂכְיֵינֵת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבִקֵּשׁ שֵׁם הַכֶּתֶב הַזֶּה"ל (הֵינּוּ בִשְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת מֵהֶם), כִּי הַכֶּתֶב מְרַמֵּז עַל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַמַּתָּנָה שְׁנֵתָן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְדֵי שְׁיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג וּלְמָצֵא אֶת רְזִי וְסִתְרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עֲלָיו לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה כַּמִּים, כְּדֵי שְׁיִשָּׁיג אֶת פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְעָשָׂה בָּהֶם סִימָן, כְּדֵי שְׁלֹמֹחַר לֹא יִצְטָרֵף לְבֹדֵק וּלְחַפֵּשׂ בָּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת, כִּי בְּכָל יוֹם יֵשׁ לְאָדָם מַחֲיָן חֲדָשִׁים, וְכָל תְּפִלָּה הִיא תְּפִלָּה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר לֹא הַתְּפַלֵּל עַד עֲכָשׁוּ, כַּמּוּבָא (עַץ תֵּימָם, שֶׁר א', עֲנַף ה'), אֲשֶׁר אֵין תְּפִלָּה דּוּמָה לְחִבְרָתָהּ, כִּי אֵינָה דּוּמָה תְּפִלַּת שְׁחֵרִית לְמַנְחָה, וּמַנְחָה לְמַעְרִיב, וּתְפִלַּת חַל לְשִׁבְתָּהּ וְלִיּוֹם טוֹב, כִּי בְּכָל פַּעַם יֵשׁ מַחֲיָן חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הָרַעֲיוֹן כָּלֵל, כִּי בְּכָל רֵגַע מִשְׁתַּנָּה כָּל פְּרָצוֹף צוּרַת הָעוֹלָמוֹת, וְלָכֵן אֵין תְּפִלָּה אַחַת דּוּמָה לְשִׁנְיָה, וְכַמּוּבָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן כב): לְבוֹשָׁא דְאִיהוּ לְבִישׁ בְּצַפְרָא לָא לְבִישׁ בְּרַמְשָׁא; כְּבִיכּוּל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּלְבוּשֵׁי חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם, בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רֵגַע, כְּדֵי שְׁיִוָּכְלוּ לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי יְחוּדִים עֲלָאִין, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֶלָּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן וּלְבִקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ. וְלָכֵן הָיָה הַבְּחוּר הוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם בִּשְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת לְחַפֵּשׂ וּלְבִקֵּשׁ שֵׁם, כְּלִי הָאֵי וְאוּלַי יִמָּצֵא אוֹתוֹ הַכֶּתֶב הַזֶּה"ל, הֵינּוּ הַכֶּתֶב שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַהִתְקַשְׁרוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְשִׂכְיֵינֵת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם, הָיָה בָּא עִם עֵינָיִם בְּכוֹיֹת מִחֲמַת

אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות פנ"ל? ואחר-כך אתה חוזר ועיניך בכויות? השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו' פנ"ל, ועתה הוא מבקש, אוילי ומצא. אמרו לו: למחר כשתלך לבקש נלך גם-כן עמה, אוילי נמצא אנחנו אותו הכתב.

נחרי אפרסמון

שהיה בוכה, כשבקש ולא מצא; כי עקר שלמות התפלה היא על-ידי בכיה דיקא, שצריכים להזיל דמעות בעת התפלה, שיזכה למצא את הכתב, שהוא רזין וסגרי תורה, אורייתא דעתיקא סתימאה, להשיג את אמתת מציאותו יתברך, כי תפלה שוכרת את כל המנועולים, וכמאמרם ז"ל (בבא מציעא נט.): מיום שנחרב בית-המקדש, נגעלו שערי תפלה, שנאמר (איכה ג, ח): "גם כי אצעק ואשוע שתם תפלתי"; ואף-על-פי ששערי תפלה נגעלו, שערי דמעות לא נגעלו, שנאמר (תהלים לט, יג): "שמעה תפלתי הו"ה ושועתי האזינה, אל דמעתי אל תחרש". שאלו אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות פנ"ל, ואחר-כך אתה חוזר ועיניך בכויות? השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו' פנ"ל, ועתה הוא מבקש אוילי ומצא; כי זה דבר גדול מאד לגלות ולפרסם להזולת, ובפרט מי ששואל אותו, למה הוא בוכה ומה הוא מחפש, כי מצנה גדולה לדבר גם עם הזולת בעבודת השם יתברך, ולספר להם, שהיה לו את הכתב, שהיא התורה הקדושה, ונעלמה ממנו על-ידי עוונותיו, ובכל יום הוא הולך ומחפש אחר זה ובוכה הרבה מאד. כי אם אחד בא אליך ושואל אותך: מה אתה מחפש ולמה אתה בוכה, זה דבר גדול מאד לגלות גם להזולת, כי בזה העולם יכולים לעבר לאדם ימים ושנים, והוא אפלו אינו יודע מה חסר לו. אמרו לו: למחר כשתלך לבקש, נלך גם-כן עמה, אוילי נמצא אנחנו אותו הכתב; כי כשאתה מעורר את אחרים, הם נתעוררים גם-כן,

וְכֵן הָיָה, וְהִלְכוּ הֵם עִמּוֹ גַם-כֵּן, וּמִצְאָה הֵבֵת קִיסָר אֶת
 אוֹתוֹ הֵבֵתָב בְּאֵילָן, וּפְתַחָה אוֹתוֹ וּרְאָתָה שֶׁהוּא כְּתָב־
 יָדָה מִמֶּשׁ.

חֲשִׁבָה בְּדַעְתָּה: אִם תִּגִּיד לוֹ תִּכְרַף שֶׁהִיא הִיא, כְּשֶׁתִּחְזֹר
 וְתִפְשֹׁט אֵלָיו הַמְּלַבּוּשִׁים וְתִחְזֹר לִיְפִיָּה, וְתִהְיֶה

נְחִירֵי אֶפְרַסְמוֹן

עד שהם רוצים לעזור לו למצא את הכתב. ודבר זה הוא פלא על גבי פלא, כשאדם מדבר עם הזולת, לא רק שהוא פועל אצלו, אלא הוא פועל גם בעצמו, כי לכל אחד יש דבורים, אבל הם ישנים אצלו, וכיון שמוציאם לזולתו — חוזרים אליו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד), שיש אור ישר ואור חוזר; כי כשמדברים עם הזולת, אזי הדבורים חוזרים גם אליו. וכן היה, והלכו הם עמו גם-כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו, וראתה שהוא כתב ידה ממש, כי כשאדם מתפשט אחר קדשתו שגאבדה ממנו, ובוכה ומכפה שמים וארץ, ומתפלל ומתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליו, לבסוף השכינה בעצמה, שהיא הבת קיסר, היא מוצאת את הכתב, ומחזירה את זה לו, העקר שאדם לא יתיאש מלבקש רחמים ותחנונים, אפלו שעוברים עליו בין כך ימים ושנים, ואינו רואה שום ישועה, אסור לו להתיאש מן הרחמים, אלא יחזק את עצמו, ויפציר אליו יתברך בכל יום ויום מחדש, ואל ירפה את עצמו בשום פנים ואפן, אלא בכל יום ויום יחזר ויבוא אליו יתברך, ויבקש ויתחנן ויבכה על מר נפשו, שגאבדה ממנו הקדשה, והתורה ורזיה וסתריה, ואז אם יהיה עקשן גדול על זה, לבסוף השכינה בעצמה תתגלה אליו. חשבה בדעתה הבת קיסר, אם תגיד לו תכף שהיא היא, כשתחזר ותפשט אלו המלבושים, ותחזר ליפייה, ותהיה שוב יפת-תאר במקדם, יוכל לפל ולגוע, כי באמת בעת שהאדם נמצא בצרה גדולה מאד, והגיע למצב כזה, שהתיאש לגמרי מהעולם הזה ומהעולם

שׁוֹב יִפְתֹּחַ-תְּאֵר בְּמִקְדָּם, יוֹכַל לִפְלֹל וְלִגְזוֹעַ, וְהִיא רוּצָה
 שִׁיְהִיָּה בְּכִשְׁרוֹת פְּדָת. וְהִלְכָה וְהִחְזִירָה לוֹ הַפְּתָב,
 וְאִמְרָה לוֹ שְׁמַצָּאָה הַפְּתָב, וְתַכְּף נֶפֶל חֲלָשׁוֹת (הַתְּעַלְף),
 וְהִחְיֵי וְהִבְרִיאֵי אוֹתוֹ, וְהִיָּה בִּינֵיהֶם שְׁמִחָה גְדוֹלָה.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַבָּא, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין לוֹ כְּכַר מְנוּס וְתַקְוָה, וּמִי יוֹדֵעַ אִם פְּעַם יִמְצָא אֶת
 קִדְשׁוֹ, שֶׁהִיא רְזִי וְסִתְרֵי תוֹרָה, וְיִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּשִׂכְיֹת עֵזוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 אִזּוֹ דִּיקָא בְּרַגְעַ שְׁנִדְמָה לוֹ, שֶׁהַפֶּל אָבוּד מִמֶּנּוּ, הַשְּׂכִינָה בַעֲצָמָה מִתְגַּלָּה
 אֵלָיו, אֲבָל עֲדִין אֵינָה פּוֹשְׁטָת מַעֲצָמָה אֶת מְלַבּוֹשִׁיָּה, כְּדֵי שְׁלֹא יִפֹּל חֲלָשׁוֹת
 [בְּהִתְעַלְפוֹת], כִּי הַשְּׂכִינָה הִיא גְלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית מִדְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, עַד
 שְׁנִתְגַּלָּה לְאָדָם, אִיךָ שְׁפָל הַבְּרִיאָה כְּלָה, זֶה לְבוֹשׁ לְגִבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וּבְכָל פְּרָט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה יְכוּלִים לְרֹאוֹת אֶת אֱלָקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲבָל
 כְּשֶׁאָדָם עֲדִין רְחוּק מִכָּל זֶה, הַשְּׂכִינָה הִיא מְלַבְּשָׁת בְּלַבּוֹשֵׁין עֲבִים וְגָסִים,
 כְּדֵי שְׁלֹא יִפְרִו אוֹתָהּ, וְלִכֵּן הִיא לֹא רְצָתָה עֲדִין לְהוֹרִיד מִמֶּנָּה לְבוֹשִׁיָּה,
 כְּדֵי שְׁלֹא יִפֹּל חֲלָשׁוֹת, כִּי מְרַבּוּי הָאוֹר יְכוּל לְהִיּוֹת הַצִּיץ וְנִפְגַּע וְכוּ', אוֹ
 הַצִּיץ וְנִמַּת וְכוּ', וְהִיא רוּצָה שִׁיְהִיָּה בְּכִשְׁרוֹת פְּדָת, הֵינּוּ שִׁיְהִיָּה בְּהַדְרָגָה
 וּבִמְדָה וּבְצִמְצוּם, וְהִלְכָה וְהִחְזִירָה לוֹ הַפְּתָב, וְאִמְרָה לוֹ שְׁמַצָּאָה הַפְּתָב,
 כִּי קִדְם הִיא מִחְזִירָה לוֹ לְאֵט לְאֵט אֶת הָאוֹר, וְלִכֵּן קִדְם הִיא הִחְזִירָה לוֹ
 אֶת הַפְּתָב, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, וְתַכְּף נֶפֶל חֲלָשׁוֹת (הַתְּעַלְף), כִּי זֶה זְמַן רַב מְרַב
 יֵאוּשׁ שֶׁהָיָה בּוֹ, גַּם אֶת הַפְּתָב הוּא אֲבָד, כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בִּיאוּשׁ וּבְדַכְּאוֹן,
 נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֲבָד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וְנִאֲבָד מִמֶּנּוּ גַם הַפְּתָב, שֶׁהִיא
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁנִתְחַבַּא אֲצֻלוֹ הַרְצוֹן לְלַמַּד תּוֹרָה, אֲזִי קִדְם הַשְּׂכִינָה
 הִחְזִירָה לוֹ אֶת הַפְּתָב, שֶׁהוּא הַרְצוֹן וְהַחֲשֵׁק לְלַמַּד תּוֹרָה, אֲבָל הוּא
 תַּכְּף-וּמִיד נֶפֶל חֲלָשׁוֹת, כִּי כָּל-כֶּף הַשְּׁתוּקָק לְזֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְהֵנָּה קָבַל
 אֶת זֶה תּוֹרָה, וְהִחְיֵי וְהִבְרִיאֵי אוֹתוֹ, הֵינּוּ כֹּל הַמוֹנְעִים שְׁמַנְעוּ אוֹתוֹ עַד
 עֲכָשׁוּ, נִהַפְּךָ לוֹ מִתְּבַת מְנִיעוֹת אֶל נְעִימוֹת, וְהֵנָּה בִּינֵיהֶם שְׁמִחָה גְדוֹלָה;
 כִּי אֵין עוֹד שְׁמִחָה כְּשִׁמְחַת הַתּוֹרָה וְהַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי אָדָם

אַחֲר־כֵּן אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחוּר: לָמָּה לִי הַכֶּתֶב? הֵיכָן
אֲמַצָּאָהּ? כִּי בְהִכָּרַח הִיא עֲכָשׁוּ אֶצֶל אֵיזָה
מְלָךְ, וְלָמָּה לִי זֹאת? אֲבָלָה כָּאֵן יָמִי חַיִּי. וְהַשִּׁיב לָהּ
הַכֶּתֶב וְאָמַר לָהּ: הֵא לָךְ הַכֶּתֶב, וְתִלְךְ וְתִשְׁאַנָּה (כִּי הִיא

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּהִתְמַדָּה וּבִתְשׁוּקָה
רַבָּה, וְלִהְיוֹת בְּטֹל וּמִבְטָל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְלִהְשִׁיג אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת
אֶלְקוֹת הַנִּמְצָאֹת בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה. אַחֲר־כֵּן אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחוּר: לָמָּה לִי הַכֶּתֶב?
הֵיכָן אֲמַצָּאָהּ? כִּי בְהִכָּרַח הִיא עֲכָשׁוּ אֶצֶל אֵיזָה מְלָךְ, וְלָמָּה לִי זֹאת? אֲבָלָה
כָּאֵן יָמִי חַיִּי! כִּי עַל זֶה צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שְׂיֵצֵא מִהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת
וְהַדְּכָאוֹן הַפְּנִימִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כִּי אָדָם שֶׁנִּפְלַ בְּדַעְתּוֹ, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד
מְנוּס וְתַקְוָה מְנוּנָה, אֶפְלוֹ שֶׁכָּבַר מַחְזִירִים לוֹ אֶת הַתְּשׁוּקָה לְלַמֵּד תּוֹרָה,
וּמִקְבֵּל חֲזָרָה אֶת הַכֶּתֶב, עֲדֵינּוּ אֵינּוּ מְאֲמִין בְּעֲצָמוֹ, וְלָכֵן בְּכָל פַּעַם נִתְעוֹרְרֶת
אֶצְלוֹ חֲלִישׁוֹת, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁאֵף שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּבֶד אֶת הַכֶּתֶב, אֲבָל הֵיכָן יִמְצָא
אֶת הַשְּׂכִינָה? אֵיךְ יִתְגַּלֶּה אֵלָיו אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ?! כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ
ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא): כְּמוֹ שֶׁצָּרִיכִים אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא, כֵּךְ צָרִיכִים אֲמוּנָה בְּעֲצָמוֹ, שְׂיֵאֲמִין שְׂגֵם הוּא חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ.
וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פו), כִּי יֵשׁ אֶפְלוֹ צַדִּיקִים, שֶׁהֵם
קִטְנֵי אֲמוּנָה, שְׂאִינָם מְאֲמִינִים בְּעֲצָמָם שֶׁהֵם חָשׁוּבִים לְמַעַלָּה. וְכַעֲיֵן
שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה מח:): עַל פְּסוּק (זְכַרְיָה ד, י'): "כִּי מִי בּוֹ לַיּוֹם
קִטְנוֹת", מִי גָרַם לְצַדִּיקִים, שְׂיִתְבַּזּוּ שְׁלַחֲנָן לְעֵתִיד לְבוֹא? קִטְנוֹת שֶׁהִיָּתָה
בָּהֶם. וְלָכֵן גַּם הַבְּחוּר, אֵף שֶׁקִּבֵּל חֲזָרָה אֶת הַכֶּתֶב, לֹא הֵאֲמִין בְּעֲצָמוֹ,
שֶׁהוּא יְכוֹל עוֹד לְמַצָּא אוֹתָהּ, וְלָכֵן וְהַשִּׁיב לָהּ הַכֶּתֶב, וְאָמַר לָהּ: הֵא לָךְ
הַכֶּתֶב, וְתִלְךְ וְתִשְׁאַנָּה (כִּי הִיא נִדְמִית לְזָכַר פּנ"ל), כִּי מְרַב חֲלִישׁוֹת וְקִטְנוֹת
הַדַּעַת שֶׁנִּכְנָסוֹת בְּאָדָם, הוּא אֵינּוּ מְאֲמִין כָּלֵל בְּעֲצָמוֹ, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדַע,
שֶׁהִנֵּה הַשְּׂכִינָה וְהַקְּדוּשָׁה שְׁלוֹ עוֹמְדֵת לִידּוֹ, כִּי הִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּלִבוֹשֵׁין, וְהוּא
אֶפְלוֹ אֵינּוּ שֵׁם לֵב אֶל קוֹלָהּ, וְכַעֲיֵן שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',

נְדָמִית לְזָכַר כִּנּוּ"ל. וְרָצָתָה לִילָף) וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שְׁיִלֵף עִמָּה
 גַּם־בֶּן, כִּי הוּא בּוֹדָאֵי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא,
 אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי אֲתָן לָךְ חֶלֶק גַּם־בֶּן (הֵינּוּ שְׁהֵבַת קִיסָר)
 שְׁנֵדְמִית לְזָכַר, אֲמָרָה אֶל הַבְּחוּר, שְׁלֹא יִדַע שֶׁהוּא
 בְּעֵצְמָה הִיא הִיפְת־תֹּאֵר הַנּוּ"ל, שְׁיִלֵף עִמּוֹ גַּם־בֶּן, וְהוּא
 בּוֹדָאֵי יִקַּח אֶת הִיפְת־תֹּאֵר וְיִיטִיב עִם הַבְּחוּר גַּם־בֶּן.

וְהַבְּחוּר רָאָה שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ הֵבַת קִיסָר שְׁאֲנוּ
 מְדַבְּרִים עָלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכַר כִּנּוּ"ל) וּבּוֹדָאֵי יִשִּׁיג וְיִקַּח

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

סימן רו), שִׁיכוֹל לְהִיּוֹת, שְׁאָדָם תּוֹעָה וְנִתְעָה כָּל־כֶּף, עַד שֶׁהוּא כָּבַר חוּזֵר,
 וְהוּא סְמוּךְ מְאֹד אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֵךְ שָׁכַח אֶת הַקּוֹל שֶׁקוֹרָא אוֹתוֹ, וְלִכְּנֹן
 הוּא מִתְיָאֵשׁ, וְהוּא מִחֻזֵּר אֶת הַכֶּתֶב, שֶׁהִיא קְדוּשָׁתוֹ. וְרָצָתָה לִילָף, וּבִקְשָׁה
 מִמֶּנּוּ שְׁיִלֵף עִמָּה גַּם־בֶּן, כִּי הוּא בּוֹדָאֵי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר
 יִהְיֶה לִי, אֲתָן לָךְ חֶלֶק גַּם־בֶּן (הֵינּוּ שְׁהֵבַת קִיסָר, שְׁנֵדְמִית לְזָכַר, אֲמָרָה אֶל
 הַבְּחוּר, שְׁלֹא יִדַע שֶׁהִיא בְּעֵצְמָה הִיא הִיפְת־תֹּאֵר הַנּוּ"ל, שְׁיִלֵף עִמּוֹ גַּם־בֶּן, וְהוּא בּוֹדָאֵי
 יִקַּח אֶת הִיפְת־תֹּאֵר, וְיִיטִיב עִם הַבְּחוּר גַּם־בֶּן); כִּי מֵרַב הֶעֱלָמָה וְהִסְתַּרְהָ, שְׁנַעְעֵלָם
 וְנִסְתַּר מֵהָאָדָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא כָּבַר שׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִי הַמְשַׁפִּיעַ וּמִי
 הַמְשַׁפֵּעַ, מִי זְעִיר אֲנִפִּין וּמִי נוֹקְבָא דְזְעִיר אֲנִפִּין, וּמֵהִי הַשְּׁגָחָה וּמֵהוּ טָבַע,
 מֵהוּ שֵׁם הַנּוּ"ה וּמֵהוּ שֵׁם אֱלֻקִּי"ם. וְהַבְּחוּר רָאָה, שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ
 הֵבַת קִיסָר, שְׁאֲנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכַר כִּנּוּ"ל), כִּי כָּל־כֶּף נָפַל בְּעֵינָי עֲצָמוֹ,
 עַד שֶׁלֹּא הִכִּיר אוֹתָהּ לְגַמְרֵי, וְלִכְּנֹן מָסַר לָהּ אֶת הַכֶּתֶב, וְאָמַר לְעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר
 הוּא בּוֹדָאֵי יִשִּׁיג וְיִקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה לִילָף עִמּוֹ, וּכְזֹה יֵשׁ הַתְּחֻזָּקוֹת
 עֲצוּמָה, שְׁאָדָם צָרִיף לְהַתְּחַזֵּק אֶפְלוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת,
 יֹאמֵר לְעֲצָמוֹ עַל־כָּל־פְּנִיָּם: אִם לִי זֶה לֹא הוּלָף, שְׁיִלֵף לְחַבְרֵי, אֲשֶׁר רַבְּנוּ
 ו"ל אָמַר (שִׁיחֻת־הַרְ"ן, סִימָן קִיט), אֲשֶׁר זֶה מְדַרְגָּה גְדוֹלָה מְאֹד כְּשֶׁאוֹחֻזִים

אותה, ונתרצה לילך עמו. והקיסר הנ"ל היה נשאר
 לבדו, כי הוא היה ירא לשוב אל המדינה, ובקשה ממנו
 שילך גם-כן, כי מאחר שהוא ישוב ויקח היפת-תאר,
 אין לו אימה עוד (כי יוחזר המזל) ויוכל להשיבו גם-כן.

נחרי אפרסמון

בזה, שאפלו לי זה לא הולך, על-כל-פנים שחברי יהיה איש כשר וצדיק;
 כי על-פירוב כשאדם רואה שלא הולך לו, אזי הוא מונע גם אחרים שלא
 יחזרו אליו יתברך, ולכן זו מדרגה גבוהה מאד להחזיק בזה, שאף שלו
 זה לא הולך, על-כל-פנים שלחברו פן ילך. וזה מה שעשה הבחור, הוא
 ראה, אף שיש לו בידו את הכתב, הוא אינו יכול למצא אותה, לכן מסר
 את זה להבת-קיסר, שהוא חשב שזה זכר, אשר זו מדרגה גדולה מאד,
 והוא מוכן אפלו ללכת עם הזולת, העקר שלה הוא יהיה טוב. וזו מדרגת
 גדולי מבחרי הצדיקים, שמוסרים את נפשם בעבור כלל נשמות ישראל,
 לחזקם ולאמצם לעודדם ולשמחם, אפלו שלהם יוצא מזה אחר-כך רע,
 עם כל זאת הם מוכנים למסור את נפשם בשביל הזולת. והקיסר הנ"ל היה
 נשאר לבדו, כי הוא היה ירא לשוב אל המדינה; כי סוף כל סוף הוא עשה
 רע הן להבחור והן להבת קיסר והן לאשתו, כי בדרך כלל מי שעושה
 משהו רע, הוא מפחד מהזולת, כי מי שבטוח בעצמו, שהוא לא עשה
 שום דבר רע, הוא אינו מפחד. ובקשה ממנו שילך גם-כן, כי מאחר שהוא
 ישוב ויקח היפת-תאר, אין לו אימה עוד (כי יוחזר המזל), ויוכל להשיבו
 גם-כן; כי לא הבחור ולא הקיסר הבינו, שמי שמדבר אליהם, זאת באמת
 הבת קיסר, כי כך הולך בחיים, חיי יום יום, שכל אחד עושה את התכניות
 שלו, ואינו מבין, שהשכינה נמצאת פה, כי אם אדם היה יודע, שאין
 בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, היה חזק בדעתו, ושום
 דבר בעולם לא היה יכול לשבר אותו, אלא כל אחד חושב שיש בעניניו
 איזה גורם פרטי, ואינו תופס, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ובכל
 תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, כי הרי הבחור מדבר מה שהוא

וְהִלְכוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלֹשָׁה יַחַד, וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה, וּבָאוּ אֶל
הַמְּדִינָה, שְׂיוֹשְׁבֵת שָׁם הַקִּיסְרִית, וּבָאוּ אֶל
אוֹתוֹ הָעִיר, שֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת שָׁם, וְהָעֲמִידוֹ הַסְּפִינָה.
וַיֵּשְׁבָה עֲצָמָה (בַּת הַקִּיסָר): אִם תּוֹדִיעַ תִּכְרַף לְאִמָּה
שֶׁבָאתָה, תּוֹכֵל לְגֹועַ. וְשָׁלַחָה אֶצְלָהּ, בְּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא
אִישׁ, שְׂיֹדַע יְדִיעָה מִבֵּתָהּ. אַחֲר־כֵּן הִלְכָה בְּעֲצָמָה
וּסְפָרָה לְהַקִּיסְרִית כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל בֵּתָהּ, וּסְפָרָה לָּהּ כָּל

נְחָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מְדַבֵּר, וְהַקִּיסָר מְדַבֵּר מַה שֶׁהוּא מְדַבֵּר, וְאֵינָם שָׁמַיִם לֵב, שֶׁהֵבֵת קִיסָר
נִמְצָאת אֶצְלָם וְסִמּוֹן לָהֶם. כֵּן הוּא אֶצֶל כָּל בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהוּא עֲסוּק
בְּדַאגוֹתָיו וּבְטְרוֹדוֹתָיו וּבְמַרְיבוֹתָיו, בְּצַעְרָיו וּבְיִסוּרָיו, וְאֵינּוּ שָׁם לֵב,
שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת שָׁם (יִשְׁעִיָּה סג, ט): "בְּכֹל צָרְתָם לוֹ צָר", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי בְרַה, פֶּרֶק יח): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל צַעַר
וְצַעַר שֶׁיֵּשׁ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל, אָנִי עִמָּהֶם, לוֹ צָר — אֵל תִּקְרִי לוֹ אֶלָּא
לִי.

וְהִלְכוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלֹשָׁה יַחַד, כִּי הֵבֵת קִיסָר שֶׁכָּנְעָה אֶת שְׁנֵיהֶם, וְשָׁכְרוּ
לָהֶם סְפִינָה, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה, שְׂיוֹשְׁבֵת שָׁם הַקִּיסְרִית, שֶׁהִיא הֵיטָה אֶשֶׁת
הָעֵנִי, וְעַכְשָׁו מִפְּנֵי שֶׁעֲמָדָה בְּנִסְיוֹן, נַעֲשִׂית מְלָכָה, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר,
שֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת שָׁם, וְהָעֲמִידוֹ הַסְּפִינָה. וַיֵּשְׁבָה עֲצָמָה (בַּת הַקִּיסָר), אִם תּוֹדִיעַ
תִּכְרַף לְאִמָּה שֶׁבָאתָה, תּוֹכֵל לְגֹועַ. וְשָׁלַחָה אֶצְלָהּ, בְּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אִישׁ,
שְׂיֹדַע יְדִיעָה מִבֵּתָהּ. כִּי כְּשֶׁרוֹצִים לְסַפֵּר לְמִישֶׁהוּ בְּשׁוֹרָה מִשְׁמַחַת, צְרִיכִים
לְהִלְבִּישׁ אֶת זֶה בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהָרָן,
חֶלֶק א', סִימָן ס'); כִּי כְּמוֹ שֶׁמְרַפְּאִים אֶת הָעוֹר, צְרִיכִים לְסַגְרוֹ, שֶׁלֹּא יִרְאֶה
אֶת הָאוֹר פְּתָאִם, וְצְרִיכִים לְצַמְצֵם לוֹ אֶת הָאוֹר, כְּדִי שֶׁלֹּא יִזְיק לוֹ מַה
שֶׁיִּרְאֶה פְּתָאִם. אַחֲר־כֵּן הִלְכָה בְּעֲצָמָה, וּסְפָרָה לְהַקִּיסְרִית כָּל מַה שֶׁעָבַר
עַל בֵּתָהּ, וּסְפָרָה לָּהּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה. וּמֵאַחַר שֶׁהֵיטָה מְלַבֶּשֶׁת כְּזָכָר, אִזִּי אִמָּה

המעשה, ולבסוף אמרה לה: והיא גם-כן בכאן. אחר-כך אמרה לה האמת: אני אני היא. והודיעה לה שגם החתן שלה, בן הבערגיר, הוא גם-כן בכאן, אך אמרה לה, שאינה רוצה באפן אחר, רק שישיבו את אביה הקיסר

נחרי אפרסמון

הקיסרית לא הפירה אותה, פי כל-כך יכולים להסתיר את עצמו בזה העולם, עד שמדברים עם מישהו, ולא יכולים להפיר שזהו זה. ולבסוף אמרה לה: והיא גם-כן בכאן, והכל דברה עמה בצורה כזו, שלא תבהל פתאם. אחר-כך אמרה לה האמת: אני אני היא, כעין שמצינו אצל יוסף הצדיק, שסבב עם אחיו כמו שסבב, עד שאמר (בראשית מה, ג): "אני יוסף". והודיעה לה, שגם החתן שלה, בן הבערגיר, הוא גם-כן בכאן. ורואים כאן איך שהקדוש-ברוך-הוא מסבב סבות עם האדם, אם הוא חזק בנקדתו, ואינו נכנע לאף אחד בעולם, ומכל שכן שאינו נשבר, ואינו חוזר בו מנקדתו, והוא עקשן גדול מאד, לבסוף הכל יסתבב חזרה כמו שהוא רצה, כמו שאנו רואים, שאשת העני רצתה מאד לבתה את בן הבערגיר, מפני שהבערגיר מסר את נפשו בעבורה, ובעלה לא רצה בשום פנים ואפן, והיא עמדה בזה חזק מאד, שהיא מכתחה לשלם טובה תחת טובה שעשו לה, רק העני מרב גאותו וישותו, שנעשה כבר קיסר לא רצה, אבל היא באמת, שלא רצתה רק את הבחור, ואת זה היא הכניסה בבתה, אזי לבסוף הנה בתה באה חזרה עם הבחור, ורוצים להתחתן. רואים מזה התחזקות עצומה ונוראה מאד, אם אדם מתעקש על נקדתו, אפלו שיעמדו עליו כל העולם פלו, ישתדל שלא ישבר, ולא יכנע לאף אחד, פי עם נקדת האמת שבוערת באדם, יכולים להצליח בחיים, אם רק אינו עוזב את עצמו בשום פנים ואפן, ואינו נכנע אל שום לחץ שמלחיצים אותו להכנע. אך אמרה לה הבת קיסר לאמה, שאינה רוצה באפן אחר, רק שישיבו את אביה הקיסר למקומו, כאן רואים, איך שאדם צריך להיות מעביר על מדותיו, אף שכל הצרות נגרמות להבת קיסר ולהבחור על-ידי הקיסר, עם כל זאת

לְמוֹקוֹמוֹ, וְאָמְרָה לֹא הִיְתָה מְרֻצִית לְזֶה כָּלֵל, כִּי חָרָה לָהּ
עָלֶיךָ מְאֹד, עַל שֶׁבִשְׁבִילֹךָ הָיָה כָּל הַנֶּ"ל. אַךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן
הִכְרַחֵה לְמִלְאוֹת רִצּוֹן בְּתָהּ. וְרִצּוֹ לְהִשְׁכֵּחַ, וַיִּבְקְשׂוּ
וְהִנֵּה אֵין הַקִּיסָר נִמְצָא כָּלֵל, וְהַגִּידָה לָהּ בְּתָהּ שֶׁגַם הוּא
בְּכָאן, וְהִיְתָה חֲתָנָה. וְהַשְׁמַחָה בְּשִׁלְמוֹת. וְהַמְלוּכָה
וְהַקִּיסָרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה וּמְלָכוּ בְּכַפָּה.

גַּם אַחֲר־כֵּן לֹא הָיָה לְהַקִּיסָר הַזֶּקֶן גְּדֻלָּה, כִּי הַכֵּל הָיָה

נְחָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַבַּת קִיסָר אֶמְרָה לְאָמָה, שֶׁהִיא לֹא תִתְחַתֵּן עַד שֶׁגַם אָבִיהָ יִחְזֹר, וְאָמְרָה לֹא
הִיְתָה מְרֻצִית לְזֶה כָּלֵל, כִּי חָרָה לָהּ עָלֶיךָ מְאֹד, עַל שֶׁבִשְׁבִילֹךָ הָיָה כָּל הַנֶּ"ל,
כִּי הַחֲזִיקָה עַד־כֵּן טִינָה בְּלִבָּהּ עַל בְּעָלָהּ, שֶׁגַּרְם אֶת כָּל הַצַּעַר וְהַיְסוּרִים
שֶׁבִין כֶּן עָבְרוּ שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים, וְהִבֵּן וְהִבַּת לֹא יָכְלוּ לְהִתְחַתֵּן, וְלִכֵּן
הִיא לֹא הִסְכִּימָה. אַךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן הִכְרַחֵה לְמִלְאוֹת רִצּוֹן בְּתָהּ, וְרִצּוֹ
לְהִשְׁכֵּחַ, וַיִּבְקְשׂוּ וְהִנֵּה אֵין הַקִּיסָר נִמְצָא כָּלֵל, כִּי הוּא הִתְחַבֵּא מְרַב פֶּחַד
שֶׁהָיָה לוֹ, כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁעוֹשֶׂה דְבָר שֶׁאֵינוֹ כְּרָאוּי, עָלֶיךָ לְהִתְפַּחַד,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ס.): הַהוּא תִלְמִידָא דְהוּוּ קָא אָזִיל בְּתַרְיָה דְרַבִּי
יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי בְּשׁוּקָא דְצִיּוֹן. חֲזִיָּה דְקָא מְפַחֵיד אֲמַר לָהּ: חֲטָאָה אַתְּ,
דְּכָתִיב (יִשְׁעִיָּהוּ לֵג, יד): "פָּחַדוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים". כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ חוֹטָא, אֵינוֹ
צָרִיךְ לְהִתְפַּחַד מֵאֶפֶס אֶחָד בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְהַגִּידָה לָהּ בְּתָהּ, שֶׁגַם הוּא בְּכָאן,
כִּי בְּאֵמֶת הָיָה שָׁם, אֲלֵא מְרַב פֶּחַד הִסְתַּתֵּר. וְהִיְתָה חֲתָנָה וְהַשְׁמַחָה
בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עֲתָה נִשְׁלַם כָּל הַבְּנִיָּן, וְהַמְלוּכָה וְהַקִּיסָרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה
וּמְלָכוּ בְּכַפָּה. וְכָל זֶה מְרָמֹז עַל סוּד הַגְּאֻלָּה, שֶׁאֵנּוּ מְחַכִּים וּמְצַפִּים עָלֶיהָ,
שֶׁיִתְחַבְּרוּ יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְיִהְיֶה הַיְחוּד הַשְּׁלֵם
בֵּין זְעִיר אֲנַפִּין לְנוֹקְבָא.

גַּם אַחֲר־כֵּן לֹא הָיָה לְהַקִּיסָר הַזֶּקֶן גְּדֻלָּה, כִּי הַכֵּל הָיָה עַל יָדוֹ; הָאֲדָם

על־ידו. המאטראם טפחו טפחו אותו על פניו ודחפוהו.
 הבערגיר היה לו גדלה מאד, (פי הוא) אבי הקיסר, שהוא
 העקר.

בלוט פתיב (בראשית יט, יז): "ההרה המלט" הינו בערגיר,
 וממנו נולד משיח, שיבוא במהרה בימינו אמן.

נחרי אפרסמון

צריך לדעת ולזכור, כי אם על ידו נגרמות צרות לזולת, הוא לא ינקה
 מלשלם על זה מחיר כבד, ולא יעלה אף פעם לגדלה. אדם חושב שהוא
 יעשה עולות להזולת, יגרש ויצער אותו, ולבסוף יעלה לגדלה, זו טעות
 חמורה, כי מי שרוךף את חברו על לא דבר, ישלם על כך מחיר כבד מאד.
 המאטראם טפחו אותו על פניו ודחפוהו, כי כל המתחבר לרשע
 נעשה כמהו, הרי הוא היה מאטראס של הרוצח, שתפס את הבת קיסר
 בתוך שק, ועל־כן עכשו טפחו אותו על פניו, ודחפו אותו לחוץ, כי כן
 הוא תמיד, מי שמתחבר אל רשע, אף שהוא אינו עושה שום דבר, אבל
 ברגע שמתחבר עם רשע — נעשה כמהו, והוא מקבל את ענשו, ויוצא
 בבזיונות גדולים. הבערגיר היה לו גדלה מאד (פי הוא) אבי הקיסר, שהוא
 העקר, כי הרי הוא מסר את נפשו להציל את אשת העני, והוא היה באמת
 ירא שמים שעמד בכל הנסיונות עמה, וסבל עלבונות וחרופין וגדופין על
 לא דבר, ולכן לבסוף קבל גדלה.

בלוט פתיב (בראשית יט, יז): "ההרה המלט", הינו בערגיר, כי בערגיר
 הוא בלשון אשכנז: הר, שקורין בארג, ואחד שעולה על הר, קורין אותו
 בערגיר, וממנו נולד משיח, כי משיח יוצא מרות שיצאה מלוט, וזה
 שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה נ', סימן י'): אמר רבי יצחק
 (תהלים פט, כא): "מצאתי דוד עבדי", היכן מצאתי אותו? בסדום, שאצלו
 נאמר דבר זה: "ההרה המלט", ושם במערה נשתלשלה ההשתלשלות של
 רות, שממנה יוצא דוד, שממנו יוצא משיח, שיבוא במהרה בימינו, אמן.

ישראל הִיָּה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם: "פְּקֹד פְּקֹדֹתַי" (שְׁמוֹת ג, טז), מִי שְׂיֵאמֶר לָהֶם זֶה הַלְּשׁוֹן הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְּבָר תְּמוּנָה מֵאַחַר שְׂיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם־כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן. אֲפֹשֶׁר לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְהַזְקָנִים. וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּיַד יֵשׁ סִימָנִים.

מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מָה שְׁעֹבֵר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם יוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט.

תָּמַר אֲבָדָה גַם־כֵּן הַסִּימָנִים, כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ (פְּרָאשִׁית רַבָּה

נַחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

יִשְׂרָאֵל הִיָּה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת ג, טז): "פְּקֹד פְּקֹדֹתַי", מִי שְׂיֵאמֶר לָהֶם זֶה הַלְּשׁוֹן — הוּא הַגּוֹאֵל, וְהַדְּבָר תְּמוּנָה, מֵאַחַר שְׂיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם־כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן, אֲפֹשֶׁר לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְהַזְקָנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּיַד יֵשׁ סִימָנִים. וְאֵילוֹ הַסִּימָנִים? מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מָה שְׁעֹבֵר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם יוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט; יְדוּעַ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׂרַבְנוּ ו"ל אָמַר פַּעַם עַל עֲצָמוֹ מָה שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין צח): אָמַר רַב נַחְמָן, אִי מִן חֵיָּא הוּא, כְּגוֹן אֲנָא. וְסִיִּים: "אֲנָא הוּא"; וּבִאֲמַת רוֹאִים, שְׁכָּל בְּרַי יִשְׂרָאֵל יְכוּל לְמַצָּא אֶת עֲצָמוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כִּי סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הֵם כְּלָלִיּוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, וְכָל אֶחָד יְכוּל לְמַצָּא אֶת עֲצָמוֹ שָׁם, וְזֶה "מְשִׁיחַ יִגִּיד לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כָּל מָה שְׁעֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם יוֹם", הֵינּוּ שְׂיַחְבֵּר סִפְרִים כְּאֵלוֹ, שְׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִמְצָא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ סִפְרֵיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד עִם הָעוֹנֵן שְׁלוֹ וְעִם הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁלוֹ, יִמְצָא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַסִּפְרִים, וְזֶה הַסִּימָן שֶׁהוּא בִּאֲמַת מְשִׁיחַ, כִּי אִם יֵשׁ בְּכַחוֹ לְגַלוֹת לְכָל אֶחָד מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלַחֲזֹקוֹ וְלֵאמְצוֹ וְלַעוֹדְדוֹ וְלַשְׂמֵחוֹ, וְלַהֲפִיךְ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁלוֹ אֶל מְקוֹר הַשְׂמֵחָה, וְלַקְּשֵׁר אוֹתוֹ אֶל שְׂרֵשׁ הַשְׂמֵחָה, זֶה סִימָן שֶׁהוּא מְשִׁיחַ. תָּמַר אֲבָדָה גַם־כֵּן

פה, יא). גם כְּשֶׁהִיְתָה יוֹצֵאת לְשָׂרָף, בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וּבָא גְבֻרִיאֵל וְקָרְבָן כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמִּדְרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

בְּעֵינֵינוּ הַמְּבֹאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק וְלִקְצָתָם וְכוּ'. הַנִּמְשָׁל מוֹבֵן שְׁפָמוֹ-כֵן כַּמָּה גְּדוֹלִים עוֹשִׂים מֵה שְׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכוּיּוֹצֵא וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבֻקֵּשׁ, וְאִין מִי שְׂזוּכָה לְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הָאֲמֵתִי בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה. וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ מְאַחֲרֵי הַכֶּתֶל, אוֹ שְׁמַרְאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּהַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְאָה. אֲךָ לְסוּף הֵינּוּ כְּשֶׁמְסַתְּלָקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם שְׁעֵדִין לֹא עָשׂוּ כָּלוּם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁם

נַחְרֵי אֶפְרָסִמוֹן

הַסִּימָנִים, שֶׁנִּתְּנָן לָהּ יְהוּדָה, שְׁמִמְנוּ יוֹצֵא דוֹד, שְׁמִמְנוּ יוֹצֵא מְשִׁיחַ, כְּמוֹבָא בַּמִּדְרָשׁ (מִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית, פָּרָשָׁה פֶּה, סִימָן יא), גַּם כְּשֶׁהִיְתָה יוֹצֵאת לְשָׂרָף, בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וּבָא גְבֻרִיאֵל וְקָרְבָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמִּדְרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שְׂרוּצָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמְרַחֵק מִמֶּנּוּ אֶת הַסִּימָנִים. בְּעֵינֵינוּ הַמְּבֹאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, וְלִקְצָתָם וְכוּ', הַנִּמְשָׁל מוֹבֵן, שְׁפָמוֹ-כֵן כַּמָּה גְּדוֹלִים עוֹשִׂים מֵה שְׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכוּיּוֹצֵא, וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבֻקֵּשׁ, וְאִין מִי שְׂזוּכָה לְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הָאֲמֵתִי בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה, הֵינּוּ אֵלּוּ הַצְּדִיקִים שְׂיִגְעִים וְטוֹרְחִים יָמִים וְשָׁנִים לְהַשִּׁיג הָאֲרֶת פְּנֵי שְׂכִינַת עֶזֶר וְחִבְרָה, וְלֹא כָּל אֶחָד זוֹכֵה, שְׂיִתְּגַלוּ אֵלָיו פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ מְאַחֲרֵי הַכֶּתֶל, אוֹ שְׁמַרְאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּהַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְאָה. אֲךָ לְסוּף, הֵינּוּ כְּשֶׁמְסַתְּלָקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם,

במעשה סוף התשובה שמשיבה היפתתאר עין שם, עד
שיבוא המנהיג הנכון וכו' :

נחרי אפרסמון

שעדין לא עשו כלום וכו'; הינו כי יש הרבה מנהיגים, שדמו בעצמם
שכבר זכו לאיזו דרגה בעבודת השם יתברך, והשיגו איזו השגה ברוחניות
אלקות, ונדמה להם, שכבר ראו איזה מראה וחיזיון, ותיים בדמיון גדול
מאד, ומטעים את הבריות, אף לבסוף כשיוצאים מזה העולם, נתגלה להם,
שעדין לא עשו כלום, וסתם רמו בני-אדם, כמו שכתוב שם במעשה סוף
התשובה שמשיבה היפתתאר, שעדין לא עברו עליך השבעה מימות, כי
כל מי שלא עברו עליו צרות ויסורים, מרירות ומכאובים, מחלקת
ומריבות, חרופין וגדופין, ארויין ושמנות, ונדהו לגמרי, ואף אחד אינו
רוצה לדבר אתו, ומעלילים עליו כל מיני עלילות שוא ורשע, עלילת דם
ועלילת שקר, ומצערים ומציקים לו עד מאד, ומוסרים אותו למלכות, אם
לא עבר עליו כל זה, ועמד בנסיון שלא לפל בדעתו, סימן שעדין לא השיג
כלום, עין שם, עד שיבוא המנהיג הנכון וכו', שהוא באמת סבל מה
שסבל בזה העולם בשביל האמת, וחרפוהו וגדפוהו והעלילו עליו עלילת
רשע ושוא ושקר, כמו מוהרנ"ת ז"ל, והחזיק מעמד, הוא המנהיג האמתי.

